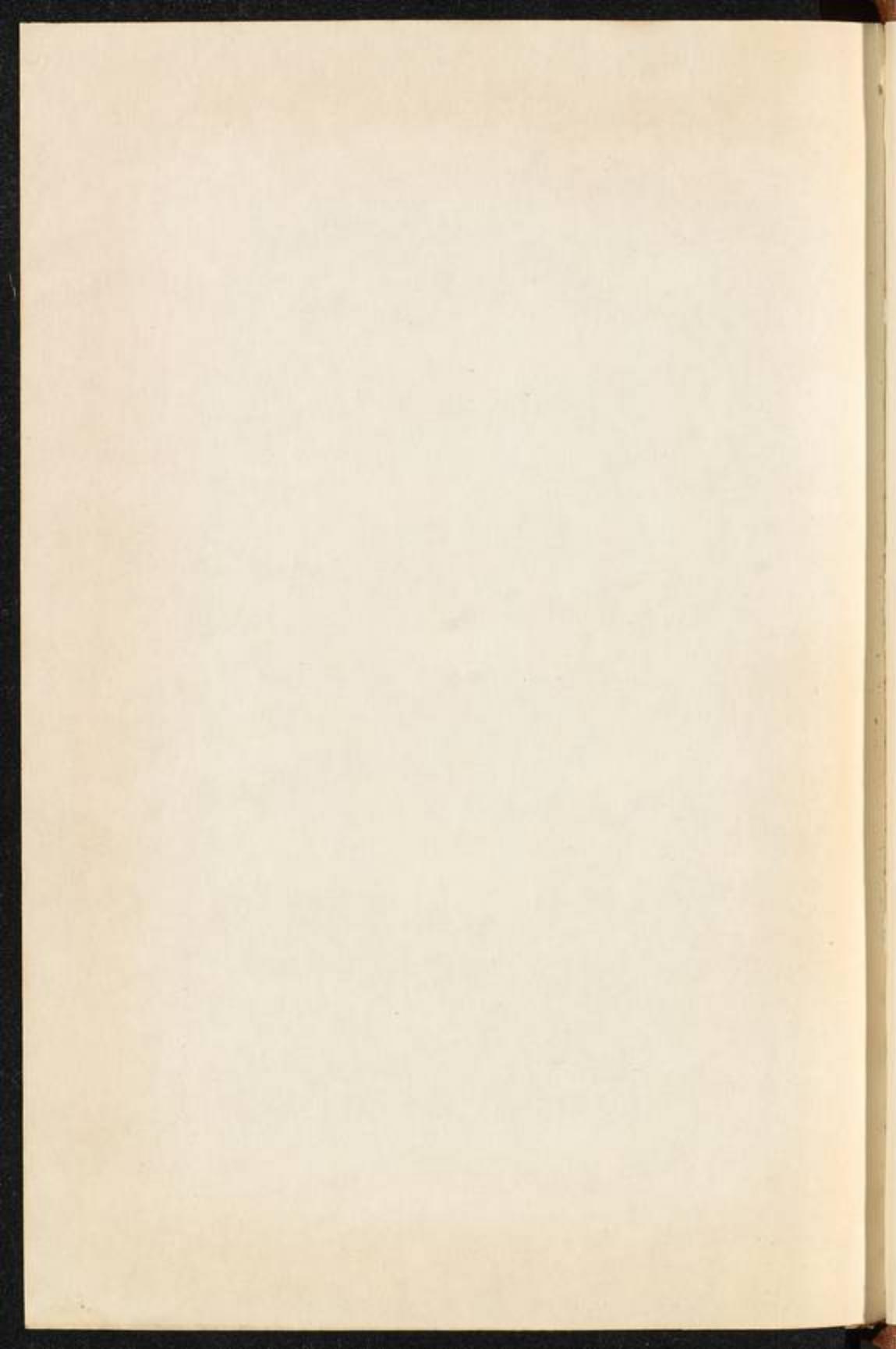
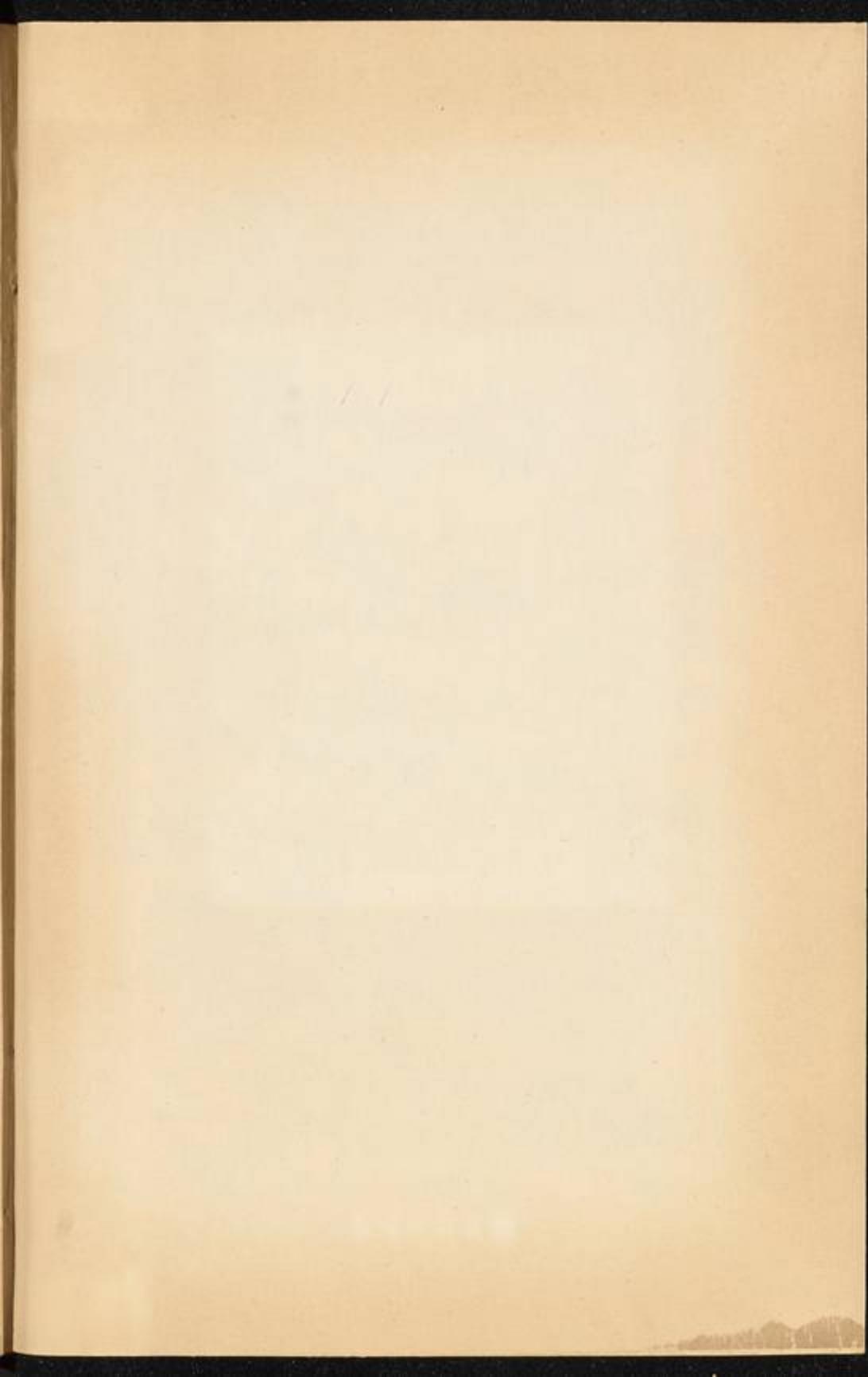

THE LIBRARIES
COLUMBIA UNIVERSITY

كلزار آثار

جمع وتأليف
عبد الرحمن ناجم

مدعى عمومي ولاية بيروت الجليلة

برخصة نظارة المعارف العمومية الجليلة

حقوق الطبع محفوظة لجامعة

طبع في بيروت بالطبعة الأدبية سنة ١٣٠٩

* کلزار آثار *

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السنة شعرای مفاتیح اسرار حکمت و قلوب ادبای مصایب انوار علم
ومعرفت ایلیان رب جلیله حمد جمیل احق واحری و (ان من الشعرا
لحكمة) کلام معجز بیانیله پایه شعری بلند ایدن سرور کاثناهه درود
نامعدود الیق واولی اولدینی عرض واجبند نصرکره راجی لطف
وعفو راحم * عبد الرحمن ناجم * شووجهمه بسط مرام * وسوق
کلام * ایدرکه قوم عربک طائفه ترك وعمک اشعارنده خلی حکم
ومزا ایا موجود اولدینی حالدہ منظومه لری درر متوره کبی متفرق *
وهر بری آخر یره دوشوب پرانکده و متشتت * اولغله انلدن استفاده
یولی مسدود قالمش * واهلی نزدنده مرغوب و مستحسن بو مثللو آثارک
واجب اولان محافظه سی بر مجله ده جمع و ضبطه منوط بولمش *
اویلغله انتخاب والتقاطه موفق اولدینم اشعار بر کریده لری * حروف
هچا او زرینه ترتیب و تنظیم و کلdestه کبی بر یره جمع ایله * کلزار آثار *

نامیله توسمی * و ادبانک نظر مطالعه سنہ نقدم * ایلدم * والله هادی
الام * لجم الاداب والحكم *

حرف الالف

روايات عربية

قال ابو الحسن التوقياني

ابن نصي الدين فانفس مالها كتاب ابي الا اليه سكونها
اصون كتابي عن يد لا تصونه صيانة نصي عن اخ لا يصونها
قال آخر

ابكي واضحك خصمه ووليه بالسيف والقلم الضحوك البكي
الدر والدرري خافا جوده فتحصنا بالبحر والافلاك
وقال المتنبي

ابي الهوى اسفا يوم النوى بدني وفرق الهر بين الجفن والوسن
كفي بحسبي خولا انتي رجل لولا مخاطبتي ايك لم ترني
وقال ايضا

اتاني هواها قبل ان اعرف الهوى فصادف قلبا خاليا فتمنى
وقال العسقلاني

اق من احبابي رسول قال لي ترفق وهن واخضع تفر برضاانا
فكم عاشق فاسى الهوان تجنبأ فصار عزيزا حين ذاق هوانا
وقال اخر

اجعل جليسك مجموعا تظالعه لستفيد من الآداب والحكم
واترك مجالس اخوان تجادلهم فتكسب الام من سمع ومن كلام
وقال العاد الاصفهاني

احب المرء ظاهره جميل لصاحبه وباطنه سليم
مودته تدوم لكل هول وهل كل مودة تدوم

وقال اخر

احذر عدوك مرأة واحذر صديقك الف مرأة
فلربما انقلب الصد يق فكان ادرء بالمضرة
وقال اخر

احذر من الناس ولا في معرض الشك تجل
في قلب ليث بت وخف ان بت في قلب رجل
وقال اخر

احرص على حفظ القلوب من الامى فصفاوها بعد التكدر يعسر
ان القلوب اذا تنافر ودهما مثل الزجاجة كسرها لا يجبر
وقال ابو الفتح البستي

احرص على الدرهم والعين تسلم من العيلة والدين
فقوة العبرت بانسانها وقرة الانسان بالعين

وقال اخر

احفظ لسانك ان تقول فتبي ارت البلاء موكل بالنطق
وقال ابو الفضل الميكالي

اخوك من ان كنت في نعيم وبوس عاد لك
وات بدا لك نعمة بالبر منه عاد لك
وقال ابن المدبر

احق الناس كلهم بعيوب مسيئ لا يالي ان يعايا
وقال اخر

اذا اتفق القليل وفيه سلم فلا ترد الكثير وفيه حرب
وقال اخر

اذا اجمع الناس في واحد وخالفهم في الرضا واحد
فقد دل اجماعهم دونه على عقله انه فاسد

وقال اخر

اذا اراد الزمان امراً فلا قياس ولا خيار

وقال اخر

اذا اعذر الصديق اليك يوماً من التقصير عذر اخر مقر

فضنه عن عذرك واعف عنه فار المغلو شيبة كل حز

وقال اخر

اذا اقبلت جاءت نقاد بشعرة وان ادبرت ولن تقدر السلاسل

وقال عبد الباقي الفاروقى

اذا امعن الانسان نظرة معن وقلب طرف الطرف في ساحة الجود

يرى كل موجود من النم التي بها انعم الباري على كل موجود

وقال ابو نواس

اذا امتحن الدنيا ليب تكشف له عن عدو في ثياب صديق

وقال اخر

اذا انت لم تزرع وابصرت حاصدا ندمت على التفريط في زمن البذر

وقال التوخي

اذا يات محبوب وعاش مجده فذاك كذوب في الموى غير صادق

وقال اخر

اذا تخلفت عن صديق ولم يعاتبك في التخلف

فلا تعد بعد ذا اليه فاما وده تكلف

وقال اخر

اذا تم امر بدأ نقصه توقيع زوالاً اذا قيل تم

وقال صالح ابن عبد القدوس

اذا تم عقل المرء تمت اموره وقت امانيه وتم بناؤه

وقال آخر

اذا جادت الدنيا عليك بخد بها على الناس طرّا قبل ان تنلفت
 فلا الجود يفنيها اذا هي افبلت ولا البخل يفقيها اذا هي ولت
 وقال آخر

اذا رأيت الوداع فاصبر ولا بهولنك البعاد
 وانتظر العود عن قرب فان قلب الوداع عادوا
 وقال آخر

اذا رأيت نوب الليث بارزة فلا تظنن ان الليث مبتسّم
 وقال آخر

اذا شئت ان تحظى من الكتب كلها باطليب مروي واحسن مطبع
 فطالع مجاميع التعاليق انها تفرق من هـ الفقـ كل مجموع
 وقال آخر

اذا شئت ان تعطي الامور حقوقها وتوقع حـمـ العدل احسن موقعه
 فلا تضع المعروف في غير اهله فظلك وضع الشـيـ في غير موضعه
 وقال آخر

اذا صـحـ الصـيرـ فـكـلـ هـجـيـ واعراض يكون له اتصال
 وقال علي ابن ابي طالب رضي الله عنه
 اذا ضـاقـ الزـمانـ عـلـيكـ فـاصـبرـ ولا تـيـاسـ من الفرج القرـيبـ
 وطبـ نفسـاـ فـانـ اللـيلـ جـلـ عـسـ يـاتـيكـ بالـوـلـدـ العـجـيبـ
 وقال آخر

اذا طـابـ اـصـلـ الشـيـ طـابـ فـروعـهـ ومن عـجـبـ جـادـتـ يـدـ الشـوـكـ بـالـوـردـ
 وقد يـبـثـ النـرعـ الذـيـ طـابـ اـصـلـهـ ليـظـهـ صـنـعـ اللهـ فيـ العـكـسـ وـالـطـردـ

وقال آخر

اذا ظـفـرتـ مـنـ الدـنـيـاـ بـقـرـبـكـ فـكـلـ ذـنبـ جـنـاهـ الـدـهـرـ مـغـفـورـهـ
 قال ابن حازم

اذا قلت بـشيء نعم فـلـه فـانـ نـعـمـ دـيـنـ عـلـىـ الـحـرـ وـاجـبـ
وـالـأـ قـلـ لـاـ فـاسـتـرحـ وـارـجـ بـهـ لـكـلاـ يـقـولـ النـاسـ انـكـ كـاذـبـ
وـقـالـ آـخـرـ

اذا قـلـ مـاـلـ الـرـءـ قـلـ حـيـاـوـهـ وـضـاقـتـ عـلـيـهـ اـرـضـهـ وـسـاـوـهـ
وـاصـحـ لـاـ يـدـرـيـ وـانـ كـانـ حـازـمـ اـقـدـامـهـ خـيرـ لـهـ اـمـ وـرـأـوـهـ
وـقـالـ آـخـرـ

اذا قـلـ مـاـلـ الـرـءـ قـلـ صـدـيقـهـ وـلمـ يـحـلـ فـيـ عـيـنـ الصـدـيقـ لـقاـوـهـ
فـانـ مـاتـ لـمـ يـفـقـدـ وـلـمـ يـحـزـنـواـهـ وـانـ عـاـشـ لـمـ يـفـرـحـ بـهـ اوـلـيـاـوـهـ
وـقـالـ آـخـرـ

اذا قـلـ فـوـلـاـ فـاحـذـرـنـ جـوـابـهـ لـكـلـ مـقـالـ الـعـالـمـينـ جـوـابـ
قالـ ابنـ المـعـزـ

اذا كـنـتـ ذـاـ ثـرـوـةـ فـيـ الـورـىـ فـانـتـ الـمـسـوـدـ فـيـ الـعـالـمـ
وـحـسـبـكـ مـنـ نـسـبـ صـورـةـ تـخـبـرـ انـكـ مـنـ آـدـمـ
وـقـالـ اـخـرـ

اذا كـنـتـ ذـاـ عـلـمـ وـمـاـ رـاكـجـاهـلـ فـاعـرـضـ فـيـ تـرـكـ الجـوـابـ جـوـابـ
وـانـ لـمـ تـصـبـ فـيـ القـوـلـ فـاصـبـ فـاغـاـ سـكـوتـكـ مـنـ غـيـرـ الصـوابـ صـوابـ
وـقـالـ اـخـرـ

اذا كـنـتـ فـيـ فـكـرـيـ وـقـلـيـ وـمـهـبـيـ فـايـ مـكـانـ مـنـ مـكـانـ الـطـفـ
وـقـالـ عـدـيـ اـبـنـ زـيدـ

اذا كـنـتـ فـيـ قـوـمـ فـصـاحـبـ خـيـارـهـ وـلـاـ تـصـبـ الـارـدـيـ قـبـرـدـيـ مـعـ الرـدـيـ
عـنـ الـرـءـ لـاـ تـسـأـلـ وـسـلـ عـنـ فـرـيـهـ فـكـلـ قـرـيـنـ بـالـقـارـفـ يـقـتـدـيـ
وـقـالـ اـخـرـ

اذا كـنـتـ لـاـ اـرـجـوـكـ يـوـمـ لـشـدـهـ وـلـاـ اـنـتـ لـيـ يـوـمـ الـحـقـيـقـةـ نـافـعـ
فـوقـ الرـخـاـ مـالـيـ بـقـرـبـ حـاجـةـ وـلـاـ اـنـتـ لـيـ يـوـمـ الـقـيـامـةـ شـافـعـ

وقال آخر

اذا لم تكن حافظاً واعياً فمعك للكتب لا ينفع

وقال اخر

اذا ما اهنت الناس هنت عليهم كا انه من يكرم الناس يكرم

قال النبي

اذا ما الناس جربهم لي Bip فاني قد اكلتهم وذافا

فلم ارود لهم الا خداعاً ولم ارج لهم الا تقافا

وقال ابو جعفر

اذا المرء افتشى سره بلسانه ولا م عليه غيره فهو احق

اذا ضاق صدر المرء عن سر نفسه فصدر الذي يستودع السر اضيق

وقال شهاب الدين الغزوي

اذا المرء فرط ما امكنته ولم يدر من امره ازيته

واعجبه العجب فاقتاده وقاد به التيه فاستحسننه

قد عه فقد ساء تدبیره سيفحشك يوماً ويكي سنه

وقال اخر

اذا المرء لم يعرف مصالح نفسه ولا هو ان قال الاخلاه تصفع

فلا ترج منه الخير واترك انه بابدي صروف الحادثات سيفضع

وقال آخر

اذا الواشي بغي يوماً صديقاً فلا تدع الصديق بقول واشي

وقال ابن هندو

اذا هبت رياحك فاغتنها فان لكل خاقنة سكون

ولا تغفل عن الاحسان منها فما تدري السكون متى يكون

وقال ابن الرومي

آراوكم ووجوهكم وسيوفكم في الحادثات اذا دجون نجوم

منها معالم للهدى ومحاجة تجلو الدجى والآخريات رجموا
وقال اخر

أرى الف بان لا يقوم بها دم فكيف بيان خلفه الف هادم
وقال ابو الحسن المغربي

ری الناس في الدنيا كراع تکرت
فناه بلا مرعی ومرعی بغیر ما
وحيث يری ماء ومرعی فسیع
وقال اخر

شدد يديك بن بلوت وفأمه ان الوفاء من الرجال عزيز
وقال العلامة الزمخشري

أصبحت الطف من مر النسم على زهر الرياض يكاد الوهم يولني
من كل معنى لطيف اجلي قدحًا وكل ناطقة في الكون يطربني
وقال ابن رشيق القير沃اني

اصح واقوى مارو بناه في الندى من الخبر المأثور منذ قديم
احاديث ترويها السيوول عن الحيا عن البحر عن جود الامير عيم
وقال محمد بن عبد الله

أضجعت بخدي للدموع رسوم اسفًا عليك وفي الفؤاد كلام
والصبر يحمد في المواطن كلها الا عليك فانه مذموم
وقال الشيخ الرئيس ابو علي بن سينا

اعتصام الورى بمعرفتك عجز الواصفون عن صفتك
تب علينا فاننا بشر ما عرفناك حق معرفتك
وقال اخ

اعد نظراً فما بالخد نبت حماء الله من ريب المون
ولكن راق ماء الوجه حتى اراك مثال اهداب الجفون
وقال اخر

اعظم ما لاقته من معضلات الزمن
وجه فجع لامي في حب وجه حسن
وقال اخر

اعكف على الكتب وادرس توثيق فخار النبوة
فأله قال ليحيى خذ الكتاب بتواه
وقال اخر

اعمل بعلی وان قصرت في علی ينفعك قوله ولا يضرك تصويري
وقال ابي تمام

اعوام وصل كاد ينسى طيبها ذكر النوى فكانها ايام
ثم انبرت ايام هجر اردفت نحوي امى فكانها اعوام
ثم انقضت تلك السنون واهلاها فكانها وكانهم احلام
وقال سعد بن ليون

افعل الخير ما استطعت تل ما تتبعيه من الثناء الجميل
فاعل الخير آمن ليس يخشى صرف دهر ولا حلول جليل
وقال ابن المعتز

اقبل معاذير من ياتيك معذرا ان بر عندك فيها قال او بغيرها
فقد اطاعك من يرضيك ظاهره وقد اجلاك من يعصيك مستترا
وقال اخر

افرن برأيك راي غيرك واستشر فالحق لا يخفى على اثيف
الماء مرآة تريه وجهه ويرى قناع يجمع مراتي
وقال اخر

اكانكم يا اهل ودي وبيتنا من بين والبعد المشت فراسخ
فان التلاقي وهو بالبين زائل واما الذي في القلب منكم فراسخ
وقال آخر

اكتب احسن ما سمعت ولا تكن في حفظ احسن ما كتبت مقصرا
 وانثر جواهر ما حفظت وهكذا شان الذي وثنى الكلام وحبرا
 وقال يحيى بن صاعد

اكرم طيبك ان اردت دواءه وكذا المعلم ان اردت تعليما
 ان المعلم والطبيب كلها لم يصحاك اذا ها لم يكرما
 فاصبر لدائثك ان جفوت معالجا واصبر لجهلك ان جفوت معينا

وقال اخر

الله اباك للدنيا وللدين ولا يخليلك من عز وتكفين
 روحك ممزوج ومتصل بكل عارضة توذيك توذيني
 وقال ولادة

الخاطركم يجرحنا في الحشا ولحظنا يجرحكم في الخدود
 جرح يجرح فاجعلوا ذا بذا فما الذي اوجب هذا الصدود

وقال اخر

الم ترَ ان الدهر يوم وليله يكرآن من سبٍت عليك الى سبت
 فقل لجديد العيش لا بد من بلي وقل لاجتماع الشمل لا بد من شت

وقال اخر

الم ترَ ان العقل زين لاهله . ولكن قام العقل طول التجارب
 وقال ابو الفتح البستي

الم ترَ ان المرء طول حياته معنى باسم لا يزال في يعالجه
 كذلك دود القرز ينسج دائماً ويهلك عمماً وسط ما هو ناجيه

وقال اخر

الم ترَ ان الناس تخلد بعدهم احاديثهم والمرء ليس بخالد

وقال اخر

الم ترَ ان المرء يزداد عزة على اهله ان يعلوا انه مثيري

وينخط منه القدر ان كان معدماً واضح لا يرجى لتفع ولا ضر
وقال ابن الروندي

ليس عجيباً بان امرئاً لطيف الخصوم دقيق الكلم
يموت وما حصلت نفسه سوى علم انه ما علم
وقال اخر

الي اي المدائن سرت يوماً رأيت قبورها قبل القصور
اتاك الوعظ قبل الحظ منها نعم ونذيرها قبل البشير
وقال ابو العلاء العربي

الي الله اشكو اني كل ليلة اذا غبت لم اعدم خواطر اوهام
فان كان شراً فهو لا شك واقع وان كان خيراً فهو اضغاث احلام
وقال اخر

اما ترى الدنيا فذاك الورى كثرة تأكل اولادها
وقال اخر

اما العدو فيبدى ما عنده ويكشف
لكن توق وحاذر من الصديق الملاطف
وقال اخر

امن على الديار ديار ليلي اقبل ذا الجدار وذا الجدارا
وما حب الديار شغل قلبي ولكن حب من سكن الديارا
وقال اخر

إن آثارنا تدل علينا فانظروا بعدها الى الآثار
وقال ابن المعتر

انظر الى حسن هلال بدا بهتك من انواره الخنسا
كنجع قد صبغ من عسجد يقصد من زهر الديجى نرجسا
وقال تميم بن معذ

انظر الى الليل كالزنجي منهز ما والصبح في اثره يudo باشهبه
والبدر منصب ما بين انجمه كانه ملك في صدر موكيه
وقال النبي

انا لفي زمن ترك القبور به من اكثرا الناس احسان واجمال
وقال اخر

انت الذي ولدتك امك بأكيا والناس حولك يضمون سرورا
فاحرص الى عمل تكون اذا بکوا في يوم موتك شاحكا مسرورا
وقال اخر

ان الامور اذا بدت لزوا لها فعلامة الادبار فيها تظهر
وقال اخر

ان العرانيت تقام محسدة ولا ترى للثام الناس حсадا
وقال اخر

ان عاد شملي بين اهواه مجتمعا لا اعتن الدهر يوماً بالذى صنعوا
وقال اخر

ان الشريف هو الشريف بنفسه ليس الشريف بعده ونجاه
وقال جرير

ان العيون التي في طرفاها مرض قتلتنا ثم لم يحيي فتلانا
يصرعن ذا الملح حتى لا حرراك به وهن اضعف خلق الله اركانا
وقال اخر

ان الفتى من بدا منه الجليل بلا وعدي ومن اخجز الميعاد نصف فتى
ومن تخلى عن الامرين فامرأة ونصف امرأة من خلفه ثبتنا
وقال اخر

انفق بقدر ما استفدت ولا تسرف وعش فيه عيش مقتضدا
من كان فيما استفاد مقتضدا لم يفتقر بعدها الى احد

وقال اخر

ان الفقيه اذا غوى واطاعه قوم غروا معه فضاع وضيعا
مثل السفينة ان هوت في الجنة تفرق ويفرق كل ما فيها معا

وقال قيس بن العاصم

ان القداح اذا اجتمعن فرامها بالكسر ذو حنق وبطش ايد
عزمت فلم تكسر وان هي بددت فالوهن والتكسير للتبعد

وقال محمد الانباري

ان قدم الصاحب ذات ثروة وعاف ذات فقر وافلاس
فالله لم يدع الى بيته الا الماسير من الناس

وقال اخر

ان الكرم اذا تمكن من اذى انسنه قدرته الحقوق فاقلعا
وترى اللثيم اذا تمكن من اذى يطفئ ولا يقي لصلح موضعا

وقال اخر

ان كت ازمعت على هجرنا من غير ما جرم فصبر جميل
وان تبدلتنا بنا غيرنا فحسبنا الله ونعم الوكيل

وقال اخر

ان كت تبني العلم او اهلها او شاهداً يخبر عن غائب
فاعنبر الارض بسكنها واعنبر الصاحب بالصاحب

وقال ابو الفتح البستي

ان كت تطبع في العلياء تخطيها وتبتغي منزل التكرم تسکنه
لا تخلي نفسك من علم تسود به فقدر كل امرئ ما كان يحسن

وقال النبي

ان كت عن خير الانام سائلها فغيرهم اكثراهم فضائلها

وقال اخر

ان اللئيم اذا راي لينا تزايد في حرائه
لا تخدعن فصلاح من جهل الكرامة في هوانه
وقال اخر

ان الي ملكتني في الهوى ملكت مجتمع الحسن حتى لم تدع حسنا
رنت غزالاً وفاحت عبراً او بدت شمساً وما جلت غدير او انشئت غصنا

وقال ابو الحسن الاندلسي

ان الذي يروي ولكنه يجعل ما يروي وما يكتب
صخرة تنبع امواهها تسق الاراضي ولا تشرب
وقال النبي

ان الليلاني للانام مناهل تعوي وتنشر دونها الاعمار
فقصارهن مع المموم طولية وطواههن مع السرور قصار

وقال اخر

اما انفسنا عارية والمواري حكها ان تسترد
وقال اخر

ان المقادير اذا ساعدت الحق العاجز بالحازم

وقال اخر

ان النفوس لا جناد مجنة فما تعارف منها فهو مؤتلف

وقال القافي عياض رضي الله عنه

ان هذا الريع شيء عجيب تضحك الارض من بكاء السماء
ذهب حيث ذهبنا ودر حيث درنا وفضة في الفضاء
وقال اخر

ان يسمعوا الخبر يخفوه وان سمعوا شر اذا عدوا وان لم يسمعوا كذبوا

وقال اخر

اني اعزبك لا اني على ثقة من البقاء ولكن سنة الدين

فما المزري يiac بعد ميته ولا المزري وان عاشا الى حين

وقال امير المؤمنين علي ابن ابي طالب رضي الله عنه
اني رأيت وفي الايام تجربة للصبر عاقبة محمودة الاثر
وقل من جد في امر يحاوله واستصحب الصبر الا فاز بالظفر
وقال اخر

اني لآمن من عدو عاقل واخاف خلاً يعتريه جنون
فالعقل فن واحد وطريقه اهدي وارضي والجنون فنون
وقال اخر

اني وجدت الغني زينا لصاحبه في اهله وفقر القوم محصور
ان المقلين لا تنسى ذنوبهم وذنب ذي المال عند الناس مغفور
وقال اخر

اول الجليل اذا قدرت فانه لا شيء انتع منه للانسان
واستيقن بين الناس ذكر اصحابها بجميع ما فوق البسيطة فان
وقال ابن المعتز

اهدي الى التي تنسى القداء لها الورد نوعين مجموعين في طبق
كان ايضه من فوق احمره كواكب اشترت في سمرة الشفق
وقال اخر

الا ان عين المرأة عنوان قلبه تخبر عن اسراره شاء ام ابى
وقال اخر

الا ان الفراق اذاب جسمي وحملني هموماً لا نطاق
الا ليت الوصال يعود يوماً فاخبره بما فعل الفراق
وقال ابو العلاء المعربي

الا انما الايام في الشكل واحد وهذا الليلي كلها اخوات
فلا تطلبن من عند يوم وليلة خلاف الذي حررت به السنوات

وقال ابن بناته

الا فاخش ما يرجي وجدك هابط ولا تخش من شيء وجدك رافع
فلا نافع الا مع النفس خائز ولا ضائز الا مع السعد نافع
وقال اخر في اسامي الفقهاء السبعة

الاكل من لا يقتدي ^{بائمه} فقئمته ضيزي عن الحق خارجه
نخدم عبيد الله عروة قاسم سعيد ابو بكر سليمان خارجه
وقال اخر

الا يدار لا يدخلك حزن ولا يغدر بصاحبك الزمان
فنعم الدار انت لكل ضيف اذا ما ضاق بالضيف المكان
وقال اخر

اياك والامر الذي ان توسيع موارده ضاقت عليك المصادر
وما حسن ان يعذر المرأة نفسه وليس له من سائر الناس عذر
وقال اخر

ايظلي الزمان وانت فيه وتأكلي الكلاب وانت ليث
ويزروي من حياشك كل صاد واعطش من حماك وانت غيث
وقال الوزير المغربي

اي شيء يكون افتح مرئي من صديق يكون ذا وجبين
من ورأني يكون مثل عدوي واذا يلقني يقبل عيني
وقال اخر

امها الفاخر جهلا بالحسب ااما الناس لام ولا بـ
اما الفخر بعقل راجح وبأخلاق حسان وادب

حرف الالف

والایمیات فارسیة

— ۳۰۰ —

آم زکرم بروی کار آوردى وزموج فرام بکنار آوردى
صبم بدل ازغم فکار آوردى خواهم بد و چشم اشکبار آوردى
وقال اخر

آبی بجاست کاشن هجرم جگر بسوخت وین بر ق جانکداز همه خشک و ترسوخت
کفم که سوز آتش دل کشود باشد آنسوزم نکشت وزانم بتربسوخت
وقال اخر

اجل چون فرود آیداز پیش و پس پس و پیش نکذارت يك نفس
وقال کمال

احداث دهر ولطف اتو واشیاق من هر یك ازین سه کانه ندارد نهایتی
وقال اخر

احوال در دمندی مای نهایتیست هنکام دستکیری و وقت عنایتیست
وقال صائب

اخنلاط دیده عینک راحروف آموز کرد صحبت روشن ضمیران کور راینا کد
وقال اخر

آخر همه کدورت کلچین و با غبان کرد دبدل بصلح چو فصل خزان شود
وقال فائتی

آدمی کورا نباشد تجریت بر چنان آدم شرف دارد استور
می خور دمسکین نمک بر جای قند طعم شیرین رانی داندز شور

مختصر کویم بهر کاری که هست کورینا بهتر از ینای کور
وقال حافظ

ار باب حاجتیم زبان سؤال نیست در حضرت کرم تما چه حاجتست
جام جهان غاست ضمیر منیر دوست اظهار احنجای خود آنجا چه حاجتست
وقال آخر

ادب آموز وعلم حاصل کن ناشوی در زمانه بکز بده
مرترا هیچ منفعت ندهد نسبت استخوار پوسیده
وقال آخر

آرزومندی من خدمت دیدار ترا چون جفا فلک و محنت من بسیار است
کوشم از کوهر الفاظ تو تا محروم است همچو الفاظ تو چشم همه کوهر بار است
وقال عاد

از ادب دور است رفقنی طلب نزدیک دوست
ورنه پای شوق را مانع در ودیوار نیست
وقال آخر

از آتش شوق که بود درنی کلم بنود عجب ارنامه بسوذ که تحریر
وقال آخر

از ان بسوی تو دارم رخ امید که تو یک کرشمه توافق که کارها سازی
کشاد کار من از عنایت بست است چرا بچاره بیچار کات پردازی
وقال ذوقی

از نجت بدم امید نومید شود کربنشا نم درخت کل بیدشود
بر کلبه تار ما ینفتند پر تو کرجرم فلک تمام خورشید شود
وقال آخر

از تو نیا ید بتوی هیچ کار یار طلب کن که بر آیدز یار
هست زیاری همه رانا کریز خاصه زیاری که بود دستگیر

وقال اخر

از جان طمع بر یدن آسان بود و لیکن از دوستان جانی مشکل توان بر یدن

وقال اخر

از حسن نقیس نیست مردم از جوهر مردمی نقیس است

زیما صنی که هست بدخوا چون خوب خط غلط نویس است

وقال اخر

از خاطر ما آنچه نرفت است توی در خاطر تو آنچه نیا ید مأیم

وقال نظامی

از خراب تن نکردد روح داناخاکسار مرغ در پستی نکرد داشت شاخصار

وقال اخر

از خون جکر دو چشم پر نم بهتر وزسوز و کداز محنت و غم بهتر

یک لحظه حضور دل بدر کاه خدا از سلطنت تمام عالم بهتر

وقال سلیم

از دشمنان برنده شکایت بدستان چون دوست دشمن است شکایت بگایم

وقال اخر

از دشمنان دوست حذر کر کنی رواست بادستان دوست ترا دوستی نکوست

اندر جهان بدین دو کروه اینی مباد بر دستان دشمن و بر دشمنان دوست

وقال آخر

از دشمن خود چنین نازم گردشمن یار و یارد شم

وقال قنالی

ازد فتر عشق رازی خوان و مکوی مرکب بی این فافله می ران و مکوی

خواهی که دل و دین بسلامت ببری می بین و مکن ظاهر و می دان و مکوی

وقال اخر

ازدم ضمیح ازل تا آخر شام ابد دوستی و مهر بر یک عهد و یک میثاق بود

وقال عراقي

از صفائ می و لطفات جام درم آمیخت رنگ جام و مدام
همه جام است و نیست کوی می یا مدام است و نیست کوی جام
وقال آخر

از صفحه بیاض و سواد خط خوش کوی که صحیح و شام بهم اتصال یافت
چشم خرد زعین معانیش نور دید رخسار دوات از خطز بیاش خال یافت
وقال آخر

از ضعیف چنان شدم که زتن بر دل من به بینی اسرارم
وقال طالب

از ضعف بهر جا که نشستیم وطن شد وزکر بهر جا که کذ شیتم چمن شد
هر سنک که برسینه زدم نقش تو بکرت وان هم صنی بهر پرسیدن من شد
وقال آخر

از غائب هر انچه من شنوی بر میاور منع آن بر هار
مکنش دان نه ممتنع که حکیم کفته هر چیز هست در امکان
وقال نورس

از غصه تم نزار شد چون پر کاه وزضعف ناند درد لمقوت آه
کاهی و برو هزار کوه اندوه لا حول ولا قوة الا بالله
وقال خواجه عبید الله الاحرار قدس سره

از کبر مدار هج در دل هوی کر کبر بیجایی نرسید است کسی
چون زلف بدان شکستی عادت کن تا صید کنی هزار دل در نفسی
وقال آخر

از مرگ حذر کردن دو روزه روایت روزی که قضا باشد و روزی که قضا نیست
روزی که قضا باشد کوشش نکد سود روزی که قضا نیست بروم کروایت
وقال مولانا جلال الدین الرومي قدس سره

ازنی شکرای جان بدار اسازند وزیر ک درخت طوت دیاسازند
آهسته مکن شتاب صبری بنای کو غوره بروز کار حلو سازند
وقال حافظ

آسايش دوکيقي نفسيرابن دوحرف است بادوستان مرودت بادشنان مدارا
وقال آخر

اسباب ضعفيم ازان موی ميان پرس شير يني وتلخی من از باده کشان پرس
وقال ابویز يد البسطامي قدس سره

اسرار ازل رانه تو داني ونه من وين حرف معنی نه تو خوانی ونه من
هست از پس پرده کفتکوي من وتو کر پرده بر افتدنه توماني ونه من
بوقال آخر

آسمان افضل زمانش خواند دهر علامه جهانش خواند
هرچه در دهر نقش دانائی است دل اورابدان توانائی است
عقلیش از قیاس عقل برون نقلیش از اساس نقل فروز
اوچو ابر کرم بفرق جهان طالبان چون صدف کشاده دهان
وقال راغب

آسوده خاطران چمن راچه آ که زان ناله که مرغ کوفتاري کند
وقال اخر

آفتاب از خاک بردارد بلطفار ذرها هیچ نقصانی نباشد جز کمال آفتاب
عرافی

آفتاب رخش چو کرد ظهور هر که اوذره بود مظہر کشت
وقال اخر

آفرین بر ملک تقاضی که داد بک معنی راچنین لفظی جمیل
وقال اخر

افسوس که اهل خرد و هوش شدند وز خاطر همدمان فراموش شدند

آنها که بصد زبان سخن می کفتند آیاچه شنیده اند که خاموش شدند
وقال فیضی

افعال من مطابق میزان استوا است از باب افعال کرفتند مصدرم
وقال اخر

افبال رابقا نبود دل درومته عربی که در غرور کذاری هبا بود
ورنیست باورت زمن این نکه خودین کا قال راچو قلب کنی لابقا بود
وقال اخر

اکر یارمن ازمن کسی دعا بر ساند دعا کنم که خدا ایش بعد عابر ساند
وقال ابن یحیی

اکر خاطرت میل کاری کند کزان کار داری امید بهی
ازین پیشتر عاقلان کفته اند فارسل حکیما ولا توصه
وقال اخر

اکر زحضرت تو بنده غائب است بتن بدل ز خدمت توهیج لحظه غائب نیست
وقال اخر

اکر در خدمت نقصیر کردم بفضل شاملت امید وارم
وقال آخر

اکر مهابت او باقلاک بر زمانه کد فطار هفته وايام بکسلد زمهار
وقال حافظ

اکر محول حال جهانیان نه قضا است چراچاری احوال برخلاف رضا است
هزار نقش بر آرد زمانه و بند یک چنانکه در آئینه تصور ماست
وقال اخر

اکر هم بدین نوع باشد فراق برآیدز قن جانم از اشتیاق
وقال آخر

اکر ازد وستانم چاره در دنهانم کن وکر ازد شهانم نیغ بر کش قصد جانم کن

بهر جارفته ام یامبروم مدح تویی کویی اکرجانی شکایت کرده ام قطع زبانم کن
وقال آخر

اکر ترا نظری برمی ضعیف بود و کر ترا کرمی برمی کدا باشد
ازان طرف پذیرید کمال تو نقصان وزین طرف شرف روزگار ما باشد
وقال ابو سعید ابو الخیر قدس سره

الله بفر یا دمن یکس رس فضل و کرمت یار من یکس بس
هر کس بکمی و حضرقی می نازد جز حضرت تو ندارد این یکس کس
وقال بهاء الدین الملقب (شاه نقشبند) قدس سره

الله ترا عزیز میدارم و بس باعزت انکه نیست مانند تو کس
الله درین واقعه دستم کیری الله همین زمان بفر یادم رس
وقال کمال

آمد صبا و غنچه کل رازهم کشود روی دلی به بلبل خونین جکر نمود
وقال حافظ

امید و از چنانم که کار بسته بر آید وصال چون بسر آمد فراق هم بسرا آید
وقال آخر

آمد از حضرقی که خاک درش سرمه چشم اشکبار من است
مرحمت نامه که درد وجهان سبب عز و افتخار من است
عزت افزا خطی که تا باید شرف اندوز روزگار من است
وقال حافظ

آن خاک در که سرمه اهل بصیرت است حاشا که کل دیده هر بی بصر شود
وقال ایضا

آنان که خاک را بنظر کیمیا کنند آیا بود که کوشہ چشمی با کند
وقال اخر

آن کس که مخهای عزیزان نکند کوشی بسیار بخاید مه اندشت ندامت

و قال اخر

آنچا که لطف شامل و خلق کریم است جرم نکرده عفو کن وما جرام پرس
و قال اخر

آن را که چنین جمال باشد کردن ببرد حلال باشد
وانکس که بدان چنان جمالی عاشق نشود وبال باشد

و قال اخر

آنی که درد و صدغه بکنی اصلاح پریشانی عالم بکنی
پیوسته کنی توفیر کار همه کس وقت است که فکر کارمن هم بکنی

و قال اخر

آن مژده که اقبال همی داد و فاشد و آن کار که ایام همی خواست برآمد
و قال اخر

انتظار از حد کنست آخر یا ای غبار خاک پایت تو تیا
ترسم از هجرت بیرون ناگهان آن زمان خواهی یا خواهی میا

و قال اخر

آنچا که شخص تست مجسم بود هنر و آنچا که طبع تست مصور شود کمال

و قال اخر

آنچا که کمال کبریای تو بود عالم نی از بحر عطای تو بود
ما راجه حد حمد و ثنای تو بود هم حمد و ثنای تو سزا نوبود

و قال اخر

آنچه از شوق تست در دل ما خامه رانیست فوت تخریب

و قال آصف

آن حور که خط مشکارش پیدا است بر دامن کل بنشه زارش پید است
امسال طراوت عزارش پید است سالی که نکوست از بهارش پیداست

و قال سعابی

آن کس که بچشم خویشتن ره دارد در چشم کداوش نظاره که دارد
در یاخود و کوهر خود و غواص خود است هان غوری کن که این سخن ته دارد
وقال اخر

آن را که هلاک می پسندی روزی دو بخدمت آشنا کن
چون انس کرفت و مرد پوست بازش بفارق مبتلا کن

آن کس که مایه دار بود خود غای بیست هر کس کسی کلی بسر باغبان ندید
وقال حافظ

آنچه در مدت هجر تو کشیدم هیبات در یک نامه محال است که نظری کنم
وقال اخر

آن دوست که دیدنش بیار اید چشم بی دیدنش از کر به نیاساید چشم
مارا زبرای دیدنش باید چشم ورد دوست نه یعنی بچه کار آید چشم
وقال اخر

آنکه داش هوس سوختن مانی کرد کاش می آمد وا ز دور نا شامی کرد
وقال اخر

آنکه میدارد بجای چشم چون عینک ترا از نظر اندازد و وقتی که محتاج تونیست
وقال اخر

آورد صبا نامه مشکین رفت شدر وضه جان فازه زر شمع فلمت
من مرد جواب آن نیم لیک مرا انداخت درین ورطه کمال کرمت
وقال اخر

اول و آخر قران زچه با آمد و سین یعنی اندره دین رهبر تو قرآن بس
وقال فضولی

آه ازان بادیه یهای بیابان حسد که ندار ددل ظلابیش از عرفان نور
چون عنا کب بد و یقی که بهم می باشد خویش را دیده به از بانی یست المعمور

عیب باشد همه جا مطرح مد نظرش کردد از کرد حسدیده^۱ انصافش کور
وقال خسرو

آهوز تو آموخت بهنگام دویدن رم کردن واستادن و واپس نکریدن
پروانه زمن شمع زمن کل زمن آموخت افروختن و سوختن وجامه در یدن
وقال اخر

ایام بقا چو باد نوروز کذشت روزان و شبان بخت و سوز کذشت
تا چشم نهادم بهم صحیح رسید تا چشم کشودم زم روز کذشت
وقال اخر

ای که بر اوچ برج تعظیت نسر طائر زبیم بنهدسر
هر که در منصب قدم بنهد امر و نهی تو باشدش رهبر
آخرای نور دیده^۲ اسلام نیک در روی حال من بنکر
وفا اخر

این آرن اساس نیست که کردد خلل پذیر
لو دکت الجبال او انشقت السما
وقال اخر

این پیک خجسته^۳ پی کران سوی رسید چوف باد بهار عنبرین بوی رسید
وقال اخر

این چه منشور کریه است که از هر شکنش بوی جان پرور احسان و عطامی آید
وین چه انفاس روان بخش عبیرافشانست که ازو رائمه مشک خطامی آید
وقال اخر

این سایه ها زوال پذیرند عاقبت در سایه^۴ کر بز که آن رازوال نیست
وقال حافظ

این پیک فامور که رسید از دیار درست آور دحر زجان رخط مشکبار دوست
دل دادمش بزده و خجلت همی برم زین کم عیار که کردم ثار دوست

شکر خدا که از مد دینگت کار ساز بر حسب آرزوست همه کار و بار دوست
 وقال مولانا جلال الدین الرومی قدس سرّه
 ای در دل هر کسی زمیرت تابی وی از تو تضرعی هر محابی
 جاوید شبی باید و خوش مهتابی تاباتو حکایت کنم از هر بابی
 وقال ابن بیجی

ای دل غم جهان مخور این نیز بکذرد یکی چو هست بر کذرا بن نیز بکذرد
 کرد کند زمانه تو نیکو خصال باش بکذشت ازین بسی بتا این نیز بکذرد
 ورد ور روز کار نه بر وفق رای تست انده مخور که بی خبر این نیز بکذرد
 وقال ظهیر فاریابی

ای نوبت تو کذشته از چرخ بسی بی نوبت تو مباد عالم نفسی
 آوازه نوبت هر کس بر ساد لیکن مرسد از تو نوبت بکسی
 وقال اوحدی

ای آمد کر یان تو و خندان همه کس وز آمدن تو کشته شادان همه کس
 امر وز چنان باش که فرد اچوروی خندان تو برون روی و کر یان همه کس
 وقال اخر

ای دل خبر وصال یار آمد باز آرام بیجان بیقرار آمد باز
 کوبی که بکزار خزان دیده عمر امید رسیدن بهار آمد باز

وقال ابویزید البسطامی قدس سرّه
 ای عشق تو کشته عارف و عالمی را سود ای تو کم کرده نکو نامی را
 شوق لب میکون تو آورده برون از صومعه بایزید بسطامی را
 وقال اخر

ای کردش چن داری و بربی هست زوفا و عهد بکاره بربی
 بر قامت شاهی چو قبایی دوزی بازار پی ماتس تو صد جامه دری
 وقال بابا افضل کاشی

ای جمله خلق را ز بالاوز پست آورده بفضل خویش از ینست بهست
بر در کذ عدل توجه در و یش و چه شاه وزخانه عفو توجه هشیار و چه مست
وقال ابوسعید ابوالخیر

ای آنکه بیلک خویش پاینده توی در ظلت شب صح نماینده توی
کارمن یچاره قوی بسته شد بکشای خدا یا که کشاینده توی
وقال اخر

ای آنکه زکریت همه کس حیرانند دیوانه و دانا ببرت یکسانند
الفصه زنو غیر توکس واقف ینست نازم بتقدس تو ای بی مانند
وقال اخر

ای آنکه مراز هجر تو خون شد دل وز هجر توم ینست بجز غم حاصل
تا از شرف ملازمت محروم باله که نکشته ام زیادت غافل
وقال اخر

ای آنکه زما در آمدی تو عربان خلقي بتونخنان و توبودی کريان
کاري بکن اى دوست که وفت رقان خلقي بتو کريان و توباشي خندان
وقال اخر

ای برس ركتاب ترا منصب شاهي منشی فاك داده برين قول کواهي
زلف خط مشكين تو يك حلقه ندارد بي رائمه خاصه اسرار آلمي
يا جذبه نوك قلم کاه ربایت پذرفة هيلولاي سخن صورت کاهي
وقال اخر

ای خاک درت کعبه ارباب ارادت کروي بسوی تونيارم بکه آرم
وقال آخر

ای از صرير خامه دولت فرای تو هر روز کار دولت و دین مستقيم تر
تصدیع می کنم چه کنم چون ندیده ام اندر جهان ز ذات شریفت کریم تر
وقال اخر

ای چرخ خراب از کینهٔ تست بیداد کری رسوم دیر به تست
 ای خاک اکرسنیهٔ تو بشکافند بس کوهر فیتنگ که در سنیهٔ تست
 وقال آخر

ای آرزوی دل محبت خیزم آرام ده جان بلا انگیزم
 نه طافت آنکه با غم در سازم نه قوت آنکه از غم بکریزم
 وقال آخر

ای چهرهٔ من زرد چوکاه از غم تو روزم چوشب تیره سیاه از غم تو
 در هجر رخت نه صبر دارم نه فرار آه از غم تو هزار آه از غم تو
 وقال آخر

ای در طلبت فاصله جان مستحبعل رشح فلم تو باعث شادی دل
 از نامهٔ تو کمی چنین شادم ساز کر خط تو کردم تسلی حاصل
 وقال آخر

ای دل یا که نامهٔ شوق رم کمیم اظهار شوق خود بزبان فلم کمیم
 بر بسته نامهٔ بفر سیتم سوی دوست بروی زخون دیده غم خود رم کمیم
 باشد بدین بهانه ذمی بی الم شوم شاید بدین وسیله زدل رفع غم کمیم
 وقال آخر

ای دل چو بود عار یقی عمر عزیز صرفش نکنی عمر من الا بد و چیز
 یا عشق نکاری که پسندید مبدود یا صحبت یاری که بود اهل تمیز
 وقال آخر

ای ذات تو بر کمال استغنا فرد فارغ زعبا دلت کنایه زن و مرد
 کر جملهٔ کائنات کافر کر دند بردا من کبریات نشیند کرد
 وقال آخر

ای ملک منظر و فرشته خصال تا جهان باد درجهان باشی
 وزبد خلق در امام را نام نیکت کرفته عالم را باشی

وقال اخْرَ

اَسَّهُ مَهْرَ تُو آَيِّبَهُ اَنوارَ وَجْهُونَ
قَدْ هُمَّهُ خَمْ بِرَاهَتَ اَزْ بَهْ سَجُودَ
مَخْلوقَ تُونَدَ عَالَمَ وَعَالِمَانَ
تَابُودَ چَنِينَ بُودَ وَچَنِينَ خَواهدَ بُودَ
وقال اخْرَ

اَيْ صَبَحَ سَعادَتَ زَجَبِينَ تُو هُويَداَ
آَنْ حَسْنَ چَهَ حَسْنَ اَسْتَ تِبارُكَ وَتَعَالَى
وقال اخْرَ

اَيْ نَفْسَ هَوَا پَرْسَتَ غَفَلَتَ تَاكَ
دَرْ كَوشَهُ حَرَصَ وَآَزْ عَزْلَتَ تَاكَ
تَاقْنَدَ ذَلِيلَ خَلَقَ بُودَنَ پَيْ جَاهَ
بَهْرَ اَمَلَ اَخْيَارَ ذَلَتَ تَاكَ
وقال اخْرَ

اَيْ نَهَ فَلَكَ زَخْرَهُنَ صَنْعَ تُو دَانَهُ
وَزْ قَصْرَ كَبْرِيَادَيَ تُو عَرْشَ آَسَانَهُ
پَرْوازَكَاهَ طَائِرَ صَنْعَتَ بَكَا بُودَ
مَرْغَى كَهَ دَارَدَ اَزْ دَوْ جَهَانَ آَشِيانَهُ
وقال ابوسعید ابوالخیر قدس سره

اَيْ وَاقْفَ اَسْرَارَ ضَمِيرَ هُمَّهُ كَسَ
دَرَ حَالَتَ عَجَزَ دَسْتَكِيرَ هُمَّهُ كَسَ
يَا رَبَ تُو مَرَاتُوبَهَ دَهَ وَعَذْرَ پَذِيرَهُ كَسَ

حرف الالف

والایات ترکیة

قال الشاعر

ابتدای عملک آخری در پیش کرک کار اولده کشی عاقبت اندیش کرک
فضولی

آتش برق فراقک نار دوزخ تک الیم جرعة جام وصالک آب کوثرتك لذید
ای فضولی عالمی کوردم قونغمدارین هیچ نعمت کوردم دیدار دلبرتک لذید
وقال اخر

آتش عشقی اطفا ایده مزیج محیط ماجرا من زنم ای دل دخی چوق صو کورر
وقال سرتی

الخدر اوله اسیر نام مانندنکین روسياه اي رستی ایام مانندنکین
وقال راشد

اخلاف کائنانی حکمته حمل ایله هب یوقسه تقدیر ایلز بر مرده حاشا غلط
وقال عزت منلا

ادیار سخت عاقلی دیوانه کوسترر اجبار بخت جاهلی فرزانه کوسترر
مرآه دولتك بوده بر سر میهی منصبده آشنالری ییکانه کوسترر
وقال وهبی

آدم او در که ایتیه تغیر وضعی اقبال و بخت کندو یه اولش اولماش
وقال اخر

ارزان متاع فضل و هنر باق نه رتبه کیم ییک معرفت زمانه ده بر آفرینه در
ابنای ده هر هنره آفرین نه تو کفر خزینه در

وقال اخر

آرزوی اشتیاق بحضور ابتدی بني دور بین شوشه بولارده کوز لدم سفی
وقال اخر

استقامته قلم یانده موم اولسه کشی بنه متراض فضادن سرینی قور تاره من
وقال بلیغ

اسیر فرصت اولق باعث نقض حمیتدر گذر کاه عدوه مرد کامل در کین اولز
وقال غوثی دده

آسیاب چو خه کندم کلد بک عیب ایله بزده معنی خرمندن صهر امش بردا نه بیز
وقال میر عارف

اضطراب حال بادی سکونت اولدینی طفل ایکن معلوم اولدی جنبش کهواره دن
وقال ثابت

اضطراب ناہنکام استز تحصیل کام موقع نده بی تکلف کار کندین کو ستر
وقال نابی

اظهار کین شعار دل زار من دکل اغیار ایله جداول بزم کار من دکل
وقال رضائی

آغردی جایجا سروقت تدبیر صلاح اولدی
او یان ای دیده جان خواب غفتندن صباح اولدی

وقال بلیغ
اغیاره خاکر اهنى وصف ایلز کوکل اعایه شرح خاصیت تو نیا عبت

وقال عارف حکمت بک اقتضای حکمت او زره سلب عقل ایلرقضا یو قسه کیم پاسته دار الشفا اولق دیار
وقال نشات

اقتضای قضای کرن فیکون قیلدی هر امری وقتنه مر هون
وقال فنا لی زاده علی افتندی

اکرچه خانه پر نقشد سرای جهان
 ولی کتابه لری (کل من علیها فان)
 زمین محل بلا وزمان مدار عنا
 بود سرای جهان نقشه زمین و زمان
 وقال آخر

افليم فيضدر قومه الدن فتاعني او قاتك ايته صرف ره کيما عبث
 وقال آخر

البته باز يجه که نزد فلكده بر کره دوشش واقع اولور عاشق زاره
 وقال آخر

البته مراعات اولنور شرط ليافت مبذول دکل هر کسه سور عنایت
 وقال سالك

التفات چرخی کورم ناجای سکانه يه دشمن عرفان اولور البته نادان آشنا
 وقال آخر

الی تیر مقصودم قربن استجابت قيل اداني بزمنه تعظیم ايجهون قدم کان ايته
 وقال آخر

اميد ايتد کلرک ايدل او يارسه حکم نقديره
 ظهور ايبار سکا البت نه حاجت راي و تدبیره
 وقال هوائي

اميدم بو وفادن اوله کوکنده اثر پيدا خدا قادر در ايبار سنك خارادن کهري پيدا
 وقال ثابت

امور ينه قاریشان آخر ک وکيلي کي نتیجه سنه غرامت چکر کفيلي کي
 وقال راغب پاشا

انتساب اهل دولت خاک هم ايبار غزير زائل اولز صيت عزت کاسه فغوردن
 وقال آخر

انتقام آلمرايسه م تبع زبانله اکر شاعریت بکاهرو جهله بهنان اولسون
 وقال راشد

انسانی حسن خانه در رو سپیدا بدن صبحه شرف ویرن نفس واپسیندر
 انوار فیضه مظهر اولور قلبی صاف اولان آلمقده ما هر جهاتا بدن فروع
 اوادار بوبسم بزه دکدر یلورز کلی تعریفه نه حاجت نه چیچکدر یلورز
 او رتبه مرتفع بنیاد در قصر تواضع کیم ریاض جنته نظاره مکندر زمینندن
 اوصاف محبت دهن خامه یه صغیر تعبیر مزایای نهان نامه یه صغیر
 او طفل مکتب دیگانندی حفظی خوش ادارله
 اني سوء نظر دن ایلسون محفوظ یا حافظ
 کتابک راز مکتومندن اولن محفظه آکاه
 ینه اخلاص بیلز اولسده اهل ریاحافظ
 کلام حق هر کیدن اشتبه ک استیاع ایت کیم
 بوز لم معنی قرآن اولور سه بد صدا حافظ
 اوقومنه یا ز بدن چوق سعی ایت که فالور نقشه جاهل خطاط
 او کرن لسان عصر ورسوم زمانه لی باق طبع ناسه وقته مناسب تکم ایت
 اولان همواره طینت اضطراب ایت حوا دند
 که هامون ایلز پا ماله سیلا بدن فریاد

دل مجروده زهر تازه در هر تسلیت راغب
تسلی شمات کونه اجبا بدف فریاد
وقال بلیغ

اول پری تشریف ایچون غخانه مه وعد ایلسه
باری بولدہ طالعم ایلر پشیمان دوندیر
وقال وهبی

اول سه عجمی غفلت نو دولتان فرون سنکین او لوردمانده وقت شباب خواب
وقال سالم

اول سه منه عجب اشک روانم کبی پامال کوزدن بنی اول شوخ متکار دوشیدی
وقال اخر

اول قدر یاره لدی تیغ فراقک بنی کیم نه بلا چکدیکمی یاره دن الله یلور
وقال اخر

اول قدر نفری وار کو کلک انساندن کیم عکس آدم دیو مرآته نکاه ایله لم
وقال اخر

اول زدی پا کدامن سرو اول مسیدی سرکش دوشز دی خار الینه کل اول سه ملام
وقال اخر

اول سه دفتر قسمتده مقید دانه کیم چکردی الم غربی درو یشانه
وقال شهری

اول سون وارسته پیچ و تاب غمدن کینه خو مار سرماد بده یه مولا کونش کوسترسون
وقال نفعی

اون سکر یک عالمی سیر ایلک لازم دکل هر قسده فیض حق بر او زکه عالمدر بکا
وقال اخر

اهل تمکینم بنی بکرمه ای کل بلبله
درده یوق صبری هر لحظه یک فریادی وار

وقال سامي

اهل رفتدر ايدين جذب قلوب ضعفا دزه پرور لک اولور فائده مهر منير

وقال روبي بغدادي

اهل کاله جاهل اکر قدر بيلسه معذور درملا متن ايتك روا دکل

جاهل طبيعتنده مذاق کال يوق هر نفسه انتصاري طبيعت خطادکل

الفت هميشه فرعی اولور آشنا لغک جاهل فضیلت اهلي ايله آشنا دکل

وقال رشدي

ایاغندن بویز مک ال چکوب دور او لمز بکدر

بزم مست اولدن بوميله مخمور او لمز يکدر

وقال آخر

ایام ابساط ايله د. لذت حيات طوفان لغمده آدمه لازمي عمر نوح

وقال عنقا

ایتدی بزی نیغ غم هجرانه نشانه بيلشك عجبا نيلدك اولقاشی کانه

وقال نورس

ایتسه لوده بزی پر کار کي سرکردان مرکز آساينه وارد ريرمز دايره ده

وقال نابي

ایتزر کباره ما ملکن صرف ايدين ضر يردن سپهرب شبنم الورسه مطر وير

وقال آخر

ایتزر کريم اولنلار باب رجايي مسدود قيلز رحم اولنلار اهل نيازي مردود

وقال سامي

ایتزر کنار مطلبه کوهر ثثار موج تا اولینجه ذات ايله خاکسار موج

تعداد لطف نامتنا هي حق محال

اولسوئي هيچ صحيفه يمده شمار موج

ويرمز بنای فقره خلل جوش حادثات غرق ايده مزکينه خسی صدهزار موج

وقال طيار پاشا

اینگ می حذر ذروه اقباله چیانلر هر بر یوقشک عکسنى کورد بکه اینشله
وقال اخر

اینه امید صفا میکده کردوندن جام کردونده صفا او لسه نکون اولزدی
وقال راشد

ایدر صوت جرس راه خطر ده دعوت رهزن
هله دنیاده یو قدر آدمه شهرت قدر دشمن
وقال اخر

ایدن تحت تصرف اکثر ادف در بودنیابی
تذکر قیل که ادف لفظنک تائیشی دنیا در
وقال فقط

ایدوب صرف آبرویک او مه لطف ارباب خستدن
ند کلوآب ویرسک مخل خشکه میوه دار اولز
وقال اخر

ایدوب طالع عنایت بخت یاری عدوون انقام آئی نه خوشدر
وقال راشد

ایر بر ساحل مقصد و آخ فلک دل فلمز اولور بر کون مساعد روز کار اما زمان استر
وقال خاتمی

ایر یشور منازل مقصد بینه آهسته کیدن تیز فتار اولنک پاینه دا من دولاشتر
وقال ابی کار

ایلسه ک طوطی به تعلم ادای کلات سوزی انسان اولور اما او زی انسان اولز
وقال نورس

ایلسه عاشق نوله در دلن جانانه عرض چونکه لازم در قولک احوالانی سلطانه عرض
وقال اخر

ایلسه م وصلک تنا بخت بار اولز بکا اختیار ایلسه غمک دل غمک سار اولز بکا

صبر و طاقت یوق غم محزانه بیلم نیلم آغسلم عشق ایچنده اعتبار اولز بکا
وقال رومی^{*} بغدادی

ایله جامه و دستار ایله نفر ای خواجه باقز اول صورته عارف که اوله ب معنی
عرض ایدوب مانی یاد ایله اصل و نسبت دکز اول سوزی عاقل که اوله لا یعنی

وقال نورس

ایلیوب تجربه اشیایی بوبیق صکره ایتش آویخه لوح فلکه بر درویش
چوب را آب فرومی نبرد حکمت چیست شرم دارد زفر و بدن پروردۀ خویش
وقال ثابت

ایکسی بردر معذب ایلکده آدمی کوک سعو دد شن طالع منخوس دوست
وقال کمال بل

ایله[†] عرض هزار با به سحر قلکله اینه بوجهل کی دعوی دانش قدمکله
وقال اخر

ای سالک راه حق سکا قطع طریق دشوار در اولسه رفیق توافق
طوت دامن مرشد توکل که سکا مقصود میسر اوله توافق رفیق

زاری

ای سهی مرو کرم باغ جهان طور دکجه طور
کلشن پر زینت کون و مکان طور دکجه طوز
ذانکی قیش ستون خیه^{*} اقبال حق
بارکاه نه قباب آیمان طور دکجه طور

ثابت

ای صبا شانه زن زلف بر یشان اوله کرم ایت تفرقه ساز دل یاران اوله
وقال باقی

ای صبا زلف دلا و یزینی تحریک ایندک بو قدر فتنه واشو به سن اولدک بادی

وقال روحی^{*} بغدادی

ای قاضی^{*} نجسته ادا کیم حق ایش^{*} صاحب سربر مستند حکم قضا سنی
جهد ایله کیم ملاحظه^{*} نفع دینوی^{*} حکم قضا ده انته^{*} یه اهل خط^{*} سنی
مقبول خلق قیلش ایکن علم و معرفت مردود خالق ایله ارتشا سنی

وقال اخر

ای کسب کاله اعتقادک ناقص^{*} تحصیل کاله اجتهادک ناقص
عار اینچه طبلده حذرایت اندن کیم^{*} کاملار ایچنده او^{*}ه آدک ناقص
وقال اخر

ایله توفیقک بو بند^{*} که باری رفیق^{*} فیل عنایت بکا کیم (انت ولی^{*} التوفیق)

حرف الباء

الآيات عربية

قال الحسن بن الهانى

بابي غادة نيس بقد تبني فنجيل الاغصانا
لمست صدرها فباهت وقالت غصن قد اثر الرمانا
وقال آخر

يا جنون عاص بهوا وكمت الموى فـ^وبوجدي
فاذـ^{كـ}ان في الـ^{قيمة} نـ^{وـ}دى من قــيل المــوى تــقدمــت وــحدــي
وقــال آخــر

بادرهاك اذا همت بصالح خوف العواقب ان غفلت فتغلب
وادا همت بسيء فتعده وتجنب الامر الذي يتسبب
وقال آخر

باضطراب الزمات ترتفع الا نذال فيه حتى بمـ البلاء
وكان الماء ساجيـاً واذا ما حرك ثارت من قعره الافداء
وقال ابوالعلاء

بان امر الاله واختلف النا
س فداء الى ضلال وهاد
والذى صارت البرية فيه حيوان مستحدث من جماد
واللبيب اللبيب من ليس يفتن بكون مصيره للفساد
وقال آخر

بيانوا فامطرت الاجفان بعدهم من نوع عيني على الخدين نوعين

حتى اذا انقضت عيني مدامها بقيت ابكيهم دمعاً بلا عين
وقال آخر

بئس المطاعم حين الذل تكسها فالقدر منصب والقدر محفوض
وقال الشريف الرضي

بتنا ضجيعين في ثوب هدى ونقى يلفنا الشوق من فرع الى قدم
وبات بارق ذاك التغر يوضع لي مواعظ اللشمن في داج من الظلم
وقال آخر

بداري عجوز مضى خيرها ومن شعرها مقللي تدمع
فياليت ايامها تقضي وباليتها حية تلسع
وقال الغاني

بدا في سماء الدين والملك كوكب فلم يبق في الدنيا وفي الدين غيبة
وجلى سماء لا تغور نجومها وكل نجوم الافق تبدو وتغرب
وقال نواحي

بدا ليل العذار فلت قلبي وقلت سلوت اذطلع العذار
فاصبح صبح غرته ينادي كلام الليل يمحوه النهار
وقال آخر

بدت شرة يضاء في وسط الحطيقى فبادرتها بالتنفس خوفاً من القذف
فقالت على ضعفي تقويت بافقى فدونك والجيش التي اقى خليقى
وقال آخر

البدر يكل كل شهر مرة وجمال وجهك كل يوم كامل
وهلا له في قلب برج واحد ولأك القلوب جميعهن منازل
وقال المنبي

بذا قضت الايام ما بين اهلها مصائب قوم دون قوم فوائد
وقال ابوالوليد

برح لي ان علوم الورى علان ما ان عنهمما من مزيد
حقيقة يعجز تحصيلها وباطل تحصيله لا يفيد
وقال اخر

برهن افليدس في فنه وقال في النقط لا نقسم
ولي حبيب فه نقطة موهومة ان يتسم
وقال ابو نواس

بروجي غزال كان للناس قبلة وقد زرت في بعض الليالي مصلاه
ويقرء في المحراب والناس خلفه ولا قتلوا النفس التي حرَمَ الله
فقلت تامل ما تقول فانها فعالك يامن تقتل الناس عيناه
وقال اخر

بالرفق مارس ولائن من مخالطه وغالظن اذا لم ينفع الدين
وقال اخر

بالمصدق ينجو الفتى من كل معضلة والكذب يزرى باقوام وان سادوا
وقال القاضي عبد الوهاب المالكي

بغداد دار لاهل المال طيبة ولتفاليس دار الفنك والضيق
افت فيها مضاعا بين ساکها کانی مصحف في بيت زنديق
وقال اخر

بغض الله انا لا نبالي وان كان العدو رمى بجهله
وليس يضرنا الحسد شيئاً فسوء المكر متحق باهله
وقال الامام الشافعي

بعد الجد تكتسب المعالي ومن طلب العلي سهر الليالي
تروم الدر ثم تمام ليلاً يخوض البحر من طلب الثنائي
وقال اخر

بعد لغات المرء يكثر نفعه وتلك له عند الشدائند اعون

فبادر الى حفظ اللغات مسارعاً فكل لسان بالحقيقة انسان
وقال سعد بن ليون

بقدر همته يعلو الفتي ابداً لاخير في خامل الهمات ممتهن
هيئات يعلو قتي خمول همته يقوده لا بندال النفس والمهن
وقال اخر

بقيت في العز والاقبال يادار ما جن ليل وما قد لاح انوار
في باليك السعد يا وى كل من دخلوا والخير منك لمن وافق مدرار
وقال اخر

بلاء ليس يشبه بلاء عداوة غير ذي حسب ودين
يسريحك منه عرض لم يصنه ويرتع منك في عرض مصون
وقال اخر

بلاد الفناها على كل حالة وقد يولف الشي الذي ليس بالحسن
وتسخن الارض التي لاهواه بها ولا ما وها عذب ولكنها وطن
وقال اخر

بلاد بها حل الشباب ثميتي واول ارض مس جلدي ترابها
وقال اخر

بلاد الله واسعة الفضاء ورزق الله في الدنيا فسيح
فقيل للقادرين على هوان اذا ضاقت بكم ارض فسيحوا
وقال اخر

بلغت الذي قد كنت امله لكم وان كنت لم ابلغ بكم ما اؤمل
وما لي حق واجب غير اني اليكم في حاجتي اتوسل
وقال ابن المعز

بلوت اخلاقه هذا الزما ن وافلات بالهجر منهم نصبي
وكليم ارن تصفحتم صديق العيان عدو المغيب

وقال اخر

بلوناهم واحداً واحداً وجدناهم الكل كالواحد
فلا زرأً للرب ولدانهم ولا بارك الرب في الوالد

وقال اخر

بالتله اقسم عن يمين صادق وهو الشهيد علىَّ فيما قلته
لو كت اقدر ان اكون مكان ما سطرنه شوقاً اليك لكتته

وقال اخر

بلينا بقوم كالبهائم لم يعوا اراذل قوم في صفات اكابر
ولوشاء رب خصمهم ثلاثة قرون واذناب وشق حوافر

وقال اخر

بليت بقوم مالم في العلي يد ولا قدم تسعى لبذل الصنائع
اذا نظرت عيني اليهم تجست بروءتهم طهرتها بالمدامع

وقال اخر

بليت بها فقيهاً ذا جدال يكابر بالدليل وبالدلائل
سالت وصاله والوصل حل فقال نهى النبي عن الوصال

وقال ابن المهيمن

بما يبتنا من حرمة هل رايتنَا ارق من الشكوى واقسى من الضر

وقال اخر

بالملح تصلح ما نخشى تغيره فكيف بالملح ان حللت به الغير

وقال اخر

بناء مكارم واساة كلام دماء من الكلب الشفاء
فلو ان السماء دنت لمجد ومكرمه دنت لم السماء

وقال اخر

بني الله للأخيار بيتاً سماوة هموم واحزان وحيطانه الفسر

وادخلهم فيه واغلق بابه وقال لم مفتاح بابكم الصبر
وقال اخر

يبي وينك في الحبة نسبة مستوره عن سر هذا العالم
خن اللذان تعارف ارواحنا من قبل خلق الله طينة آدم
وقال جرير

يضر او انس ما هم من بريه كظباء مكة صيدهن حرام
يمحسن من لين الحديث زوانيا ويصدهن عن اخنا الاسلام

حرف الباء

والآیات فارسیة

قال یدل

باوج کریا کر پهلو عجز است راه آنچا سرمو بی کرا نیجا خم شوی بشکن کلاه آنچا
وقال آخر

با آنکه خصوصت نتوان کرد باز دمتی که بدندان نتوان برد بیوس
وقال آخر

با آب کوثر و زمزم سفید نتوان کرد کلیم بخت کمی که بافتند سیاه
وقال مولانا خالقدس سره

بامید سرخود پای منه در ره عشق کاندرین مرحله سر باختن اول قدم است
وقال آخر

بابدان کم نشین که صحبت بد کرچه پاکی ترا پلید کند
آفتابی بدین بزرگ را دزه ابر ناید بد کند
وقال احر

بابط کفت ما هی درتب و تاب باشد که بجوي رفته بازا ید آب
بط کفت چو من قدید کشم تو کباب دنیا پس مرک ماقه ذریا چه سراب
وقال احر

با حکمی مخنوی میکفت که زیان شوچرا همه کوشی
لب پر از خنده کرد و با او گفت حکمی نیست به زخا موشی

وقال حافظ

با خرابات نشینان زکرات ملاف هر سخن جایی و هر نکته مکافی دراد

وقال آخر

بادر دهی طاقت و بی طاقتی یکی است تکین کوه و کاه در بنجا برابر است

وقال شمس الدین

باد شمس من چودوست بسیار نشست بادوست نشایدم که دکر یار نشست

بر هیز ازان عسل که باز هر آمیخت بکر بزادان مکس که باamar نشست

وقال آخر

باد سر کشته بسان قلم آن پیسو رو پا

که بود تیشه بنیان معارف قلش

زینت صورت لفظ است خطش لیک چه سود

پرده شاهد معنی است سوادر قمش

وقال آخر

باد و قبله در ره توحید نهوان رفت راست بارضای روس است باید بارضای خویشن

وقال ریاضی

باز خون جگراز دیده کشادم بی تو دست من کیر که از پای فنادم بی تو

وقال آخر

باز یچه ایست طفل فریب این متاع دهر بی عقل مردمان که در و مبتلا شوند

وقال جلال الدین الرومي قدس سرمه

باز یچه قدرت خدائیم همه اور است تو انکری کدائم همه

بر یکدیگر این زیادتی جستن چیست آخر زدر یک سرائیم همه

وقال آخر

باز آی که از جان اثری نیست مرا مدهوش واز خود خبری نیست مرا

خواهم که بجانب تو پر واز کنم اما چه کنم بال و پری نیست مرا

وقال اخر

با شادی زمانه غم پیشاره است در جام روز کاری خوشکوار نیست
بک کس بزیر کبدنیلو فری کددید کرخون دیده عارض اولاً هزار نیست

وقال اخر

با کراخانان مکو حرف کران تانشیوی کوهد رد صدابی اخیار افتاده است

وقال اخر

پاک طینت نشد عابت کارش بد پنه چون کنه شود کاغذ قرآن کردد

وقال صاحب

پاکان چوروی در حرم کبر یا کنند اول زپا فناهه دل رادعا کنند
دردی کشان مجلس (قاوا بلا) ای عشق حاشا که از برای دو عالم ریا کنند

وقال اخر

با ولی نعمت اربون آیی کرسپه‌ری که سرنگون آیی

وقال اخر

با هر کسی که شرح کنم حال زار خویش صداغ ثازه بر دل آن ناتوان نهم

وقال نافع

با هر که حرف دوستی اظهار می‌کنم خواهد دشمنی است که ییدار می‌کنم

وقال کمال اسماعیل

با یار بکلزار شدم رهکنری بر کل نظری فکنند از بی خبری

دلدار بمن کفت که شرمت بادا رخسار من اینجا و تو در کل نکری

وقال اخر

پایه شعر بین که چون زنبی نفی نعت پیمبری کردند

هر تصمیح نسبت فرآن تهمت او بشما عری کردند

وقال حافظ

پای مالنک است و منزل بس بعید دست ما کوتاه و خرما بر نخیل

وقال اخر

پای ملخی پیش سلیمان بردن عیب است ولیکن هنراست از مردی

وقال ظهیر

بیاده دست میالای کان همه خون است که قطره قطره چکید است از دل انکور

وقال صاحب

بیز رو سیها ف که در لباس صلاح حصار مکر و جیل کرده اند قرآن را

کتاب شدم از دوستان بی بنیاد بحیرت که چند شد التفات یاران را

وقال صائب

پوش چشم زاو ضاع روزگار که بنست لباس عافیتی به زچشم پوشید

وقال یغا

پیچانان شرح دل ناکفته ما ند ای نطق تقریری

زبان راینست یارای سخن ای خامه تحریرے

بود کان مه بفر یادم رسد امدادی ای افغان

شود کان شوخ دل رحمی کدای ناله تاثیرے

وقال اخر

میز رضا بقضای خداني شاید بغیر صبر بوقت بلاغی شاید

وقال آخر

بخت بد و همت عالی بلاست وای بران کس که بدان مبتلاست

وقال اخر

ینخدابی که از نتیجه باد پسری بی پدر برمی داد

آن چنان نم بدبندت مشتاق که بصد خامه شرح نتوان داد

وقال اخر

نجد ای که برد رخت سخن نام او ابتدای هر برک است

که مرادر فراق خدمت تو زند کاف برابر مرک است

وقال اخر

بد خواه کسان هیچ بطلب نرسد یک بد نکند تا جنودش صد نرسد
من نیک تو خواهم و تو بد خواه منی تو نیک نه یعنی و بن بد نرسد

وقال اخر

بد کسی دان که دوست کم دارد زو بزر چون کرفت بگذارد
کرچه صد بار باز کرددیار سوی او باز کرد چون طومار
وقال کمال اسماعیل

بد میکنی نیک طمع می داری هم بدباشد سرای بدگر داری
با آنکه خداوند کریم است و رحم کدم نده بارچو جویی کاری
وقال اخر

بدیوار قفس چوف رخنهای دیدم یقین شد
که یک دربسته کردد صدر دیگر شود پیدا
وقال السلطان سلیمان علیه الرحمه

براه عشق منزل بی شمار است نباشد واحد واثنین و تالث

وقال اخر

برای خدمت آنکس که نشناشد حق خدمت
مکن اوقات خود ضائع که هم زداست و نه منت
وقال صاحب

بر بدویک یک ذر دهر چه زنیک و بدر سد چزح زنا کسان کشدا عاقبت انتقام را
وقال آخر

پرده داری می کند بر قصر قصر عنکبوت بوم نوبت میزند بر کنبد افراسیاب
وقال اخر

بر رای کار ساز تو موقوف کرده اند تدبیر کار عالم و تنفیذ امر ملک
وقال صائب

بر صلح و جنک اهل جهان اعتقاد نیست چون صلح می کنند مهیای جنک باش
و قال اخر

بر کاکات کره مزن ای سروناز من کوته مساز رشته عمر دراز من
و قال سعدی

بر غلامی که طوع خدمت تست خشم ییحد مران و تیره مکیر
که فضیحت بود بروز شمار بندۀ آزا دخواجه درز نجیر
و قال اخر

بر مادر و صل بسته میدارد دوست جان را بفراق خسته میدارد دوست
من بعد من و شکستی و در دوست چون دوست دل شکسته میدارد دوست
و قال اخر

بر یده بادز بانی که در فضای سخن ازو مبادی افکار منهدم کردد
زانقلاب تصاریف لمحه بداو وجود حسن عبارات منعدم کردد
و قال حافظ

پری نهفته رخ و دیو در کرشه و ناز بسوخت عقل ز حکمت این چه بواحی است
و قال صائب

بزرگ اوست که برخاک همچو سایه ابر چنان رود که دل مور رانیا زارد
و قال اخر

بروز مرک که تابوت من روان باشد کان میرکه مرادرد این جهان باشد
تم بخاک سپارو مکو فراق فراق که خاک پرده اسرار عاشقان باشد
و قال اخر

بزور وزرنشا یدرد احکام قضا کردن نی زید کمی رادر فضاصون و چرا کردن
و قال اخر

بسا رخته که اصل محکیها است بسا انده که دروی خرمیها است
بسا قفلی که بندش نابد ید است چو واینی نه قفل است آن کلید است

وقال اخر

بس ببل باغ طوب و پاک نهاد کایام ورا چو خاک و خاشاک نهاد
ای بس صدف در معانی که فلک بر کوشہ صندوقچه خاک نهاد
وقال اخر

پس پس رودچو مرد رسن باف تا ابد طومار اشتیا ق اکر واکد کسی
وقال نوائی

بسکه دارم در درون سینه مهر مهوشی بر سرخاک شود هرستنک سنک آتشی
وقال کلیم

بسکه در عالم جفا از خوب رویان دیده ام آرزوی جنم در دل ز بیم حور نیست
وقال اخر

بشرات باد پا کان حرم را که عزم کعبه دارد بیت پرسنی
وقال اخر

بسجاعت توان کرفت جهان هر که بدل بود چه کار کد
وانکه جرات نماید اندر کار خویشتن را بزر کوار کد
وقال حافظ

بسنواین نکنه که خود را زغم آزاده کنی خون خوری کر طلب روزی نهاده کنی
وقال کلیم

بسیر نی غی دار ندمستان رغبت و ترسم
که نستاند بهای غمزه چشم تجان شیرین را
دو دستم هر دو در بنداست در زلف ولب ساق
ندانم کر بکیرم جام بکارم کدا میں را
وقال اخر

بغیر یاد تو بتدلب مرا همدم بغير مهر تو بتدلب مرا دمساز
وقال اخر

بکن مر و عن را با کسی راست که دانای نهان واشکا راست
وقال حافظ

بعیر دامن جمعیتی و کاری ساز که هیچ کار میسر نشد زتهای
وقال اخر

بنام نکو کر بیم رواست مرانام باید که تن مر کراست
وقال صاحب

بنامه مهرو و فار اخرب می بین درین زمانه کسی پیش کس زبون نشود
وقال اخر

بند کان را زحد بدر منواز این سخن سهل تسری کوید
کانکه با خود برابر ش کردی زود باشد که برتری جوید
وقال اخر

بنسب نیست نسبت مردم هر کسی را نفس خود شرف است
شرف در بجهور خویش است نه ز پا کی کوه صدف است
وقال اخر

بنکاھ همه احوال جهان می داند چشم بددور زچشمی که زبان میداند
وقال اخر

بودیم بهم جمع رفیقانی چند چون عقد جواهر همه باهم پیوند
ناکاه قضار شته مارا بکسیخت هر دانه جواهری بجهای افکند
وقال اخر

بو الفضولی مر ایکجی دید همچو جنی نهان زهر انسی
وقال اخر

کفت دائم ملول می کردی کفتم آری زچون تونا جنسی
وقال آخر

بُوی کل ومل بوای مرغات بهار حاضر همه وتوغائب ای زیبایار
آنجا له توغائبی ازینهام چه حظ و آنجا که تو حاضری باینهام چه کار
وقال اخر

بهار عمر بسی دلفریب ورنگین است ولی چه سود که دار دخزان مرکاز پی
وقال آخر

بهای وصل توکرجان بود خریدارم که جنس خوب مبصر هر چه دید خرید
وقال اخر

بهر چمن که رسیدی کلی بچین و برو پای کل منشین آنقدر که خارشوی
وقال مطلع

بہشت آنجا است کازاری نباشد کسی رابا کسی کاری نباشد
وقال کلیم

بہشت حق بني آدم است دل خوش دار که مانده از پدر این باع وقف اولاد است
وقال اخر

بہنر کوش زانکه در عالم قیمت او راست کو هنر دارد
کرترا نعمتی از وزسد نام جهل از تولیک بر دارد
وقال اخر

بی ادبی شیوه دونارت بود هیچ شرف ینست ترا چون ادب
ترک ادب کار زبو نان بود زانکه ادب به بود از هر حسب
وقال کمال اسناعیل

بیا بیا که فرات مر ایجات آورد بیا که بی تو نفس بر نی توان آورد
وقال صائب

پیش ازین بر فنگان افسوس میخوردنند خلق
میخورند افسوس در ایام ما بر ماندگان
وقال اخر

پیشانی عضو ترا پرچین نسازد جرم ما آینه کی بر هم خورد از زشتی^{*} نمایانها
وقال حافظ

پیش مویی ساحری از مخصوص مایخولیاست پیش عیسی لاف طب از علت سودا بود
وقال زیب النسا

ییکانه وار میکندری از دیار چشم ای نور دیده حب وطن در دل تو بینست
وقال اخر

بی یاد روز کار تو کر یک نفس زیم تضییع عمر دام و تعطیل روز کار
وقال اخر

بی حذبه^{*} دوستان زجان توان رفت هر راه که نیست رهنا نتوان رفت
آواز مؤذن بشنو تا دانی ناخوانده بخانه^{*} خدا توان رفت
وقال سالک

بی روی توم ای مردم کاشانه^{*} چشم پر پرده^{*} حسرت است بیانه^{*} چشم
توجهی دکر کر فته^{*} خانه و من بهر توسفید کرده ام خانه^{*} چشم
وقال اخر

بی علم و عمل روضه^{*} رضوان مطلب بی روزه و بی غاز ایمان مطلب
خواهی ز پل صراط آسان کنری آزار دل هیچ مسیان مطلب

حرف الباء

والآيات ترکية

— ۲۰۰۶ —

وقال آخر

باب حق مفتوح ایکن هر لحظاً هل حاجنه التجا لا یتمیدر مغور جاه و دولته
وقال وهبی

باب انصیخنیدر مکر خویشدن حذر ایت ایدن فتاده چه یوسفی برا در یدر
وقال راغب باشا

بار ینی کردن احبابه ایدنلر تحمیل نقدر اولسه سبکروح اولور البته ثقیل
وقال باقی

باطل همیشه باطل و بهبوده درولی مشکل بودر که صورت حقدن ظهوراً یدر
وقال آخر

باقه یارب سواد دفتریعه انى یاق آتشه بنم یریه
وقال وهبی

باقوب نقش نکینه شویله فهم ایتمد که عالمده
دروبن شرحه شرحه ایتیا نلنامد ار اولن

وقال وهبی

پای فوسوده صحرای طلب اولیه جق آدمه کدی ایاغی ایله دولت کلز
وقال کاظم پاشا

بنز ایش یو قدر بوحکت خانه امکانده صبرایت ای عاشق غم دنیا دکل دنیابتر

وقال راشد

بتون خلق جهان جاسوس عیب یکد یکدر هب
ایدر هر کس نه سر در شهرت راز نهاندن حظ
تکا پوسه کلاں نعمته وارد ر لذت دیگر
نه دکلو منع اولسه آدم ایلر ارمغاند حظ

وقال راغب باشا

مجت او میخجه حسن طبیعت نه یی خید صائبده اولسه خلق خطاسن ارار بولور

وقال بلغ

بدز یانقیر اشور صورتی چر کین او لانه هر کسک او یعنون او لور ذاته البتھ صفات
وقال راغب پاشا

برا ولور عدل الهیده سلیمان ایله مور در که حقده همان شاه ایله سائل بردر
وقال راشد

برای کار در دعوی اخلاص ایندیک خلق

دروغ مصلحت آمیز در شمدی صداقت

وقال پرتو پاشا

برخانه یه مالک دکلم بن شوجهاندہ قطاع طر بک دخنی ششخانه سی وار
وقال عنزت

بر دلده ایکی یاره مجت صغشیور خلو تسرای وحدتہ کثرت صغشیور
وقال اسعد پاشا

بر زمان بولز فنا دنیاده ارباب هم صاحبی محوالسه ده آثار کدین کوستور
وقال کمال باشا زاده

بر سر وبسلیوب نیمه ییل باغبان اولوب

سر کشک ایندی اولد خی دامن کشان اولوب

وقال عفت

بر سش لعلکه خطکله جواب استقدم بن شراب استدم ای شوخ کتاب استدم
وقال رشدی

بر ک متندن اولسه اکر پیر هن سکا بار کراندر ای کل نازک بدن سکا
وقال ثابت

بر کره دونسه باشه ییک کره باراولور کچ سنک آسیاکی خائن رفیقداری
وقال نابی

بر کون سوکلور که صدره چیقار سرافراز اولور
اول کور دیکک کینه که نامی پیاده در

وقال وهبی

بر نقطه قوب مجرم ایدرسنی آخر اسرار کباره صقین اوله هله مجرم
وقال اسعد

پر وانه ده بلبل کبی نالشار ایدردی شمعکده اکر غنچه حفت خاری اویلدی
وقال اخر

پک ظللو درنواز شی تنهاده دلبرک ایدرسه خلق ایچنده نه مانع عناب تلغی
وقال اخر

بلبل شیفتنه نک بر کنه کوز دیکک صحن کزار حیا تنه دیکنلر بتsson
وقال اخر

بلبل کلکون اشکدر کل صح وطن رنگ خون شام غربت اشک کلکون در بکا
بن جدام یوسف کلچه ردن یعقوب وش نمه آواز بلبل آه وشیون در بکا
وقال نابی

بن ا کلادینم عفو ایسه کای عفو آهی صورمه کهم غیر یدن ال دفتری بندن
وقال نابی

بندن صورک حقائق اسرار عالی تالیف رازنامه دهر ازبر مده در

وقال وهبی

بنی برحاله قودی همی که اغیار اغیر
حالمه دوست دکل دشمن غدار اغل
چاغلین طاغده ایرماع دکل کوز یاشیدر
یورکی طاشن ایکن دردیمه کسار اغیر
وقال اخر

بنی مکر رفیب آواره ایتدی بار کویندن
چیقاران آدمی فرود سدن تزویر شیطان دنر
وقال فقانی

وخارستان عالمده اچلمز سه کل مقصود
نه غای بلبل جان چونکه کل زار عدم موجود
وقال اخر

بود هر پر تعبد نائل جاه او لغه لا بد
او تامز یوز تو کمز سوز اشتز بر قولاغ استار
وقال عارف حکمت بک

بہیعت چرا کاه صفادر غ عالم بنی آدم ایچوندر
وقال اخر

بہیوده ایته اهل ریادن امید فیض ایتمز درخت خشک نادن ثر ظهور
وقال عارف حکمت بک

بیهوده در کمال و درایت زمانه ده باب کبار عصره هنر انتسا بدرا
(حکمت) نظام عالم کون فسادی هب اخلاق ایدن مدا هنه وار تکا بدرا
وقال رشید

بی بقدار صقین الداغه جهان فانی ایلز عاقل اولان دولت دنیادن حظ
وقال رحمی

بی بصیرت اوله مز مدرك فیض دیدار هر کسه نور کور نز جبل موساده
وقال غالب

بی پیچ و تاب غم اوله مز طبع پرهنر افعی اولور می هیچ در بخینه دن جدا
وقال راغب پاشا

بی تابی تهالک ایله بولدی قالدی هب سر منزل مرامه وقتسر شتاب ایدن

راغب مداهنه ایله ریادر زمانه ده دنیابی صانعه جور و ستمدر خراب ایدن
وقال شیخ غالب

بن نوا لر عجیمی دوشسه سکا ذره آفنا به راجع در

حرف التاء

والآيات عربية

قال المأمون

تأمل في الوجود بعين فكري ترى الدنيا الدنيا كالخيال
ومن فيها جميعاً سوف يفنى ويبقى وجه ربك ذي الجلال
وقال آخر

تأتست بذميم الفعل طلعته تانس المقلة الركمداء بالظلم
وقال آخر

تأن فالمزء انت تاني ادرك لاشك ما تبني
وما لمستوفر عجول حظ سوي انه تعنى
وقال ابوالفتح البستي

تأن في الشيء اذا رمتها لتعرف الرشد من الغي
لا تتبعن كل دخان ترى فالنار قد توقد لكي
وقس على الشيء باشكاله يدلك الشيء على الشيء
وقال آخر

تأن وشاور فات الا مور منها مافي ومستغمض
فرييان افضل من واحد ورأي الثلاثة لا ينفع
وقال آخر

تجنب معادة الرجال فانها مكدرة للصفو من كل مشرب
ولا تصطلي حرباوان كتواثقا بقوه ناب او بشدة مخلب
فلن يشرب السم الزعاف اخو جنى مذلا بدر ياق لديه مجرب

وقال اخر

تجاوز قدر المدح حتى كانه باحسن ما يشي عليه يعب

وقال اخر

تحذر من صديقك كل يوم وبالاسرار لا تركن اليه

سلت من العدو ما دهانى سوى من كان معتمدي عليه

وقال اخر

تحولت عن تلك الديار واهلاها وأثترت قول الشاعر المثل

اذا كت في دار يهينك اهلاها ولم تك مقبولاً بها فتحول

وقال اخر

تخل بالوحدة مستاناً تنج من الناس ومن شرم

اياك ان تطمع في نعمهم فالتفع ان تسلم من شرم

وقال اخر

تداويت من ليلي بليلي من الموى كما يتداوي شارب الخمر بالخمر

وقال اخر

ترجو النجا ولم تسلك مسالكها ان السفينة لا تنجي على اليأس

وقال ولا ده

ترقب اذا جنَّ الفلام زيارتي فاني رايت الليل اكم للسر

وبي منك ما لو كان بالبدار لم يبر وبالليل لم يظلم وبالنجم لم يسر

وقال اخر

تركت حبيب القلوب لاعن ملائكة ولكن جنى ذنبأً بودي الى الترك

اراد شريكًا في الحبة بينما وايمات قلبي لا يميل الى الشرك

وقال اخر

ترزندق معلنا لقول قوم اذا ذكروه زنديق ظريف

فقد بقي التزندق فيه وسماً وما قيل الظريف ولا اللطيف

وقال البجيري

تصفوا الحيوة جاهاً أو غافلٍ عما مضى فيها و يتوقع
ولن يغاظل في الحقائق نفسه ويسموها طلب الحال و يطبع
وقال اخر

تطرق اهل الفضل دون الورى مصائب الدنيا وآفاتها
كالطير لا يسجن من بينها الا التي تطرد اصواتها
وقال سعد بن ليون

تعظيمك الناس تعظيم لنفسك في قلوب الاعداء طرّ والاوداء
من عظم الناس يعظم في النقوس بلا مؤنة و نيل عزّ الاعزاء
وقال اخر

تعلم ان أكثر ما تناذبے وان ضمکوا عليك هم الاعدادي
وقال آخر

تعلم ما استطعت ب بحيث تسعى فان العلم زين للرجال
وان العلم في الدنيا جمال وفي العقبى تنازل به المعالى

وقال صلاح الدين الصفدي
تقدّم المولد لم يعتبر لانه في الفضل تدلّيس
لو اعتبرنا السن يوم العلي رقي على آدم ابليس

وقال اخر

تفاخر الناس في الدنيا باربعة اكل وشرب وملبوس وبنكوح
وغاية الكل ان فكرت فيه الى روث وبول ومطروح ومنضوح

وقال اخر

تكثّر من الاخوان ما استطعت انهم كوز اذا استجدتهم وظهور
وات قليلا الف خل وصاحب وات عدوّا واحدا لكثير

وقال اخر

تفكرت في الدنيا رخاء وشدة
وناديت في الاحياء هل من مساعدني
فلا از فيها ساءني غير شامت ولم از فيها سرفني غير حاسد
وقال ابو علي المهندي

نسم قلبي في محبة عشر بكل فتي منهم هوى منوط
كان فوادي مركز لهم لمحيط واهوائي اليه خطوط

وقال اخر

تكثرون الاخوان ما استطعت انهم كوز اذا استجدتهم وظهور
وان قليلا الف خل وصاحب وان عدوا واحدا لكثير
وقال ناجم جامع هذا الكتاب

تنعم بهذا العمر ان كان مقبلا ولا تامن الايام سوف تخون
ولا تغتر بالوقت حين صفائحه فليس لاوقات السرور ركون

وقال اخر

تمسك بقول الانبياء وحكمهم ودع من ينافيهم بذلك جاهل
فقوطم حق وقول سواهم وان زخرفت الفاظه فهو باطل

وقال المنبي

تشي الكرام على آثار غيرهم وانت تخلق ما تaci وتبندع
من كان فوق محل الشمس موضعه فليس يرفعه شيء ولا يضع
وقال الباخري

تملكنى واخثار صدرى مسکنا ومن عادة الملائكة ان يسكنوا الصدر
وقال اخر

تمكنت ان تمسى فقيها مناظرا بدون عناء والجنون فنون
اذا كان كسب المال دون مشقة حالا فكسب العلم كيف يكون
وقال سعد بن ليون

تح عن الناس مهـا سـطعـتـ ولا تـكـ فيـ النـاسـ بالـأـغـبـ
منـ اـعـمـدـ النـاسـ يـشـقـ ولاـ يـرـىـ غـيـرـ مـنـقـدـ عـائـبـ
وـقـالـ أـخـرـ

تـنـقـلـ الـمـرـءـ فـيـ الـآـفـاقـ يـكـسـبـهـ مـحـاسـنـ لـمـ يـكـنـ مـنـهاـ بـيـلدـتـهـ
أـمـاـ تـرـىـ يـدـقـ الشـطـرـ بـخـاـكـسـبـهـ حـسـنـ التـنـقـلـ فـيـهـاـ فـوـقـ رـبـتـهـ
وـقـالـ أـيـورـدـيـ

تـنـكـرـ لـيـ دـهـرـيـ وـلـمـ يـدـرـ اـنـيـ صـبـورـ وـعـنـدـيـ الـحـادـثـاتـ تـهـونـ
فـبـاتـ يـرـبـيـ الـجـبـطـ كـيـفـ اـعـنـدـأـوـهـ وـبـتـ اـرـبـهـ الصـبـرـ كـيـفـ يـكـونـ
وـقـالـ أـخـرـ

تـواـضـعـ تـكـنـ كـالـجـمـ لـاحـ لـنـاظـرـ عـلـىـ صـفـحـاتـ المـاءـ وـهـوـ رـفـيعـ
وـلـاـ تـكـ كـالـدـخـانـ يـعـلـوـ بـنـفـسـهـ عـلـىـ طـبـقـاتـ الـجـوـ وـهـوـ وـضـيـعـ
وـقـالـ أـخـرـ

تـواـضـعـ لـمـ اـنـ تـواـضـعـتـ لـهـ يـرـىـ ذـلـكـ لـلـفـضـلـ لـاـ لـلـبـلـهـ
وـجـانـبـ صـدـاقـةـ مـنـ لـمـ نـزـلـ عـلـىـ الـاصـدـفـاءـ يـرـىـ الـفـضـلـ لـهـ
وـقـالـ أـخـرـ

تـوـكـلـ فـيـ كـلـ مـاـ اـرـجـيـ وـفـوـضـتـ اـمـرـيـ إـلـىـ خـالـقـيـ
كـاـ اـحـسـنـ اللهـ فـيـهـ مـضـيـ كـذـلـكـ يـحـسـنـ فـيـهـ بـقـيـ
وـقـالـ شـهـابـ الدـينـ

تـوـكـلـ عـلـىـ الرـحـمـنـ فـيـ الـأـمـرـ كـلـهـ فـاـ خـابـ حـقـاـ مـنـ عـلـيـهـ تـوـكـلـ
وـكـنـ وـاتـقـاـ بـالـهـ وـاـصـبـرـ لـهـ كـمـ تـفـزـ بـالـذـيـ تـرـجـوـهـ مـنـهـ تـقـضـلـ
وـقـالـ أـخـرـ

تـهـدـىـ إـلـىـ الـقـمـرـ الشـمـسـ إـلـىـ الضـيـاءـ وـمـاـ يـاـقـىـ الـخـسـوفـ لـمـ الـأـ مـنـ الـقـمـرـ

حرف التاء

والآيات فارسية

قال الشاعر

تا از برای دفع بیلات روز و شب دارند مؤمنان همه بر کرد کار دست
بهر دعای جان تو بادند قدسیان برداسته بحضور پرور کار دست
وقال اخر

تابتقدیر قادر علام چرخ کردش کند زمین ه آرام
باد معروف سعادت بخلود باد موصول دولت بدام
وقال اخر

تابود در محاورات عرب نام شب لیل و نام روز نهار
شب تو هچو روز روشن باد روز اعدات تیره چون شب تار
وقال اخر

تابه ر صید مرغ اجابت همی نهند هر صحیح و شام اهل صفادامی از دعا
باد اهیشه مرغ اجابت شکارتو دامش دعای (دام لاث العز والبنا)
وقال کلیم

تاتوا انى ناتوا نان را بچشم کم میین یاری یک رشته جمعیت دهد کل دسته را
وقال اخر

تاجمال تودرین پرده نهان خواهد بود جنگ هفتاد و دو ملت بیان خواهد بود
وقال اخر

تاز نسیم بهار زنده شود مرغزار تاز سوم خزان زرد شود بوستان

باد محب ترا روضه شادی بهار باد عدوی ترا دوچه هستی خزان
وقال صاحب

تازه دیوانی بنام دوست می‌سازم جمع ارمغان پایی ملخ پیش سلیمان می‌بریم
وقال اخر

ناشود عالم منور ز آفتاب خاوری ناکشد شب بر رخ خورشید از ظلت قاب
روز عمرباد چندانی که خلق کائنات از حساب آن برون نایند تاروز حساب
وقال فکری

ناکی جکرم ز غصه خون خواهد شد روز وشم اندوه فزوون خواهد شد
روزم بخيال آنکه تاشب چه شود شب در غم آنکه روز چون خواهد شد
وقال اخر

تبارک الله ازان کلک روح پرور تو که سر غیب سرآید زبان او بصیر
امیر لشکر علم است پیک عالم عقل کره کشای خیال است و نقشبند خمیر
وقال اخر

تدبر خود امر و زکن ای خواجه که فردا هر چند که فریاد کنی سود ندارد
وقال صاحب

ترادر آینه هر کس که دید می‌کوید دوا آفتاب درینجا مقابل افتاد است
وقال اخر

ترا باما چنان در عهد انسی دروغ است اینکه (طول العهد بنسی)
وقال مغري

ترا که دیده نباشد نظر چه کونه کنی بدین قدم که تواری سفر چه کونه کنی
ترا که هج زاحوال خود خبر بنود زحال خود دیگريرا خبر چه کونه کنی
وقال اخر

ترا بسوی من خسته دل نظر ها باشد چه کرده ام که زمان النفات م کردی
وقال اخر

ترا من دوست میدارم بغايت تو خواهی جور کن خواهی عنایت
وقال صاحب

نخکورا غیر خاموشی نی ینم جواب خصم راسازد پشیان برد باری پیشتر
وقال حافظ

نکیه بر جای بزرگان نتوان زد بکراف باید اسباب بزرگی همه آمده کنی
وقال اخر

نکرار کنم مدح تودائیم که مدیحت قند است و همان به که شود قند مکرر
وقال ظهیر فاریابی

نمیتوانی که من از فضل خوبیشن دیدم همان بجای پدر بود و سبیل استاد
وقال سعدی

تندوستان رانباشد در دریش جز به مردی نکویم در در خویش
کفتش از ز بنور بمحاصل بود با یکی در عمر خود ناخورد نیش
تاترا حالی نباشد همچو ما حال ما باشد ترا افسانه ییش
وقال اخر

نهایه شب من و چراغی مونس شده تابکاه روزم
کاهی بکشم آه سرداش کاه از تف سینه بر فروزم
وقال سلمان

تن ده برض آآ پچه قضا بر تو نوشت است از تو نشود دفع بتعویذ و حمائل
وقال سعدی

تواضع ز کردن فراز ان نکوست کدا کر تواضع کد خوی اوست
وقال حافظ

تو انکرادر درویش خود بدست آور که مخزن ز رو کنج درم نخواهد ماند
بدین رواق ز برجد نوشته اند بزر که جز نیکویی اهل کرم نخواهد ماند
وقال هجری

توان بہتر توآسان وداع جان کردن ولی وداع توآسان نمی توان کردن
وقال سعدی

توان شناخت یک روز در شهائی مرد که تاکچا ش رسید است پایکاه علوم
ولی ز با طنش این مباش وغره مشو که خبث نفس نکرد بسالمها معلوم
وقال آخر

توقون رفقی بسلطان خیالت ملک دل دادم
غرض از چشم آکر رفقی نخوا هنرفت از یادم
وقال آخر

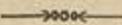
تود ستکبر خلق جهانی درین زمان باد اخدای درد وجهان دستکبر تو
وقال آخر

تیغ باید زدنش برجکر هر که زیانش دکر ودل دکر
وقال حافظ

تیار غریبان سبب ذکر جیل است جانا مکر این قاعده در شهر شهانیست

حرف التاء

والآيات ترکية

قال نابي

تاثيرین آکه جانب علوبین اولدیعن سیرایت جماعتن حركاتن اذان ایله
وقال ایضا

تاوقتی کلینجه امور ایلز ظهور دور ایدرا آفتاب فلات نوب اوستنه
وقال ایضا

تحم او لینجه خاک نشین بولز ارتقان اویز جهانده کسده عز بز اولمن ذليل
وقال حاذق

ترفع غیره همت ایدرس بلندر اولان پامال اولورسه هرنقدر نزدبان کبی
وقال راشد

تسیمیر قضايه اکر وار ایسه علاج تدبیر یوقسه مانع تقدیر اولورمی هچ
وقال لطفی آمدی

تشریف ایدیجک بزمی بص چشممه پایک بصمه قدمک خاکه کوزم نوری بصرسن
وقال اخر

تصدر قلسه کرنا دات نه غم فوقنده دانانک اولور خاروخس اوستنده کهر آلتنده در یانک
وقال نابي

تصرجح ایلز سه ده مقصودین اهل درد معلو مدر مائی سیاق و سبادن
وقال یسری

تصنع اهلنه بوزو یرمه باقه سوزشنه ایشی بتوجه بناروم خاتم مکتوب

وقال نعم

تعمیر کعبه هدم صنخانه ایش دکل آج دیده بصیرق قلب خرابه بق
وقال راشد

نفر یر ایده م درد درون الموار اللہی سورسک بنی سو بلقه غم وار
وقال سامی

تلاش حرص بیجا آدمی معروف کام ایلد که دست رعشه دار ایله طولی بیانه جمع اولز
وقال حشمت

تمام اقبال ایدر انسانی الفاچاه ادب اباره اولور افتاده خاک هبامیوه کا لندن
وقال نورس

تمعا سیدر سکوت متاع معارفک برکون بنم دخی اولور البت روا جز
وقال حاذق

تغزل ایلز عالی هم چرکاب دنیا به انکچون ذروه جاهه چیقان اکثراد ایدر
وقال نابی

توبه میده ثبات قد مدن صورمه اوراسین ساق کلچه ره ناک ابرامی بیلور
وقال اخر

توفيق یاور اولسه خدانک برآدمه استرسه ایلسون بتون عالم مخاچمه

حرف الشاء

والآيات عربية

قال ابو العشار

ثغر كلغ البرق حسن بر يقه يشقي فواد المستهام بر يقه
قد بت المته وارتشف المني من دره ورجيقه وعقيقه
وقال غانم العاصمي

ثق بالكريج اذا تهلل بشره فهو البشير بنيل كل مراد
والبشر في وجه اللثيم تلق فاحذر به استدراجه بفساد
ضدان بينهما اخص تشابه فاحذر هديث تشابه الاختداد
وقال ثعلب

ثلاث خصال للصديق جعلتها مضارعة للصوم والصلوات
مواساته والصف عن كل ذلة وترك ابتدال السرفي الخلوات
وقال سعد بن ليون

ثلاث مهلكات لا محالة هو نفس يقود الى البطالة
وثمح لا يزال يطاع دابا وعجب ظاهر في كل حاله
وقال زهير

ثلاث يعز الصبر عند حلوها ويذهل عنها عقل كل ليب
خروج اضطرار من بلاد تحبها وفرقة اخوان فقد حبيب
وقال السراج الوراق

ثلاثة ان صحبت ثلاثة اعيت علاج بدوها والحضر
عداوة مع حسد وفافة مع كسل وعلة مع كبر

وقال ابو العلاء المعرّى

ثلاثة أيام هي الدهر كلها
وما البدر إلا واحد غير انه
يغيب ويأتي بالضياء المجدد
فلا تحيط الامم خلقاً كثيرة
فجعلتها من نيز متعدد

وقال أخ

ثلاثة تذهب عن قلبي الحزن الماء والخضرة والوجه الحسن

وقال بن وهب

ثلاثة شرق الدنيا يجتهدون
شمس الفتحي وابو اسحق والغمر
الغوث واللبيث والصحاصمة الذي ذكر
يحيى افاعيله في كل نائبة

وقال اخر

ثلاثة طاب بها المجلس الورد والتفاح والدرجس

وقال أبو بكر البغوي

للاتنة فقدها كبير الخبز واللحم والشمير

والبيت من كليات الامير

وقال أخ

الامن والصحة والقوت ثلاثة بجهل مقدارها

فلاشة، بالمال من غيرها لو انه در و باقوت

وقال الصندي

ثانية ان يسمع الدهر بها
فالي عليها بعد ذلك مطلوب
ومنها ومشروم ومال ومحبوب

وقال اخر

ثانية عمت باسيابها الورى فكل امر لابد يلقى الثنائيه

سرور وحزن واجتاءع وفرقه وعسر ويسر ثم سقم وعافيه

وقال آخ

ثُنْ المَعْرُوفِ شُكْرٌ وَيَدُ الْأَنْعَامِ ذَخْرٌ
وَبَقَاءُ الذَّكْرِ فِي الْأَيَّاهِ لِلأَمْوَاتِ عَمْرٌ
وَقَالَ آخَرٌ

ثُنَانٌ لَوْ بَكَتِ الدَّمَاءُ عَلَيْهِمَا عَيْنَايِ حَتَّى تَوَذَّنَا بِذَهَابِ
لَمْ تَبْلُغَا الْمَعْثَارَ مِنْ حَقِيمَهُمَا شَيْخُ الشَّابِ وَفِرْقَةُ الْأَحَبَابِ
وَقَالَ أَبُوبَكْرُ الْمَازِنِيُّ

ثُنَانٌ مِنْ سِيرِ الزَّمَانِ تَحْبِيرَتْ لَمَاعِتُولُ ذُويِ النَّفَلِسِ وَالنَّهِيِّ
مُثْرٌ مِنَ الْأَمْوَالِ مَنْخُونِ الْجَبَحِ وَمُوْفِرُ الْأَدَابِ مَنْقُوصُ الْفَنِّ

«لا تَوْجَدُ حَرْفُ الثَّاءِ فِي الْفَارَسِيَّةِ وَالْتُّرْكِيَّةِ»

حرف الخبر

والآيات عربية

قال الشاعر

جاءت سليمان يوم العرض قبرة تأي برجل جراد كان في فيها
ترفت بفصيح القول اذ نطقـت ان المدايا على مقدار مهديها
وقال اخر

جميل عدوك ما استطعت فانه بالحلم يطبع في صلاح الفاسد
ولربما رضى العدو اذا رأـه منك الجميل فصار غير معاند
وقال اخر

جاءت بوجهـ كـانـه فـمـرـ على قـوـامـ كـانـه غـصـنـ
غـنـتـ فـلـمـ يـقـ فيـ جـارـحةـ الـأـمـيـتـ إـنـها إـذـ
وقـالـ اـبـنـ الـخـطـيبـ

جـاءـ العـذـارـ بـظـلـ غـيرـ مـحـدـودـ فـتـهـىـ الـحـسـنـ مـنـهـ غـيرـ مـحـدـودـ
نـادـيـتـ قـلـيـ اـذـ لـاحـتـ طـلـابـهـ يـاصـبـرـ اـيـوبـ هـذـاـ دـرـعـ دـاـوـدـ

وقـالـ اـخـرـ

الـجـدـ اـنـهـضـ بـالـفـقـيـ مـنـ عـقـلـهـ فـانـهـضـ بـجـدـكـ فيـ الـحـوـادـثـ اوـدـرـ
ماـ اـقـرـبـ الـاـشـيـاءـ حـيـنـ يـسـوـقـهـاـ قـدـرـ وـابـعـهـ اـذـ لـمـ يـقـدرـ
وقـالـ اـخـرـ

جزـىـ اللهـ خـبـرـاـ كـلـ مـنـ لـبـسـ يـنـناـ وـلاـ يـئـنـهـ وـدـ وـلاـ تـعـارـفـ
فـاـ نـالـنـيـ ضـيمـ وـلـاـ حلـ بـيـ اـذـيـ منـ النـاسـ الـأـمـنـ فـقـيـ اـنـاـ عـارـفـ

وقال آخر

جس الطيب يدى جهلاً قلت له ان الحبة في قلبي فخل يدي
وقال اخر

الجسم يبت وقنديل الفؤاد به والراس قبته والمقلة الخام
فالعارفون بدور الحق ان نظروا صحت فراستهم والخام نام

وقال آخر

جسي معي غير ان الروح عندكم فالجسم في غربة والروح في وطن
فليعجب الناس مني انت لي بدننا لا روح فيه ولني روح بلا بد
وقال ابو الفتح البستي

جعلت هديتي لكم سوا كا ولم اقصد به احدا سوا كا
بعثت اليك عودا من اراك رجاء ان اعود وان اراكا

وقال اخر

جلت معالي قدس وحدة ذاته عن ان يطور بها ذوق الاطوار
هيئات ان تصطاد عنقاء البقاء بلعابهن عن اكب الافكار

وقال آخر

جمال اخي النهى كرم وفضل وليس جماله عرض وطول
وقال عاصم الغانمي

جمعت ما انا محتاج الى سنة اليه فرشاً ^ل ومبسوساً ومقتنا
وكان اول ما في الباب يلزمني جمع الحياة ^ل الى حول وهيهاتا
وقال اخر

جن الظلام وهاجر الوجد بالسم والشوق حرث بما عندي من الالم
ولوعة الابين في الاحشاء قدسكت والفك صيرني في حالة العدم
والوجود افلقني والشوق احرقني والدمع باح بسر ايج مكتن

حُرْفُ الْجَيْحَسِ

والایات فارسیة

قال صائب

چاره سازان جهان از چاره خود عاجزند

آب نتواند که شوید کرد از رخسار خویش

وقال حافظ

جام جهان نماست ضمیر منیر دوست اظهار اشتیاق خود آنچه حاجت است

وقال اخر

جامه بکذارو دار دل را پاک پا کدل را زکنه جامه چه باک

باش همراه خاکسرا را کاولت خاک بودو آخر خاک

وقال اخر

جانا تویکانه ولی ذات توهست مجموعه آثار کالات همه

وقال اخر

جان بگدای آنکه او اهل بود سردر قدمش اکر نهی مهل بود

خواهی که بدای یقین دوزخ را دوزخ بجهان صحبت نا اهل بود

وقال آخر

جانی است مرا که فرق تون خواهد کامی است مرا چنانکه دشمن خواهد

نا کامی عمر خویش اکر شرح دهم دشمن بدعا زندگی من خواهد

وقال حافظ

جائی آن است که خون موج زند در دل لعل

زین تغابن که خزف می شکند بازارش

وقال ايضاً

چرخ بر هم زنم ار غیر مرادم کردد من نه آنم که ز بونی کشم از چرخ فلك
وقال آخر

جزا آینه فعل است کوئی که دروي هرچه گردی می نماید
اکر کردن نکوئی نیک یعنی و کربد کرده بد پیش آید
وقال آخر

جز حادثه هر کر طلب کس نکند يك پرسش کرم جز نهم کس نکند
ورجان بلب آیدم بجز مردم چشم يك قطره آب بر ليم کس نکند
وقال آخر

چشم از برای دیدن آثار قدرت است کوش از پی شیندن اخبار حکمت است
وقال آخر

چشم کوته نظران بروق روی نکارین خط همی یند و عارف فلم صنع خدارا
وقال آخر

چشم رضا و محبت بر همه بازمی کنی چونکه بخت مارمی این همه نازمی کنی
وقال عرف

چنان با خلق الفت کن که بعد از مردنت عرفی مسلطان بزم شوید و هندو بسوی زاند
وقال خیام

چندین غم ما بحسبت دنیا چیست هر کر دیدی کسی که جاوید بزیست
این يك نفسی که در تفت عاریقی است باعاريقی عاريقی باید زیست
وقال آخر

جنک و صلح بی محل ناید بکار جای کل کل باش و جای خارخار
وقال سعدی

چواز فومی يك بی دا نشی کرد نه که را منزلت ماندنه مه را
نمی ینی که کاوی در علف زار یا لا بد همه کاوات ده را

وقال اخر

چو آید بعوی تواند کشید چو بر کشت زنجیرها بکشد

وقال اخر

چود انسنی که این درد تواز کیست زریخ خوبیست می باش خرم

کراو زهرت دهد بهتر زشکر و راو زخت زند بهتر زمرهم

وقال سعدی

چو مردان سخن کفت باید بهوش و کرنه شدن چون بهائی خموس

وقال اخر

بهائی خموشند و کویا بشر زبان بسیه بهتر که کویا بشر

وقال اخر

چون الف چیزی ندارم درجهان تابدست آرم نذرو خوشخرام

ای درینما کاشکی بی بودمی تایکی درز یرمن بودمے مدام

وقال خیام

چون ابر بجويار و چون باد بدشت روزی دکراز عمر من و توبکدن شت

هر کر غم دور روز نخواه خوردت روزی که نیامد است و روزی که کندشت

وقال اخر

چون خدیث است یاد کار بشر یاد کارت بخیر به که بشر

وقال خیام

چون عمر بسر رسید چه بغداد و چه بلخ یهانه چو پر شود چمشیرین و پچه تلخ

افسوس که بعد از زمان و توماه بسی از سخن بغره آید واز غره بسلخ

وقال مسلمان

چون کل دهنی زمانه پر خنده نکرد کش باز بخون جکرا آکده نکرد

چون غنچه کل دمی دلی جمع نشد کایام هان دمش پر اکده نکرد

وقال اخر

چون میان من و تو قربت جانی باشد چه تفاوت کد ار بعد مکانی باشد
و قال مالی.

چون نام که درین سینه دل زاری هست راحقی نیست دران خانه که بهاری هست
و قال اخر

چون نزود در پی صاحب کند آهی بیچاره بگردت اسیر
و قال اخر

چون نیک و بد من همه پیش توعیان است اندیشه زبد کوبی اغیار ندارم
و قال صاحب

چون که حب وطن ای دوست زایان باشد چون نباشم زسر هم طلبکا روطن
و قال اخر

جهان بکام و فلک بنده و ملک داعی امید تازه و دولت قوی و بخت جوان
فتح سوی یین و سعید سوی یسار سپهر سوی رکاب و زمانه پیش عنان
و قال اخر

جهان ازرنک و بوسازد اسیرت ولی نزدیک ار باب بصیرت
نه رنک دلکشش راعبار یست نه بوی دلفر پیش رامدار یست
و قال اخر

جهان جام و فلک ساق اجل می خلائق باده نوش از مجلس وی
خلاصی نیست اصلاح هج کس را ازین جام واژین ساقی ازین می
و قال اخر

جهان چوکشت بکام توبنک نام انداز
که غیر نام نکونیست حاصل دوچهان
و قال اخر

جهان خوش است ولیکن زوال مالک اوست
بقا خوش است ولیکن فنا فذلک اوست

وقال اخر مستزاد

جهدی کن و با مردم دانا بنشین آموز هنر

بابا صنی لطیف و رعنای بنشین باز یفت وزر

زین هردو کرت یک میسر نشد ای جان پدر

اوفات مکن ضائع و تهنا بنشین بادیده نفر

وقال اخر

چه شد که از نظرت همچو اشت افتادم چه واقع است که هر کس نمکینی یادم

وقال ابن یمین

چه سود آنکه که ماهی مرده باشد که باز آید بجوى رفته آبی

وقال اخر

چه کنم کرنکم ناله و فریا دو غان که چنانم ز فرات که بداندیش تو باد

وقال اخر

چه یارا سهارا که رخشنده مهرا سپارش بخورشید انور نویسد

همین رفت قدر او بس که خود را در آنحضرت از ذره کتر نویسد

حُرْفُ الْجِيَسِ

والآيات ترکية

و قال آخر

چاره ساز او مله دکل در دینه درمان اره یور یوقلیوب بنسنی ایند مسه کمی استزاج

و قال رشدی

چاره یوق چالسه ک آکر باشنى طاشدن طاشه

سر نوشت ازلى حک ايله تغيير اوبلز

و قال فضولی

جانان ايسه مطلوب طمع جاندن کس مطلوب ايسه جان اميدی جانا ندن کس

جان سومک ايله ميسرا اوبلز جانان یابوندن اميدی با طمع اند کس

و قال فضولی

جانی جانا دیش ویرمامک اوبلزای دل نه نزع ايلیه لم اونه سنکدر نه بنم

و قال عاصم

جای ایدر بالای چشم او زره تواضع پیشه لر

قد خمدر قدر بني والاقيلات ابرولرك

و قال شيخ غالب

چشمان سیمه له نقش ابرو محراك ایچنده جفتنه یاهو

و قال راغب پاشا

چرا دن دم او رمى ما جrai فهم ايدن راغب ادب مانع دکلی اعتراض صنع یچونه

وقال نابی

جفا کوردک او شوخ ناز پر وردن و فاد یر کن

بزمله عاقبت یکانه چیقدی آشنا دیر ایکن

وقال آخر

چکرم کوه کران غمی قاف اول سه آکر طاق ایدر طافقی ذره جه بار منت

شاخ پر بار کبی ایتدی شکسته قدرم اولدی حرما نمی مثُر هنر واهلیت

وقال وهبی

جفای باردن جور فلکن اغلرز هردم دو چشم خون فشانیله دو کنم ماجرا مزوار

وقال ظهوری

جفادن یوز چیورمز دردو غمدن لذت المشر

بن دیوانه کو کلم چوق بلادن ایرته قالمشد

وقال نورس

جلوه کاه ایندم خیال روی باره سینه می ایلد و قف نکارستان چین آینیه می

وقال آخر

جمع مال ایلد یک راحت ای چون دراما رنجی ارتراگر اولد فجه یوکی حمالک

وقال امحق

جنت فوقوسی کلکه باشلا دی مشامه باقا لاشدی کبی قافنه مز منزل شامه

وقال نابی

چند روز ایلسه ده سوی خلافه جریان بنه مجرای قدین بولور آب احسان

وقال لمی

جنپش قامت موزونه نسبت یارک سروکلزار جهات مصروع بی معنادر

وقال راغب پاشا

جهان آر ایشندن دستشوی اول راحت استرسک

قناعت دامن الدن بو افمه نعمت استرسک

وقال باق

جهانده باشیه سلطان ایکن ازاده و فارغ بنی زنجیر مذلفک بوینو بغلوب راسیرا یتدی
وقال آخر

جهانده بو لمدم یار موافق موافق صاند یغم چیقدی منافق
وقال راغب پاشا

جهانده دولت ایدر عین آدمک مستور کاه ایدرسه ده فرضا ثوابدر دیرلر
چیقتعه نامی می آشا ملقمه بر رندک الده آب کورلسه شرابدر دیرلر
وقال لبیب

جهانده کاسه تپیک بلای جان ایدوک خراش سنیه طببوردن غایاندر
وقال آخر

جورد هرایله اولور بلبل غرایه همنشین یه شکوای غراب ایدر غربات بونده در
وقال شیخ غالب

چونکه شهر عافیته تندیاد اکسک دکل اوله قندیل منار شهر تک پروانه می
وقال آخر

چوق سرو قد کشیده می وار باغ دولتك شاخنده مرغ بی کسه بر آشیانه یوق
وقال نابی

چیقسون کوزی کتابه حقارت ایدنک جهیل ایله دعواے مهارت ایدنک
چکسون ورق عمرینه خط کاک قضا قدر قلی حطه اشارت ایدنک

حرف الحاء

والآيات عربية

قال ابو العلاء المعري

حاول اهواي فـا واجهـم الا باهـاني
يمـرـشـونـي بـسـعـاـيـاتـهـم تـغـيـرـوـاـيـةـ اـخـوـانـيـ
لـوـاسـطـاعـوـاـ الـوـشـوبـيـ الـمـرـبـخـ وـالـشـهـبـ وـكـيـوـانـ
وقـالـ اـبـنـ المـجـمـعـ

حـيـبـ لـسـتـ انـظـرـهـ بـعـيـنيـ وـفـيـ قـلـبيـ لـهـ حـبـ شـدـيدـ
ارـيـدـوـصـالـدـوـيرـ يـدـ هـبـرـيـ فـاتـرـكـ مـاـ اـرـيـدـ لـمـاـ يـرـيدـ
وـقـالـ اـخـرـ

الـحـرـ بـاـنـ باـشـرـتـهاـ فـلاـ يـكـنـ منـكـ الفـشـلـ
وـاصـبـ عـلـىـ اـهـواـمـاـ لـاـ مـوـتـ الاـ بـالـجـلـ
وـقـالـ اـخـرـ

الـحـرـ حـرـ عـزـيزـ النـفـسـ حـيـثـ ثـوـيـ كـالـشـمـسـ فـيـ كـلـ بـرـجـ ذاتـ اـفـارـ

وـقـالـ عـبـدـ الـبـاقـيـ الـفـارـوـقـيـ

حـرـ شـعـرـيـ الرـفـيقـ فـيـ مدـحـ طـاهـاـ سـيـدـ الـمـرـسـلـينـ جـدـ الـحـسـيـنـ
بـالـقـدـامـيـ مـنـ لـفـظـهـ وـأـخـلـوـاـيـهـ مـنـ معـانـيـهـ طـارـ فـيـ الـحـافـقـيـنـ

وـقـالـ اـحـمـدـ بـنـ طـاهـرـ

حـسـبـ الـفـقـانـ يـكـوـنـ ذـاـ حـسـبـ مـنـ نـفـسـهـ لـيـسـ حـسـبـهـ حـسـبـهـ

ليس الذي يبتدي به نسب مثل الذي ينتهي به نسبه
وقال اخر

حسن الفعال من الصالح مقصود والمرء بالفعل مذموم ومحمود
فاما ترفع الانسات اربعة العلم والحلل والاحسان والجود
وقال اخر

حسن قول نعم من بعدها وقبيح قوله لا بعد نعم
ان لا بعد نعم فاحشة فلا فابدا اذا خفت الندم

وقال المتنبي

حشاشة نفس ودعت يوم ودعوا فلم ادر اي الظاعنة اشيع
اشاروا بتسليم وجدنا باعير تسيل من الاماكن والسيل ادمع
حشائى على جمر ذكي من الهوى وعيناي في روض من الحسن ترتع
وقال اخر

حفظ اللسان راحة الانسان فاحفظه حفظ الشكر للاحسان
وقال لسان الدين بن الخطيب

الحق يعلو والباطل تسفل والله عن احكامه لا يسئل
واذا استحال حالتها وتبدل فالله عن وجل لا يتحول
واليسر بعد العسر موعد به والصبر بالفرج الغريب موكل
والمسعد لما يومئذ ظافر وكفاك شاهد قيدوا وتوكلوا
وقال اخر

حكت قامي لاما وقامة مني حكت الفالللوصل قلت مسائل
اذا اجتمعت لامي مع الالف التي حكتك قواما ما يصير فقال لا
وقال اخر

حكتني وقد اودي بي السقم شمعة وان كت صبادونها متوجعا
ضنى وسأدادا واصفارا ورقعا وصبرا وصينا واحترقا وادمعا

وقال اخر

حلفت ييّنا لا اخندت سوّاك خليلًا واني في ييّني صادق
متي تسع الايام منك بنظرة فيانس معشوق ويلتذ عاشق
وقال حسين بن الفحراء

حمدنا الله شكرًا اذ جبانا بنصرك يا امير المؤمنينا
فانت خليفة الرحمن حفأ جمعت مهاحة وجمعت دينا
وقال صفى الدين الحلبي في ملنج اسمه حسين
حنيني وافر والشوق متن طوبيل والموى عندي مدید
واعجب انتي اهوى حسيناً وشوق في محبته يزيد
وقال اخر

حواجينا نفهى الحوانع ييّنا ونحن سكوت والموى بتكلم
وقال اخر

حيوة بلا مال حيوة ذميمة وعلم بلا جاه كلام مضيء

حرف الحاء

والآيات فارسية

قال الشاعر

حاشا که بکامدل خود کار کم یاخاطرت از خار غم افکار کم
کوهست مراجیر یه ظاهر ساز تامن بکاه خویش افوار کم
وقال اخر

حاصل کن ازین جهان فانی هنری غافل منشین زخویش چون بی خبری
چون بنشیند غبار و شک بر خیزد کاسب است بزیر رانت یالاشه خری
وقال اخر

حال دل تنک من ازان غنچه دهان پرس اسباب ضعیفیم ازان موی میان پرس
هر بو الهوسی ذوق غم عشق چه داند شیرینی و تلخی من از باده کشان پرس
وقال کلیم

حال من بی برک و نوارا چه شناسد آن سرو که آ کاه ز تاراج خزان نیست
وقال اهلی

حدیث شوق همین بس کد سوختم بتدتو سخن بکی است دکره اعبارت آرایی است
وقال اخر

حدیث عقل در ایام پادشاهی عشق چنان شد است که فرمان عامل معزول
وقال ابوالسعود

حقا نظر شاه جهان حق بین است رأیش سند شرع و عاد دین است
نژد عقلا این مثل دیرین است هر کار که خسر و بکد شیرین است

حرف الحاء

والآيات ترکية

قال خاکى

حاشا لله که هدايا يه سزاده ديوين صوندم درکه والاسنه کستاخانه
هر صفالدن بني بر قيل ايله شاد ايله ديو شانه عرض ايلدم انجق او کريم الشانه

وقال اخر

حال زارمدن سنی فريادم آکاه ايلدی شکر لله اولدى فريادم بکا فريادرس
وقال فني

حددن زياده ايته تعافل نيازمه جانامشلدر عاشق چوق ناز او حاندرر
وقال اخر

حرم ميکده بي کورمکه کلش صوفي صقيلوب دختررز ديدی که نامحرم واو
وقال حاذق

حرف مسته نظر قيل ستم بوزنيتسيدر امل ديدکري انجق الـ بوز نيتسيدر
جهانده ايله ردی قبولدز تفريقي تقوش منعه نظر قيل نعم بوز نيتسيدر

وقال فاضل بك

حریص او لور کشي پك منع او لند یغی فعله رواج باده يه فرط يساغدر باعث
وقال آخر

حسد قلب عدو لطف ايله زائل اولز سنکده مضر اولان آتشه آب اي تراثر

وقال حاذق

حسدی غیرت افران ایله تعبیر ایدر علا طائفه می ایلسه یارانه حسد
وقال اخر

حسن تدبیری عاقلا کاهی ایش کورر تیغ و نیزه دن افرون
تیغیده قوللا نور محلنده کل شی بوقنه مرهوف
وقال اخر

حفظ ایچور نسخه محبتکی ایلدم چاک سینه می دولاب
وقال اخر

حقه تفویض اهواریت نه المچک نه کدر قیل سوزم عارف ایسه ک کوش قبوله کوهر
وقال شاکراحمد پاشا

حق باطلدن انتدک تمیز هذیان ایله بخدی عمر عزیز
وقال اخر

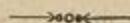
حلال زاده شکست ایتدیکن درست ایلر خمار بینی کندومی دفع ایدرمی ناب
وقال حامی آمدی

حمد الله هرم شهر ته غالبدار صوی عالی ایچی خالی دکلم همچو طبول
وارا ایسه شهیک اکرا و محک تیخ به یه اشته لوح اشته قلم اشته کتب اشته خبول

حرف الخاء

والآيات العربية

قال ابن سنا الملك

خاصبني من سكت عنه فظنن ان ليس لي لسان
فقلت ما انت لي بخضم واما خصمي الزماز
وقال اخر

خاطل لي عمرو قباء ليت عينيه سواء
فاسئل الناس جياعا مدح ام هجاء
وقال اخر

خذ العفو وامر بعرف كا امرت واعرض عن الجاهلين
ولن في الكلام لكل الانام فستحسن لنذوي الجاهلين
وقال اخر

خذدوا بتصيب من نعيم ولذة فكل وان طال المدى يتصرم
ولاتركوا يوم السرور الى غدر لعل غدا يأتي بما لست تعلم
الان اهني العيش ماسحت به صروف الالبالي والحوادث نوم
لقد كادت الدنيا تقول لاهلها خذوا لذة لو انها نتكلم
وقال عبد الباقى الفاروقى

خزانة فكرى كورة وتخيلى لتحمل معان تلفظ الشهد يعسوب
تحن له الاذواق شوقا لرشده كاحن مشتا فال يوسف يعقوب

وقال اخر

خط^٢ حسن جمال مرء ان كان لعلم فاحسن
الدر مع النبات احلى والدر على البنات ازين

وقال اخر

خطرات ذكرك تستثير مودتي فاحس منها في الفؤاد ديبها
لا عضول الا وفيه صبابة فكان اعضائي خلقن قلوبنا
وقال ابن الدهان الحموي

خف اذا اصبحت ترجو وارج ان اصبحت خائف
رب مكروه مخوف فيه الله لطائف
وقال عمرو بن معدى كرب

خلت الديار فسدت غير مسود ومن الشقاء تفردى بالسوداد
وقال اخر

خلت الزوابيا من خباياها كما خلت القلوب من المعرفة والتلقى
ونتظر الوادي فما غزلناها تلك الظبا ولا النقا ذات النقا

وقال اخر

خل اذا جئته يوماً لتساله اعطيك ما ملكت كفاه واعذرنا
يمجيء صنائعه والله يظهرها ان الجليل اذا اخفيته ظهرها

وقال ابن المعتز

خل الزمان اذا تقاعس او جمع واشك المهموم الى المدامه والقدح
واحفظ فؤادك ان شربت ثلاثة حذرا اليه بان يطير من الفرح
هذا دواء للهموم مجري فاسمع مقالة ناصح لك قد نصع
ودع الزمان فكم لييب حاذق قد رام اصلاح الزمان فاصبح

وقال اخر

خلفت الجمال لنا فنتةَ وقلت لنا ياعبادي انقون
وانـت جميل تحبـ الجمال فكيف عـبـادـك لا يـعـشـقـون

وقال اخر

خلـ الـ دـيـاـرـ وـمـاـ فـيهـ لـاهـلـهـاـ وـقـلـ سـلاـمـ عـلـىـ الدـنـيـاـ وـمـاـ فـيهـاـ
وقـالـ آـخـرـ

خلق الله للحروب رجالاً ورجالاً لقصعة وثريد

وقـالـ اـخـرـ

خلق اللسان لنطقه وكلامه لا للسكتوت وذاك حظ الآخرين
واذا نطقـتـ فـكـنـ مـجـيـباـ سـائـلـاـ انـ الـكـلامـ يـزـينـ رـبـ الـجـلـسـ

وقـالـ اـخـرـ

خلق المال واليسار لقوم وارافي خصـتـ بالـامـلاقـ
انا فيـهاـ اـرـىـ بـقـيـةـ قـوـمـ خـلـقـواـ بـعـدـ قـسـمـةـ الـأـرـزـاقـ

وقـالـ جـمـيلـ

خـلـيـلـيـ فـيـهاـ عـشـتـاـ هـلـ رـايـتـاـ فـتـيـلاـ بـكـنـ منـ حـبـ قـاتـلهـ قـبـليـ

وقـالـ الـبـهـازـهـيرـ

خـلـيـلـيـ كـفـاـعـنـ مـلـامـةـ مـغـرمـ تـذـكـرـ اـيـامـاـ مـضـتـ وـتـشـوـفـاـ
وـلـاـ تـحـسـبـاـ قـلـبـيـ كـاـ قـلـنـاـ سـلاـ وـلـاـ تـحـسـبـاـ طـرـيـفـيـ كـاـ قـلـنـاـ رـفـاـ
فـاـ اـزـدـادـ ذـاكـ الـقـلـبـ الاـ تـمـادـيـاـ وـمـاـ اـزـدـادـ ذـاكـ الدـمـعـ الاـ تـدـفـقاـ

وقـالـ اـخـرـ

خـلـيـلـيـ كـمـ صـاحـبـتـ فـيـ النـاسـ صـاحـبـاـ وـمـاـ نـالـيـ مـنـهـمـ سـوـىـ المـ وـالـعـناـ
وـعـاـشـتـ اـبـنـاءـ الزـمـانـ فـلـمـ اـجـدـ صـدـيقـاـ وـفـيـاـ بـالـعـبـودـ وـلـاـ اـنـاـ

وقال اخر

خيالك في عيني وذكرك في في ومشواك في قلبي فاين تغيب
وقال اخر

الخير ابقى وان طال الزمان به والشر اخبت ما اوعيت من زاد
وقال آخر

خير الامور ما حمدت غبه والمرء مغرون بن احبه

حرف الخاء

والآيات فارسية

قال الشاعر

خاکپایش آمد و شدیده من جای او خوب تر جایی ازین نبود بخاکپای او
وقال اخر

خدا کر بزمت پندت دری برحمت کشايد در دیگری
وقال اخر

خداوندا دری از غیب بکشای طریق وصل آن دلدار بنای
زمرة دلم کن زنك غم دور زوصل یار سازم شادو مسورو
منه داغ فراق بردل ریش مکن پرخون دلم از هجر زین پیش
وقال اخر

خدا هرچه خواهد کند بنده باش رضا پیش کبرو سر افکنده باش
وقال کلیم

خصمی زشت با آینه چه نقصان دارد چه غم ازد شمی مردم نداد مارا
وقال حسن دهلوی

خط ساغر بجا که بکرفت است دل من از کتابت اشعار
وقال اخر

خطش چوشب قدر سراسر معنی است معنیش چور وز عید یکسر روشن

وقال اخر

خواهم بتوعرض بی نوایی کرد
نالیدن و بخت آزمایی کرد
هر چند که شاه بی طلب می بخشند شرطست درین راه کدایی کردن
وقال اخر

خواهی که بهین دو جهان کارتوباشد زین هردویکی کارکن از هرچه کخی بس
یافائده ده آنچه بدانی دکریا یافائده کیر آنچه نداف زد کرکس
وقال فاضی مجد الدین

خواهی که میان خلق فاضی باشی باقی باشی کهی و که ماضی باشی
باخلق خدا حکم چنان کن که اکر آرت باتوکد کسی راضی باشی
وقال حافظ

خوش بود کر محک تجزی به آید میان . تاسیه روی شودهر که دروغش باشد
وقال خسرو

خوش خلقی است جسم دریغ استوار نیست خوش حالی است عمروی پایدار نیست
خوش منزلي است عرصه روی زمین دریغ کاملاً مجال عیش و مقام قرار نیست
مردی که در شمار بود اینجا بجاست کورا ازین زمانه غم پیشمار نیست
وقال مولانا قدس سیره

خوشة آن باشد که مرّ دلبرات کفته آید در حدیث دیگران
وقال آخر

خون میخورد چوتیغ درین دور هر که او
یک روی و یک زبان بود از پاک کوهی
و آن کس که همچو شانه دور روی است وده زبان
بر فرق خویش جای دهنده زسروری

حرف الخاء

والآيات ترکية

—————

قال فلن

خاکساري ما يه رفت او لور روشن دله ارتور گرد ينيي قيتن انجولوك
وقال راشد

خاکساري هنر پيشه بي ذلت صاغه بـر تو مهر يره دوشـه ده پامـال او لـز
وقال رازـي

خـدا دـيوار دـولـتخـانـه اـرـبـابـ اـقـبـالـ كـهـيـ بـرـلـانـهـ كـجـشـكـ بـيـ آـرـامـ اـيـجـونـ صـاقـلـ

وقـالـ نـافـعـ

خـداـ كـوـسـتـرـمـسـوـنـ طـالـعـ تـوـجـهـ اـيـسـهـ اـدـبـارـ هـزـارـافـسـونـ اـيـلـهـ بـنـدـاـيـلـسـكـ رـامـ اوـلـزـ اـقـبـالـ

وقـالـ حـلـيمـكـراـيـ

خـزانـ آـلـودـ درـرـشـكـ بـهـارـانـ كـورـديـكـ يـرـلـ

مـقـرـزاـ غـدـرـ شـمـدـيـ كـلـسـتـارـ كـورـديـكـ يـرـلـ

وقـالـ اـخـرـ

خـصـيمـهـ چـوـقـ حـيلـهـ دـيمـشـلـ عـقاـلاـ جـملـهـ دـنـ اـسـلـىـ تـرـكـ غـوغـاـ

وقـالـ لـطـفـيـ

خطـعنـبرـ فـشـانـكـ مـانـعـ بـوـيـ عـذـارـ اوـلـزـ مـسـلـدـرـ بـودـعـواـكـمـ خطـوطـهـ اـعـنـبـارـ اوـلـزـ

وقـالـ جـلالـ

خـلاقـ جـهـانـ عـالـهـ قـيلـهـ قـجهـ تـجـليـ هـرـ شـخـصـ بـرـ حـالـ اـيـلـهـ قـيلـشـ مـتـسلـيـ

وقال اخر

خلقه غدر ایلیانک عاقبتي خیر اولز کیدی بولزسه ده بر کون او لور او لادی بولور

وقال اخر

خلقه کین ایله کروارسه مروت سنه سنی ذم ایلینی مدح ایله قیل شرمنده

اهل عرفان ایله کلشنده کچنمک یکدر جهلا ایله صفا ایلدن کلشنده

وقال اخر

خواص خاکپاپک شرحني تحقیق ایدن مردم

غبار ایله ییاض دیده خوبیاره یاز مشلر

کلستان سر کویک صفاتن باب باب ای کل

خط ریحانله جدول چکوب کلزاره یاز مشلر

وقال اخر

خواش کددر بین زمانه فردی کردی واندرره دین صاحب دردی کردی

روزان وشبان بکرد مردان میکرد مردی کردی چوکرد مردی کردی

وقال اخر

خورشیدی نه حاجت ایده لمور ایله تعریف آثاری نماینده ارباب نظر در

وقال ثابت

خوش کلور اهلنه آرایش چرکدنیا جامه آکوده لکی زینتیدر بقالک

حرف الدال

والآيات عربية

وقال اخر

داء قديم وامر غير مبتدع جور الزمان على اهل المروات
وقال آخر

دار من الناس ملا لا لهم من لم يدار الناس ملواه
ومكرم الناس حبيب لهم من اكرم الناس حبوه
وقال سيدنا علي رضي الله عنه

دع ذكرهن فا هن وفاء ريح الصبا وعهدهن سواء
يكسن قلبك ثم لا يجيرنه ولوهين من الوفاء خلاء
وقال ابو فراس

دع النجوم لعراف يعيش بها وانهض بعم قوي ايهما الملك
ان النبي واصحاب النبي نهوا عن النجوم وقد ابصرت ماملكوا
وقال يزيد

دعوت بباء في اناه بغاءني غلام به خمرا او ثقته زبرا
فقال هو الماء الفراح واما تجلى له خدي فاوهمك الخرا
وقال الموسى

دنيا نصر ولا نسر وذا الورى كل يجادلها وكل عائب

وقال اخر

الدهر كالميزان يرفع ناقصاً ابداً ويخفض زائد المقدار
واذا تهي الانصاف عادل عده في الوزن بين حديدة ونضار

وقال اخر

الدهر مع الانام كالميزان لايرفع غير صاحب النقضان

وقال محمد الحلبي العربي

دواي كاس والكتاب حديقتي وسافي مدام الفكر قام على قدم
صرير يراعي مطربى فكانا سطوري اوثار ومضرابها القلم

حُرْفُ الدَّالِ

والآيات فارسية

وقال اخر

دارم زجنای فلک آیده کون برا آه دلی که سنت ازو کردد خون
روزی بهزار غم بشب می آرم تاخود بشب از پرده چه آید بیرون

وقال اخر

دانش و خواهشند نر کس وكل که ییجای نشکند بهم
هر چخواهش است دانش نیست هر چخا دانش است خواهش کم

وقال رشید و طوطاط

دانی شها که دور فلک راهز ارسال چون من یکانه^۲ نناید بصد هنر
کر زیر دست هر کس و ناکس نشاینم آنجا دقیقه ایست بدام این قدر
بحر یست مجلس تو و در بحر خلاف لو^۳ بزیر باشد و خاشاک بزر بر
وقال بنائی

دخترانی که بکر فکر منند هر یکی را بشوهری دادم
هر که کابین نداد عنین بود زوکر فتم بدیکرے دادم

وقال اخر

در آن زمین که تودر چشم خلق خوارشوی مکن در نک در آنجا برویجای دکر
درخت اکر متخرک شدی زجائی بیجای نه جور اره کشیدی و نه جفائی تبر

وقال جعفری

در ایام مخت بهم بوده ایم رسیدی بدولت بنا کی رسی

نپریم ترا و نپری مرا من از یکشی و تو از ناکشی
وقال آخر

در بلاها جزع مکن که ازان دوزیان است کوش کن از من
اولادوستان شوند ملول ثانیا شادمان شود دشمن
وقال آخر

در توکل از طلب کاهل مشو کسب کن پس تکیه بر جبار کن
رمز (الکاسب حبیب الله) شنو کر توکل می کنی در کار کن
وقال صائب

در چشم کدجای مکس را جودی روی باسفله هات به که مدار انگند کس
وقال آخر

درجوانی سخن جوان باشد سخن پیر ناتوان باشد
وقال آخر

در حیز وجود هانا نیامد است آن شبشه کر خدناک مصائب فکار نیست
وقال آخر

در خلوص منت ارهست شکی تخریبه کن کس عیار زر خالص نشناشد چو محک
وقال هلالی

در دیواری و آندوه غریبی مشکل است وای مسکینی که هم بیمار باشد هم غریب
وقال آخر

در دست ما چونیست عنان ارادتی بکذ اشتم تا کرم اوچه می کند
قال آخر

درد مندان که را روز و شب شربیق بهتر زاستغفار نیست
آرزو مندان وصل یاریا چاره غیر از ناله های زار نیست
وقال آخر

درده هر آنکه نیم نافی دارد یا بہر نیشان آشیانی دارد

خدموم کسی نباشد خادم کس کوشاد بزی که خوش جهانی دارد
وقال کمال استعیل

درد بست اجل که نیست درمان او را برشاه وزیر هست فرمان او را
شاهی که بحکم دوش کرمان میخورد امروز همی خورند کرمان او را
وقال اخر

در ذکر توهہ دلی زبانی دارد هزدره بتوراه نهانی دارد
ذکر تو بود صیقل آینیه جان بی ذکر تو بیست هر که جانی دارد
وقال اخر

در زبانم وصف او پچون بوی در بر لکل است
میتوان از من شنیدن نام جانان بی مخن
وقال شوکت

درس ادیب اگر بود زمزمه صحبتی جمعه بیکتب آورده طفل کریز پای را
وقال اخر

درست نیست کشدن زبان بطن کسان که اعتراض و ملامت نه کار مرد خدا است
وقال اخر

درستم قوت نی خواهد سرشت بدنهاد پشه هم در حد ذات خود کم از گرود نیست
وقال جامی

در شعره تن پمیرا نند هر چند که لانی بعدی
او صاف و فصاید و غزل را فردوسی و انوری و سعدی
وقال اخر

در عالم یوفا کسی خرم نیست شادی و نشاط در بین آدم نیست
آنکس که درین زمانه او راغم نیست یا آدم نیست یا درین عالم نیست
وقال اخر

در عشق نکویان چه فراق و چه وصال بدهالی عاشقان بود در همه حال

کروصل بود قام سوزاست و کذار ور هجر بود تمام رنج است و ملال
 وقال صائب

در وطن کریم شدی هر کس با آسانی عزیز
 کی ز آغوش پدر یوسف بن زندان آمدی
 وقال اخر

درویش را که کنج قناعت میسر است درویش نام دارد و سلطان عالم است
 وقال اخر

در واژه شهر می توان بست نتوان دهن مخالفان بست
 وقال سایی

در همه حالها زخیر وزشر بی درم عاجز است قلب درم
 و انکه زردارد و کرم نکد لائق حال اوست قلب کرم
 وقال اخر

در یای محیط را که پاک است ازلوثر دهان سک چه با کست
 وقال اخر

درین ایام اکر دولت نیایم بامید کدام ایام باشم
 وقال اخر

درین نشین حرمان بکس مکن پیوند که هر کسی که نهی دل برآشناei او
 اکر مخالف طور تو باشد او ضاعش عذاب روح بود صحبت ریائی او
 و کر موافق طبع تو باشد اخلاقش مذاق مرک دهد شربت جدائی او
 وقال اخر

دست و پایی میتوان زد بند اکر بردست و پاست
 وای برحال کرفتاری که بندش بردل است
 وقال آخر

دستی که زدید نش تراننک آید در وقت ضرور بوسه دادن شاید

هر کار که عار است و ملال افزاید در حالت احتیاج بد نماید
وقال آخر

دشمن اکر لاف مودت زند صاحب عقلش نشمارد بد وست
مارهان است بسیرت که هست کرچه بصورت بدر آید ز پوست

وقال آخر

دشمن خون خوار را کوتاه با حسان سازد است
هچ زنجیری به از سیری نباشد شیر را
وقال آخر

دشمن که زمن بند تو بده کفت است و الله نکفته ام من از خود کفت است
صدنیک که کفت هم نکفت است یکی یک بد که نکفم یکی صد کفت است
وقال آخر

دلا بردم دانا نشین که آخر کار مس از مصاحبیت کیمیا چوزر کردد
هلال یکشیه از قیض آفتاب منیر زروی مرتبه که بدر و که قمر کردد
شنبیده که بتدریج قطره باران زا تصال صدف دانه هر کردد
وقال آخر

دلله اکرچه خوب کردار بود در خلوت معشوق کرا نبار بود
وقال آخر

دلا معاش چنان کن که کر بلند پای فرشته ات بد وست دعا نکهد ارد

وقال خواجه

دل بدین پیره زن عشه کر دهر مبنید
نوع رویی است که در عقد بسی داماد است

همچونز کس بکن اچشم و بین در دل خاک
چند رویی چوکل و قامت چون شمشاد است

وقال خاقانی

دل برین کبد کردنده منه کین دولاب آسیابی است که از خون عزیزان کردد

وقال اخر

دل بر کنم از هر چه و رای تو بود جان در بازم به رچه رای تو بود

پا از سر کوی دکران باز کشم آنجلسر خود نه نم که پای تو بود

وقال اخر

دل تناک مشواین همه نومید چرایی شاید شب ما هم سحری داشته باشد

وقال اخر

دل جزره شوق تو پنپوید هر کمز جز محبت درد تو بخوبید هر کمز

محبای دلم شوق تو شورستان کرد تامهر کشی دکر نزوید هو کمز

وقال اخر

دل را چه کنم اکرنه جانت شمرد دیده چه بود اکرنه رویت نکرد

از دست چه سود اکرنه زلفت پیچد وز پا چه هنر کرنه بکویت کندرد

وقال محمود

دل کفت مرا علم لدنی هوس است تعلیم کن ای جان اکرت دست رس است

کفتم که الف کفت دکر کفتم هیچ در خانه اکر کس است یک حرف بس است

وقال وحشی

دل نیست کبوتر که چوب رخاست نشیند از کوشة با می که پریدم بریدم

وقال اخر

دمی حیات پشن از مردن چنان دشمن کان برم که زصد سال زندگانی به

برک خصم شناخت غیکم لیکن دمی فراغ دل تو ز هر چه خوانی به

وقال جامی

دینانه متاعی است که ارزد بنزاعی با خصم مدارا کن و بادوست مواسا

وقال اخر

دو چیز آردپس از پیری جوانی رخ کلنک و راح ارغوانی
وقال اخر

دورستان را بحسان یاد کردن همت است ورنه هر خنلی پای خود ثرمی افکند
وقال اخر

دورم بصورت از دردو نسرای تو لیکن بیجان ودل زمیمان حضرتم
وقال اخر

دری زم نشینان از مامدان که مارا که طالع است مانع که روز کار حائل
وقال اخر

دستان در سر یعنی وصال غافل از روزگار هیرانند
چونکه از یکدیگر جدا افتند آن زمان قدر یکدیگر دانند
وقال اکبر شاه

دوشینه بکوی میفروشان پیمانه هی بزر خریدم
اکون زخمار سر کرامن زرد دادم و درد سر خریدم
وقال اخر

دلا عیداست هر کس دست یار خود همی بوسد
غريب و يك من دست غم دست من بوسد
وقال شاه

دولت و صلش میسر کی شود بی جستجوی کروصال کعبه هی خواهی سخن در راه کوی
وقال اخر

دو مشقند ادیب و طیب بر سر تو نکاهدار بعزم دل ادیب و طیب
زدرد خسته شوی ار بنالد از تو طیب مجھل بسته شوی که بر بند از تو ادیب
وقال حافظ

دهقان ساخنورد چه خوش کفت با پسر کای نور چشم من بجز از کشته ندروی
وقال اخر

دیروز پر یشانی خود را بتو کفت امروز پر یشان ترا زانم که توان کفت
وقال اخر

دیروز همه وصال جان افزوی امروز همه فراق عالموزی
فر یاد که درد فتر عمرم ایام آن را روزی شمار داین راروزی
وقال صاحب

دل طلبکار تودرخون جگر غلطان است که کد چاره دل کر تو مرمت نکنی
که زند آب برآتش جگرسوخته را کر توای بحر کرم میل برحمت نکنی
وقال نوائی

دم بدهست تو مرغی است در کف طفلی کنه کشدونه کدار دنه سازدش قفسی
وقال اخر

دیشب شب وصل با چنان نوش لبی امشب شب هجر با چنین تاب و تبی
افسوس که مستوفی دیوان قضا دیشب بشی نویسد امشب بشی
وقال کمال خجندی

دی کسر اسب ای فر زهره جبین کر زانکه فتادی نبود عیب توزین
توبزک کلی واسب تو باد صبا از باد صبا برک کل افند بزمیر
قال نابی

دی از سراسب کرفتادی بزمین غمکین نشود خاطرت ای مهر جبین
تو قطره رحمی و کلکون توابر از ابرفتند قطره رحمت بزمین

حرف الدال

والآيات ترکية

— ۳۰۰ —

قال باقی

دانه اخالنه باق جنت رخسارنده
ینجه صبر ایلسون الله صور سک آدم
وقال اخر

دانه ویرمز خرمنندن مردم دانا یه چرخ
بذل ایدر وارینی اما بولسہ بر نادانه هب
وقال خالص

درد فراق دلبری مهgorاولان یلور
حال درن خسته یی رنجوراولان یلور
وقال باقی

درونک پر معارف همیشنا ک مرد عارف قیل
اچله ای یوزی کل شخص نادانه کتاب آسا
وقال اخر

دفع ایتكه تیرستم کردش چرخی
عالده تحمل کبی هر کر سپر اویز
وقال راغب

دشمندن انقام کبی وارمی بر صفا
راغب بود وقه آه مروت قوم زبانی
وقال نابی

دکدر ذاته مائل خلق مال وجاهه در راغب
درخت اطرافنی کسه دولاشن بارد نصر که
وقال مشامی

دکله حالم حکایت ایله لم
سکاستن شکایت ایله لم

وقال اخر

دلبری خوابده کوروب بوسه سن المق دیله دم

بر جشن بکر ایمش بن افی خالی صاندم

وقال واصف

دکز الم کفتنه الفی خلائق راحت بولور عالمده ایدن عزلت احباب

غیرت قومیور دیرده ایدر غیته آغاز افسای عیوب ایته میدر رغبت احباب

وقال نابی

دل عرش المیدر افی ایله تخریب دست بشراول خانه بی ترمیم نه ممکن

وقال نافع

دل سوزانی پروانه دن صور شمعدن صورمه بیلور خال اهلک احوالی البته همحالی

وقال باقی

دلا جهانی سر شکله پر شراب ایندک بهی خراب اوله سی عالی خراب ایندک

نه سنده مهر و وفانه بنده صبر و فرار او بیوق بو بیوق نه عجب بزدن اجتناب ایندک

وقال سامی

دلتنک جوره شهد مکافات ایدر ظهور طوطی قفس نشین ایکن ایدلشکر ظهور

بیهوده ایته اهل ریادن امید فیض اینچ درخت خشک نادن غر ظهور

دل چین زلف یارده قالدی اسیر بند ای باد صح ایلدے بر خبر ظهور

وقال اسعد باشا

دلده آتش سرده دودو واشک یم دود یده چرخ

جسم عاشق صورتا واپور شکلت کوستور

بکر ارباب ریانک حالی اول کاشانه به

ایچ بوزی و بیان طشی معمور شکلن کوستور

وقال اخر

دلستانم رحلت ایندی صبر و سامانم کبی ایندی بر لحظه آرام آه و افغانم کبی

اقدی غربت سنته جول کبی اولدی روان فرقتنده چاغلیان اشک فرا وانم کبی
وقال عاصم

دل سخن نصیحت کارایتزم و مدن فهم ایت که تازم اولند قجه قابل نقش نکین اولیز
وقال نوعی

دل صفحه سینه با قدم اطرافی جمله مشروح بیلام بوسخنه چیقمش برذوفنون الدن
وقال بحیی

دنباده نصیبک ستم و جور ایسه ایدل احبابک ایدر آنیده اعدایه نه حاجت
وقال اخر

دود آهمله سیاه اولدی سپهرک سینه سی پاره لندي غالباً اسکدرک آینه سی
ذوقنی اربابنه صور عید ایسه نوروز ایسه غصه لود راهل ذردک شنبه و آدینه سی
وقال اخر

دور ابواب ایلیوب اوله جهانده در بدر در که باری دور رکن ایته غیره انتساب
وقال اخر

دور اولان خاک وطن دن آه ایدر بی اشتباه پاک مبره ندر بودعوا کاسه فغوردن
لذت وصلت بیلنیز چکمینجه فرقتن عافیت قدرین سوال ایت خسته رنجور دن
وقال اخر

دور او لور سه م صورتاً فیض و صالح دن نه غم
کوستر هر دم بکا آینه زانو سنه

وقال اخر

دور دن بیانه مهر و وفا اکسلده
قلب اهل حالت ذوق و صفا اکسلده

کیمه عرض ایتسون بر اهل درد وارسون مشکلن
دهر دن مشکل بو کم مشکل کنا اکسلده

وقال واقف

دوستم ایتزر ایدک غمزه کی بویله خونزیز
بنی غمز ایلسه دشمن بد خواه سکا

وقال اسعد

دون کیجهولان راز احادیث محبت اولمش بوکون اغیار میاننده حوادث
وقال اخر

دولت استرسک ارقه ویر ارقه بر الو آستا نه بر بابه
کعبه یه ویر میندی ارقه سنی نسہ ایتزر دی سجدہ محرابه
وقال فاضل

دولت ایچون مجاهده جنت ایچون دعا دکز بورنج و مختنه دنیا و آخرت
وقال ناجم مؤلف هذالكتاب

دیده عکس عارض دلبره پر کل اولسون
خار مژ کان نشر آزار ببل اولسون
الدى بوکشنده ببل بر کلدن درس عشق
یانسون آتشده سمندر خواجه کل اولسون

حرف الذال

والآيات عربية

—————

قال النبي

ذرني اتل مالا ينال من العلي فصعب على في الصعب والسهل في السهل
ترى دين ادراك المعالي رخيصة ولا بد دون الشهد من ابر التحل
وقال ابو الفضل بن العميد

وقيل لابي الفتح البستي

ذكر اخاك اذا تناهى واجيا او عن في اراده تقصير
فالرأى يصاد الحسام لعارض يطرا عليه وصقله التذكرة
وقال اخر

ذكرت بلادي فاستهلت مداععي بشوقي الى عهد الصبا المقادم
حنت الى ارض بها اخضر شاربي وقطع عني قبل عقد التائمه
وقال النظام

ذكرتك والراح في راحتي فثبتت المدام بدمع غزير
فان ينفد الدمع فرط الامي بكتك الحشى بدموع الضمير
وقال سعد بن ليون

الذل في طلب الافادة عزة فاحرص على نيل الافادة ترشد
ان التعزز في الذبي تحاجه كبر وكبر المرء افتح مقصد

وقال اخر

ذل السؤال ونقل الشكر ما اجتمعا الا اخروا بباء الوجه والبدن

وقال اخر

ذم المنازل بعد منزلة الملوى والعيش بعد اوئلثك لا يام

وقال اخر

ذو الجهل يفعل ما ذ والعقل يعلم في النائبات ولكن بعد ما افتخرا

وقال اخر

ذو العقل لا يسل من جاهم يسمه ظلماً واعناها

فليختبر السلم على حر به وليلزم الانصات ان صانا

وقال المتنبي

ذو العقل يشق في النعيم بعقله واخو الجهالة في الشقاوة ينعم

ومن البالية عذر من لا يرعوي عن جهله وخطاب من لا يفهم

وقال اخر

ذهب المال في حمد واجر ذهب لا يقال له ذهاب

وقال اخر

ذهب الدين احبهم وبقيت مثل السيف فردا

وقال اخر

ذهب الذين يعيش في اكافئهم وبقيت في خلف بجلد الاجرب

وقال اخر

ذهب الوفاء ذهاب امس الذاهب فالناس بين مخالن وموارب

يفشون بينهم المودة والصفا وقولهم محشوة بعقارب

(وحرف الدال غير موجود في لغة الفرس والترك)

حرف الراء

والآيات عربية

قال آخر

رأيت أفعى خلق الله ذا ولد يحيى الغزال ويحيى قده البانا
فقلت فيه كا قد قيل في مثل الكوكب النحس يحيى الأرض احيانا
وقال شهاب الدين الحجازي

رأيت مجلس رشاد مليحا وحمرة خده من خمر فيه
فقالت شمعة للخد منه وشبه الشيء بخذب اليه
وقال آخر

رأيت خيال الظل أكبر عبرة لمن هو في اوج الحقيقة رافق
شخصون واشباه تمر وتنقضي وتغنى جيئا والمحرك باقي
وقال آخر

رأيت دنو الدار ليس بنافع اذا كان ما بين القلوب بعيد
وقال آخر

رأيت الدهر مختلفاً يدور فلا حزن يدوم ولا سرور
وقال آخر

رأيت على صخرة عقر با وقد جعلت ضربها ديدنا
فقلت لها انها صخرة وطبعك من طبعها الينا
فقالت صدقت ولكنني اريد اعرفها من انا

وقال ابو صاعد

رأيت في النوم اني مالك فرساً ولبي وصيف وفي كفي دنانير
قال فوم لهم علم وعمره رأيت خيراً وللاحلام تفسير
اخصوص من امك في بيت الامير تجد تحقيق ذاك وفي الفال التباشير
وقال اخر

رأيتك مثل الجوز يمنع خيرة صحيحاً ويعطي نفعه حين يكسر
وقال ديك الجن

رأى الحصن منجاة من الموت فارتفق اليه فزارته المنية في الحصن
وقال شرف الدين العصامي
رأى سقم الكتاب قال عنه سقيم الجفن ذو حسن بديع
فقلت له فدتك النفس هلاً مراعاة النظير من البديع
وقال اخر

رأى الصيف مكتوباً على باب داره فصيغته ضيقاً فمات من الخوف
فقلت له خيراً فظنّ باني اقول له خبراً فقام الى السيف
وقال اخر

الراي كالليل مسودة نجوانبه والليل لا ينجل إلا باصبح
فاضم مصابيح آراء الرجال الى مصباح رايتك تزدد ضوء مصباح
وقال اخر

رب سفيه جليس سوء مفترس عرضنا بنابة
بقدح فينا بكل سوء وكل ما قاله بنابة
وتال اخر

رب خير اراك من حيث تأتي المكاره
وقال اخر

رب من ترجو به دفع الاذى سوف يأتيك الاذى من قبله

وقال ابو العلاء المعراوى

رددت الى ملیک الخلق امری فم اسالـ مني يقع الكسوف
وكم سلم الجھول من المنايا وعوجل بالحمام الفیلسوف
وقال منصور الفقيه

رضبت بما قسم الله لي وفوضت امری الى خالي
كما احسن الله فيما مضى كذلك يحسن فيها بقی
وقال اخر

رضينا قسمة الجبار فینا لنا علم ولجهالـ مال
فان المآل يفنی عن قربی وان العلم باقی لا يزال
وقال ابو علي بن سينا

رق الزجاج ورفت النمر فتشابها وتشاكل الامر
فكأنها نمر ولا فدح وكانه فدح ولا نمر
وقال اخر

رميت خدود من اھوى بورد حکی لونا وریحا وجنتیه
فقال ایت في رمی عجیبا شبيه الشیء منجدب اليه

حرف الراء

والایات فارسیة

وقال اخر

راز خود بر يار خود هر چند بتوانی مکو يار را ياری بود از يار يار آن دیشه کن
وقال اخر

راه تو بهر قدم که پویند خوش است وصف تو بهر صفت که جو پند خوش است
روی تو بهر چشم که پینند نکوست ذکر تو بهر زبان که کویند خوش است
وقال اخر

رخساره چو برك لا له داري وز عنبر ترکلا له داري
زلف تومعتبر است و خوشبوی وز چشم سیه غزاله داري
وقال اخر

رسید پیک خجسته قدم ز کشور دوست خط رقزده يار دلواز اورد
دل رمیده زتن کرده بود عزم عدم هوای نامه يارش بسینه باز آورد
وقال اخر

رسید فاصله آورد نامه از دوست که کشت دیده منور ز صورت رقص
وقال حافظ

رسید مژده که ایام غم نخواهد ماند چنان غاندو چین نیزهم نخواهد ماند
برین رواق زبرجد نوشته اند بزر که جز نکوی اهل کرم نخواهد ماند
وقال اخر

رفی و کشت حال من خسته زارتر دل یقراشد و من ازو یقرازتر
سرکشته هواي توم اسے بهار عمر بادیده زابر بهار اشکبارتر
وقال حافظ

رند عالم سوزرا با مصلحت بینی چه کار کار ملک است آنکه تدبیر و تأمل باید شود
وقال اخر

رنج آکر بسیار شد کی غم خورم چون شفای جان پیارم توی
وقال حافظ

رواق منظر چشم آشیانه تست کرم غاوب فرود آ که خانه خانه تست
بن مقصرم از دولت ملازمت ولی خلاصه جان خاک آستانه تست
وقال اخر

روز بی طاقت و شب در تب و تابیم همه حاصل این است که مابی تو خرابیم همه
کچه هر کوشش جمع بهم آتش و آب روزگاری است که در آتش و آبیم همه
وقال حافظ

روزی اکر غمی رسdt تنکدل مباش رو شکر کن مباد که از بد بر شود
وقال اخر

روزی که نه مونس و نه یاری باشد فرسوده تنم کرد و غباری باشد
این بس که مرادر نظر اهل کمال بر صفحه دهر یاد کاری باشد
وقال اخر

روزی که وداع چون تو نکاری باشد داف که چه لخ روزگاری باشد
بر پشت کتاب تنوو شتم خطی تازمن خسته یاد کاری باشد
وقال حافظ

روز وصل دوستدار ان یاد باد یاد باد آن روزگاران یاد باد
کچه یاران فارغند از حال من از من ایشان راهز اران یاد باد
وقال اخر

روی از همه بر تافق و سوی تو کردم چشم از همه بر بستم و دیدار تو دیدم
وقال اخر

روی دل از دو طائفه بر تافق نکوست از دوستان دشمن وا زد شمن دوست

حرف الراء

والآيات ترکية

— ۳۰۰۰ —

وقال اخر

راضي شرع شریف او لیانک دنیاده حالی پاک مشکل او لور محاکمه کبراده
وقال اخر

راه سخنده باشني ایتدی فدا قلم صدق و خلوص وارایسه اهل هنرده در
وقال اخر

رخصت بولنور دامن جانان الله کيرمز جانان بولنور کوشة امکان الله کيرمز
رخسار ینی آزرده دست طلب ایته افسرده او لور اول کل خندان الله کيرمز
عرض ایته عبث چاک کر پیان نیازی فر یاد ایله سر رشته احسان الله کيرمز

وقال نجیف

رسم وفایه ایلد یلر توبه نصوح بالاتفاق شهر مزک دلو بالری
وقال اخر

رضایوق انتقامه مذهب عشاقده یو قسه برآه ایله جهانی ایلک بر باد قابلدر
وقال حاذق

رک فص نکین برآد ایچون یک زخم نیشتیر
دوشتلار قید نامه چرخ الندن خیلی خنجر یر
وقال ثابت

رنیش خاطری عرض ایله شفایته در دینی سویین خسته یه تیار او لز

وقال راغب

روشنی پیرو یدرتیر کی ایامک عقیندن ایریشور فیض صباح اخشامک
وقال اخر

روی ولب و چشم وزلف آن یار که هست عاشق کش و مرد افکن و شور یده و مست
صبر و غم و خون جگکرو راه انشاط بستد زمن و بدادو بکشادو بیست

وقال لطفی

رهکذر کرداب محنت ناما عذر روز کار کشتن دل نکرانداز اولدی بحر حیرته

حرف الزاء

والآيات عربية

وقال ابن المبارك

زادوا جفاء فانقصت مودة ومن الزيادة موجب النقصان
انا مثل مرأة صقيل صفعها الى الوجه بثل ما تلقاني
وقال اخر

زارت على غفلة الرقيب كطيبة روعت بطيب
وكان وقت الوصال منها اقصر من جلسة الخطيب
وقال ابن القصيم

زار الحبيب فيها ياحسن ذاك الحب
من صدده كت ميتا من وصله صرت حبا
وقال ابن الفارض

زدني بفرط الحب فيك تحبرا وارحم حشا بلطى هواك تسعرا
ولذا سالتك ان اراك حقيقة فامسح ولا تجعل جوابي لن ترى
وقال اخر

زر قليلاً من يودك غبا فدوام الوصال داعي الملال
وقال اخر

زر من تحب وان شئت بك الدار وحال من دونه حجب واستار
لا يعننك بعد من زيارتة ان المحب لمن يهواه زوار

وقال اخر

زعمت اخا الدعوي بانك جامع فنوتا من الآداب يجمعها الفضل
فهبك ^نقول الحق اي فضيلة تكون لذى علم وليس له عقل

وقال اخر

زعم الذين تشرقا وترعوا ان الغريب وان اعن ذليل
فاجبهم ان اخليل اذا التقى حيث استقل به الركاب جليل

قال اخر

زعموا انني قصر لميري ما تکال الرجال بالقزان
اما الماء بالمسان وبالقلب وهذا قلبي وهذا لسانى

وقال نصر بن منيع

زعموا بان الصقر صادف مرأة عصفور بر ساقه التقدير
فكلم العصفور تحت جناحه والصقر منقض عليه يطير
اني لئلاك لا اقمع لقمة ولئن شويت فاني لخغير
فتهاون الصقر المدل بصيده كرما وافت ذلك العصفور

وقال ابو الفرج البستي

زفت اليك لنا عرائس اربع ففضتها بالسمع وهي قصائد
وابعث الي ^ممهورهن باسرها ان النكاح بغیر مهر فاسد

وقال اخر

زمان تحيرت في امره كثير التعدي على حرمة
فللوحد ما شئت من نفعه ولحرمه ما شئت من ضرمه
واعجب ما في تصارييفه صيال البعض على صقره

وقال اخر

زمان رايها فيه كل العجائب واصبحت الاذناب فوق الذواب

لوان على الافلاك ما في قلوبنا
تهاافت الافلاك من كل جانب
وقال آخر

زمان قل فيه الناس حتى كأن اليوم في فلك البروج
وقالوا قد لزمت البيت جداً فقلت لقد فائدة الخروج

حرف الزاء

والایات فارسیة

— ۰۰۰۰ —

قال زاری

زاری می کن که شیراندک دهد مادر مشق بفرزند خموش
وقال اخر

زبان عذرندارم ولی هنوزم هست امید غفوک لطف توهست عذر پذیر
وقال اخر

زبان فصاحت چوداری بکو حدیثی که کردند ازو منتبه
منحن کان بود یاد کار از حکیم خرد مندرا از زروسم به
وقال زاهد

زبس کشتند صاحب جواهران در خاک نایپدا
جواهر سرمه شد کیتی سراسر چشم عبرت را
وقال اخر

زدست ستم کس درین باع نیست که چون لاله در سینه اش داغ نیست
وقال اخر

زدولت هر کار او شن شود شمع همه اسباب دانای کند جمع
وقال اخر

زمزکرده قدم وزدیده نعلین بخدمت میرسم بالراس والعين

وقال اخر

زعم آن قدر پیش ناید بکار که در نفع خلق خد ایکزرد
وزان زندگانی چه لذت بود که در کار نفس و هوا بکزرد

وقال اخر

زمانه بیک رنگ بنو دمدم کهی صیغ پیش آورد کاه شام

وقال اخر

زین مژده اقبال که زان سوآمد دولت ز نشاط تهیبت کوآمد

حرف الزاء

والآيات ترکیة

وقال راشد

زلفک آغینه دوشوب مرغ دل پر اضطراب
سودیمک بیک بر بلایه اوغرامش ایندم حساب

وقال وهبی

زلفک دکلی بویله پریشان ایدن بی آسوده اویلسون اودخی روز کاردن
قال ناجم مؤلف هذا الكتاب

زلفوروی دلبران بولشن گایش خاکدن صانعه ایلدسنبل وکل باع و صحرا دن ظهور
کشی مشکل بز معما دار بواطواد وجود کرچه ایلرنیجه معنی بومعما دن ظهور
وقال ثابت

زکوه دولته بر مستحق ارار لرسه شوتا بخانه رنج و عناده اشته فقیر
وقال ثابت

زمان دولتک مدي مد لازمر بودر اصح نقول ائمه تجوید
وقال بصیری

زن مردو جوان پیروکان تیرینه محاج اجزای جهان جمله بری برینه محاج
وقال ناجم مؤلف هذا الكتاب

زنها رچالش اوبله امین مک عدومن اقلیم دل وجانه عدو مفسده جودر
اعدا بی زبون صانعه زبون اویلسه ده اعدا جولانه مانع قلک بر سر مودر

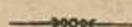
یوز ویرمه کیر رچشم جهان ینکه نادان
 بذل ایله سن لطفک هر شخص لشیمه
 هب لطفه بدل عنف فرومایه ید خودر
 تدبیرده نقصیر ایدر ک سویله نقدیر
 حکم قدره عز و خطا محض غلو در
 وقال راشد

زوال عاقله تقیم قدر نعمت ایدر
 بیلور سه پیر بیلور اولدیغن شباب لذیذ
 اولور تلذذه وابسته لذت اشیا عجیمی تشنہ یده کاسه شکردن آب لذیذ
 وقال نای

زودتر معنی ناز کتر اولور شهر تیاب مبتلامی چوق اولور دلب شهر آشو بک

حرف السين

والآيات عربية

وقال اخر.

ساروا وأكادنا جرحى واعينا فرحي وانقستا سكري من القلق
تشكو بوطننا من بعدم حرفا لكن ظواهرنا تشكون من الفرق
وقال اخر

ساطل بع الدار عنكم لتقربوا وتسكب عيناي الدموع لتجمدوا
وقال اخر

سافر اذا حاولت قدرا سار الملال فصار بدوا
ولماه يكسب ما جرى طيبا وينجث ما استقر
وقال القيراطي

ساق صغير ادار فينا كاسا صغيرا على يديه
ياعائيا صغر ذا وهذا ما المرء الا باصغريه

وقال اخر

سالت احبي ما كان ذنبي اجابوني واحشاني تذوب
اذا كان الحب قليل حظ فما حسنته الا ذنوب
وقال اخر

سالت من الاطلا ذات يوم طيبا عن مشببي قال بلغتم
فقلت له على غير احتشام لقد اخطات فيما قلت بل غم

وقال ابواسحق الشيرازي

سالت الناس عن خل و في فقالوا ما الى هذا سبيل
تمسك ان ظفرت بذيل حر فانحر في الدنيا قليل
وقال اخر

سالت الندى والجود حر ان انا فقلنا جميعا انا لم يد
فقلت ومن مولا كا فطاولا على وقال لا خالد ويزيد
وقال آخر

سالت الندى هل انت حر فقال لا ولكنني عبد لينجي بن خالد
فقلت شرمه قال لا بل وراثة توارثني من والد بعد والد
وقال اخر

سبحان من جعل العوالم كلها بمجموعة في فطرة الانسان
وقال عمر الخياام

سبقت العالمين الى المعالي بصائب فكره وعلوه همه
فلاح بحكيم نور المدى في ليال للضلال مدحهم
يريد المحاددون ليطفؤه ويابي الله الا ان يتمه

وقال اخر

ستذكرني اذا جربت غيري وتعلم اني نعم الصديق
وقال اخر

ستبذلك الايام ما كت جاهلا وبياتيك بالاخبار ما لم تزود
وقال اخر

سرى ومركت لم يعرف به احد الا الله والا انت ثم انا
وقال اخر

سعادة المرء في خمس قداجمت صلاح جيرانه والبر في ولده
وزوجة حسنة اخلاقها وكذا خل امين ورزق المرء في بلده

وقال اخر

سل الامر الى رب البشر واترك المم ودع عنك الفكر
لانقل فيماجري كيف جرى كل شيء بقضاء وقدر

وقال اخر

سل امورك للحكم العالم وارح فؤادك من جميع العالم
واعلم بان الامر ليس كاتشا بل ما يشاء الله حكم حاكم

وقال ابن شرف

سق الله ارضاً انبتت عود مطرب زكت منه اغصان وطابت مغارس
تفنت عليه الطير والعود اخضر وغدت عليه الفيد والعود يابس

وقال علي بن الجهم

سق الله ليلاً طاب اذ زار طيفه فانيته حتى الصباح عنانا
بطيب نسم منه يستقبل الكري ولو رقد المخمور فيه افaca

وقال عبد الرحمن السمل

سل الله من فضله وانقه فان التق خير ما تكتسب
ومن تيق الله يصنع له ويرزقه من حيث لا يحيط به

وقال اخر

سوه حظي انالي منك هيراً فعل الحظ لا عليك العتاب
وقال محمد بن يسir

سهل الفناء اذا حلت ياباه طلق اليدين مودب الخدام
واذا رأيت شقيقه وصديقه لم تدر ايها اخوا الارحام

حرف السین

—۰۰۰۰—

والایات فارسیة

قال حافظ

سال وفال ومال وحال واصل ونسل وخت وبحت
 بادت اندر شهر یاری بر قرار وبر دوام
 سال خرم فال ساعد مال وافر حال خوش
 اصل ثابت نسل باق تخت عالی بخت رام
 وقال اخر

سامان کار بندۀ زال طاف ییکان چون وعده داده بکرم اهتمام کن
 آغاز کرده برسانش با نتها طرحی فکنده بعنایت تمام کن

وقال اخر

سبحان خالقی که صفاتش زکریا برخاک عجز می فکرد عقل انبیا
 کرصد هراز سال همه خلق کائنات فکرت کنند در صفت عزت خدا
 آخر بعزم معرف آیند کای آله دانسته شد که هیچ ندانسته ایم ما
 وقال اخر

سخن را پایه کر اعجاز باشد طراز خلعتش ایجاد باشد

وقال اخر

سخن را بر مزاج مستمع کوی آگرد اف که دارد با تومیلی
 هران عاقل که با محضون نشیند نشاید کفتش جز ذکر لیلی

وقال حافظ

هر تا سر آفاق بها ووف سودن نه طاق فلک بخون دل اندودن
صد سال اکر اسیر زندان بودن زان به که دمی هدم نادان بودن

وقال اخر

سر رشته دولت ای برا در بکف آر وین عمر کرامی بخسار مکداز
دائم همه جابا همه کس در همه کار میدار نهفته چشم دل جانب یار

وقال اخر

سر سبزی^{*} نهال سعادت بیاغ ملک بی چشم مه سار شرع مطهر رومادر
لیکن زلال چشم دین کی شود روان بی سایه^{*} سیاست شاهان کامکار

وقال صائب

سفله کان راز ند چرخ چونی کان برستنک محک سیم وزراز بھر مس و آهن نیست
دل نازک بنکاه کچی آزرده شود خارد دیده چو افتاد کما ز سوزن نیست

وقال آخر

سفر کردم بامید غیبت غیبت عمر بود و کشت فانی

وقال اخر

سلام من برسان ای نسیم صبا بران دیار که آنجا مقام یارمن است
نیاز مندی^{*} من عرضه کن بخدمت او چنان که لائق این عهد استوار من است
وقال باق

سلطان رسول که نور بود مایه^{*} او معراج بلند کشت از پایه^{*} او
امر ورنشد سایه فکن تاباشند فردای قیامت همد در سایه^{*} او

وقال اخر

سیوم هجر کند روضه^{*} مودت خشک اکونه واسطه رشحه قلم باشد
وقال اخر

سود خط شریفت سیاھی چشم است که اهل فضل جهان را بدوهمی ینتند
عبارت چه توان کفت آب حیوان است که زندگی دل و جان ازوهمی ینتند
وقال اخرا

سیاست آتشی باشد که آن را زیهر بد سکالات برفروزند
چوایشان می فروزند آتش ظلم همان بهتر که ایشان را بسوزند

حرف السين

والآيات ترکية

وقال راغب

ساده دلار نشود ارار باب دانش پر خمار عاقلان مرشار حیرت در بو وارون طاسدن
وقال عزت على پاشا

سازنیاز بشقه دوزندر وصال ایچون آهنگی ناله نفعه لری الامان کرک
وقال اخر

ساعد عدلده در قوت ایجاد نظام عرض اعجاز نبوت ید یضا ایله
نظم دنیا سببی سلطنت عاد لدر اعدل خلقنی حق نظام اشیا ایله
وقال نورس

سبب یلنندی کیتدی بو شور شه نورس نه دوست بلی نه دشمن غریب معركه در
وقال فہیم

سبب رفت او لور غم یه افتاده ایسه ک بر نیا ناکه خراب او لیه معمور او لیز
وقال بلیغ

ستخن نرم ایدر البت دل سنکنه اثر افتضا ایلسه قور شونله او لور حک الماس
وقال وهی

مرا پادیده او لشدتر وجود حسرت آگدم هان راه ترقیده حبیبا مقدمک کوزل
وقال اخر

سرفو ایز ارباب هنر نادانه اغیا پیش اسافلده زمین بوس او لیز

وقال وهبی

سرفت شعر ایدنه قطع لسان لازم در بوله در شرح بلاغنده فتاوای سخن
شود و میشود باشد و آمد شد آیله فارسی شعر صانور یا پدیده صاچهای سخن
وقال کمال پاشا زاده

سره بدن نصیحت او لوسون کیم غم ایریشد کجه ایقین فریاد
ایک در لوصرر مقرر در دیدی بوایش ایچونده بر استاد
اولا بوکه دوست غمدن اولور ثانیا بوکه دشمن اولور شاد
وقال اخر

سقوط ایندی ایسه کوک مهر عالم برقرار او لوسون
یره دوشدی ایسه برمیوه درختی پایدار او لوسون

وقال رشید

سلام حسرت آمیزم صبا عرض ایله جانا نه
خبر ویر اشیاق عنديلی بی ورد خندانه
وقال حشمت

سمت کلزار و فادن کذرانی یوق ایکن کجی سویلتسه کا اولور بلبل کلزار خلوص
وقال نجیق

سنسرزای رخلری کل لبلری می قامش اشکجه سیدر عاشقه نی
وقال وهبی

سنده عقلک وار ایسه بر نشنه تحصیل ایت یوری
عالک طعن ایته تریا کیسه عیاشنه
وقال حلیم کرای

سن قبول ایلدک بندخی رد ایتم افی بعد ازین بودل رسوا نه سنکدرنه بنم
وقال راغب پاشا

سو بسو سوق ایلیان هب سائق نقیدر در کسنه نک دستنده یوق راغب زمام اخنیار

وقال اسعد پاشا

سویله حالنی احبابه یلاندر دیرلر بوری برالدایه جق بولده اینادر دیرلر
بر تسلی ارایوب هر کیمه آچسە کدردک مقتضای فلك و دور زماندر دیرلر

وقال اخر

سویلنور لفظ کرم لیک وجودی نایاب غالبا حاتم او معنایی ییله طی اینش
وقال راغب پاشا

سی پاره حوادث ایام اولوب شهرور اعجوبه و قایع دهره رساله سال

حرف الشين

والآيات عربية

وقال الراجاني

شاور سواك اذا نابتك نائبة يوماً كان كت من اهل المشورات
فالعين تنظر منها ما وفى ودنا ولا ترى نفسها الا براة

وقال اخر

شاور صديقك في الخفي المشكل واقبل نصيحة ناصح متفضل
والله قد اوصى بذلك نبيه في قوله شاورهم وتوكل
وقال بديع الهداني

شربنا شرابا طيباً عند طيب كذلك شراب الطيبين يطيب
شربنا واهرقنا على الارض جرعة وللارض من كاس الكرام نصيب

وقال او سليمان

شر السبع الضواري كونه وزرا والناس شرم ما دونهم وزر
كم معشر سلوا لم يوذم سبع وما ترى بشرا لم يوذم بشر
وقال العتابي

شكوت وما الشكوب بـ لثلي عاده ولكن تقىض الدمع عند امتلاءها
وقال عبد الباقى الفاروقى

شمت على وجنتها شامة تحكى فتاة المسك في المجر
فقلت من انت وما هذه فقالت فتات من بنى العنبر

وقال خطيب داريا

شهدت جفون معدبي بلاله مني وان وداده تكليف
لنه لم أنا عنه لانه خبر رواه الجفن وهو ضعيف
وقال اليها زهير

شوقى اليك شديد كما علت وازيد
وكيف تذكر شيئاً به ضميرك يشهد
وقال اخر

شيئان لم يبلغها واصف فيما مضى بالنظم والنثر
مدح ابنة العنقود في كاسها وذم افعال بنى الدهر
وقال ابو العياء

شيئان لو بكت الدماء عليهما عيناي حتى تأذنا بذهاب
لم تبلغا العشار من حقيهما فقد الشباب وفرقة الاحباب

حرف الشين

والآيات فارسية

— ۳۰۰۶ —

وقال آخر

شيم بایاد آن آرامش جان نکردد آشنا مژکان بیزکان
هم آگوشند در عهد فراوش شکاف دامن و چاک کرييان
وقال آخر

شب نیست که آهم بثريانرد وزچشم ترم اشك بدرريانرد
وقال آخر

شب است و شاهدو شمع و شراب و شيريني غنيمت است درين شب که دوستان ييني
وقال آخر

شخصی بدما بخلق می کفت ما از بد خود نمی خراشيم
مانیکی او بخلق کفتم تاهر دو دروغ کفته باشيم
وقال صائب

شد زوصل غنچه خوشبو جامه باد سحر درينا ميزى درين کلشن باهل دل چرا
وقال آخر

شد آن جان جهان دامن کشان چوان از چمن بيرون
روان شد جان مرغان چمن زين الجمن بيرون
وقال آخر

شمنده ام زچشم جهان بين خود چرا بنیاست و مدقی است که آن آستان ندید

وقال شمیدی

شکایت از تو جفا جو بگا برم چه کنم تو دادرس تو ستمکر مرا که داد دهد

وقال اخر

شکر انعامت اکر کویم همه باشد انعام دکو در شان من

وقال کلیم

شکست ایام کوهرهای بی عیب که سازد سرمه چشم عیب بین را

وقال سید شریف

شمس علم از افق ملک عرب طالع شد استوا یافت ولی در وسط ملک عجم

یافت در روم زوال از اثر کثیر عرف جرم بی نور و خیا ماندرین دارالم

وقال اخر

شکر خدا که شام امید زمانه را صبح ظفر زمطلع عزو شرف رسید

هر ناونک قضا که کشانند اهل راز از قبیله نیاز همه بر هدف رسید

وقال اخر

شینده ام که بقصاب کوسنندی کفت

دران زمان که بخجر سرش زتن ببرید

جزای هر بن خاری که خورده ام دیدم

کسی که پهلوی چرخ خورد چه خواهد دید

وقال اخر

شینده ام که در آفاق نیست ثانی چودید مت بحقیقت هزار چندانی

وقال اخر

شینده ام که سليمان زروزها روزی کشاده بود در بارگاه احسان را

ضعیف مورچه دردو یدو بیش کشید بخفه ران ملخ حضرت سليمان را

زبان کشود و بکفتا که نیست در خور تو ولی بقدر خود آرند تخفه شاهان را

تو کم نه ز سليمان ومن همان مورم قبول کن چو سليمان نیازمند موران را

وقال سلطان سليم

شہ مالک درم بلاپناه من است غنم که بیخدو پایان بود سپاه من است
 شیم زروزن آکرماه آسمان تا بد جهم زجای تصور کنم که ماه من است
 دم از محبت زلفت زدم خطایش شد ولیک عفو توافق و نتراز کهاد من است

حرف الشين

والآيات ترکية

قال الشاعر

شب محو اولوب همیشه که نیم سخن طوغر انجام اینها مده مهر ظفر طوغر
آبستن صفا و کدر در لیال هب کون طوغدن مشیه شبدن نه لر طوغر
وقال اخر

شب يلدا يي موقنه منجم نه يلور مبتلاي غمه صور کيم كچه لر قاج ساعت
وقال اخر

شرجه چکدم داغ یاقدم کوز کوز ایتمد سینه می
داعمی سیر ایلیات یلسون بن تار یخمنی
وقال اخر

شطرنج دهر ایچنده او طفل سریر ناز فرزانه جهان اوله جق بر پاده در
وقال یعنی

شعار خلق جهان شمدى یو فالقدر خلوص و صدقه بدل ساده آشنا القدر
وقال صبری

شمع کر یان لاله سوزان غنچه خون آگوده در
وارمی بردل کيم بلاي دهردن آسوده در

حرف الصاد

والآيات عربية

قال صفي الدين الحلبي

صاحب اذا صحبت ذا ادب مهذب زاف خلقه الخلق
ولا تصاحب من في طبائعه شر لان الطبع يسترق
وقال اخر

صاد الصديق وكاف الكيما معما لا يوجد ان فدعا من نفسك الطمعا
ولا تحدثت قوم باجتماعها ولا اغتنمها كانوا ولا اجتمعوا
وقال اخر

صحنه عند المساء فقال لي ماذا الكلام وظن ذاك مزاحا
فاجبته اشراق وجهك غربني حتى توهمت المساء صباحا
وقال البوريني

صبرا على نوب الزمان فانها مخلوقة لنكبة الاحرار
لا يكشف النجم الضعيف واما يسري الكسوف لرفعة الاقرار

وقال كثاجم

صدح الدبك في الدجي فاسقنيها خمرة نترك الحليم سفهها
لست ادرى من رفة وصفاء هي في الكاس ام هو الكاس فيها
وقال ناجم مولف هذا الكتاب

صديقك من يلقاك في كل حالة يبشر ويضحي للوداد ملازما

فلا يمسين عند البلاء محاربًا ولا يصبن عن الرخاء مسلماً
وقال آخر

صديق يفدينا إذا كان حاضرًا ويسعننا في حال غيبته لsuma
له لطف قول دونه كل رقية ولكن في فعله حية تسعى
وقال ابن المعتز

صل بخدي خديك تلق عجباً من معان يحار فيها الضمير
في خديك للربيع رياض وبخدي للدموع غدير
وقال ابن نباتة

صن السر عن كل مستخبر وحاذر فما الحزم الا الخدر
اسيرك سرك ان صنته وانت اسير له ان ظهر
وقال آخر

صن النفس واحملها على ما يزيّنها تعش سالماً والقول منك جميل
لقد دعت الدنيا الى الغدر دعوة اجاب اليها عالم وجھول
وقال محمد غانم

صیر فوادک للحجب منزلة سـمـ الخياط محل للحبـیـنـ
ولا تسامع بغيضاً في معاشرة فقلـاـ تـسـعـ الـدـنـیـاـ بـغـیـضـینـ

حرف الصاد

والآيات فارسية

قال سعدی

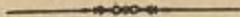
صاحب کمال راچه غم از نقص مال و جاه چون ماه پیکری که برو سخ وزرد نیست
مردی که هیچ جامه ندارد با تفاق چهتر ز جامه که درو هیچ مرد نیست
وقال آخر

صاحب نظر آن است که چون مردم چشم بر جمله نظر دارد و خود بین نبود
وقال حافظ

صیجمد من غچمن با کل نوخاسته کفت نازم کن که درین باع بسی چون تو شکفت
کل بخندید که از ر است نزخمیم ولی هیچ عاشق سخن سخت بعشوفه نکفت
وقال آخر

صبر است کلید کنج مقصود بی صبر در مراد نکشود
کر صبر کنی مراد یابی از پایه درانی ارشتاب
وقال جامی

صورت آدم تن و معنیش جان روشنست معنی آدم نداری صورت آدم چه سود

حرف الصاد

والایات ترکیة

قال رحیمی

صاحب نام او له مزخلق لسانندن امین جای مهر او لد بیغی کاغددخی دللمه ددر

وقال اخر

صانه ای خواجه که سندن ز رویم استرل

یوم لا یفع ده قلب سلیم استرل

اوندووب یلدیگی عارف ایسه کنادان اول

بزم وحدتده نه علم ونه علیم استرل

جرمنه معترف اول طاعنه مغور او له

که شفا خانه حکتده سقیم استرل

وقال ناجم مؤلف هذا الكتاب

صانه ایل مهر ومه بو چرخ میشادن ظهور بر ق حسنکدرایدر اوچ تجلادن ظهور

بر تجلی ایلسه برق جانکدن سنک بیک کلیم الله ایل طور سینادن ظهور

وقال اسحق

صحبت ناجنس او لور البت مدار انکسار اتحاد سنک و آهندن کور غز می شرار

وقال اخر

صبر هر درده مرور ایله مداوا ایل صاحب صبر بولور هرنه تنا ایل

هیچ مخلوقده یوقدرت ایجادامور هرنه ایدر اثر قدرت مولا ایدر
وقال شهرقی

صحنه روی جهان افروز ینه جانانلک دست قدرت بر قلم چکمشده ابر و قویش آد
وقالی یسری

صلاح حالیدر اورتن عیوبنی خلقک نهان ایدر اثر رخنه جداری طلا
وقال نابی

صورته اینه نظرمعنی یه باقای نابی سطر کچ دوشسه ده اولن ینه مخلع معنی
وقال فیضی

صفین بزدره ناچیزی پامال اینه خورشیدم
کشی ایندیکی البت بولور کوندن عیاندربو
وقال اخر

صونز برجام مملویک تھی پیانه دن صکر فلک دلشداد ایدرا هل دلی امانه دن صکره

حرف الضاد

والآيات عربية

قال مجحظه

خافت على وجوه الرأي في نفر يلقون بالمحظى والكفران احساني
اقلب الطرف تعصيدهاً ومنحدراً فما اقابل إنساني بانسان
وقال اخر

ضيغت شطر العمر في مدحكم ظنا بكم ألم اهل
وعدت افيه هباء لكم فضاع فيكم عمرى كله
وقال المتنبي

ضيف أم برامي غير مخشم السيف احسن فعلاً منه باللام
ابعد بعدت ياضاً لا ياض له لانت اسود في عيني من الظلم

حرف الضاد

والآيات فارسية

قال سعدى

ضمير مصلحت اندیش هرچه پیش آید بتجربت بزند بر محک دانایی
اکرچه رای تودر کارها بلند بود تربود از رای هر کسی رایی

حرف الصاد

والآيات ترکية

وقال اخر

ضلاله چيقدك اي دل مجلس نقوایه کلزسين

کوزك آچ غافل اوله بردخى دنيايه کلزسين

وقال لطفي

ضميرك لطفی ارجاع ايلاه حقه غيريدن قطع ايت

خبر اول نكته پنهان نظم نحن افر بدن

وقال نابي

صتنده اولمه اکراميد عافيت هضم ايلزدى وضع اطبابي خسته لر

وقال نابي

ضبا بوق چرخ عيشك مهر وماهنه نجومنده

صفادن بوق اثر عصرك خصوصنده عمومنده

حرف الطاء

والآيات عربية

قال ابن الرومي

طامن حشاك فلا تجاة واقع بك ما تحب من الامور وتكره
و اذا اتاك من الامور مقدار وهربت منه فتحوه نحوه توجه
وقال آخر

طلبت بك التكثير فازدادت قلة وقد يخسر الانسان في طلب الرج
وقال اخر

طلق الدنيا ثلاثة واتخذ زوجاً سواها
انها زوجة سوء لاتبالي من ااتها
وقال اخر

طوبى لمن عاش عشر يوم له حبيب بلا رقب
وقال آخر

طوبى لمن عاش في امان ونفسه فيه مطمئنة
ولا له في الورى عدو ولا لشخص عليه منه
وقال ابن عمرون

طوقتني منك الجليل قلائدا وبررتني حتى حسبتك والدا
والله لو حل السجود لنعم ما كنت الا راكعا لك ساجدا

وقال سعد الدين انفتازاني

طويت لاحراز الفنون ونبهها رداً شبابي والجنون فنون
فلا تعاطيت الفنون ونبهها تبين لي انت الفنون جنون
وقال اخر

طيب الحياة من خفت مؤنته ولم تطب لندي الا اثقال والمؤن
هذا يقضى يسيرا عمره طرها وذاك يذوب من الاهوال والحن

حرف الطاء

والآيات فارسية

— ۰۰۰۰ —

قال الشاعر

طاس حمام است این دنیا دون هرزمان دردست ناپا کی دکر
وقال حافظ

طالع اکرمدد کددامنش آورم بکف وربکشندزی طرب و ربکشم زی شرف
وقال اخر

طبع صاحب ذهن دائم میل دانش می کند
وانکه دانش باشدش دائم کند کسب کمال

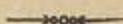
وانکه جاهل باشد و میلش بدانش کم بود
کرز دانش دم زند افزون شود اورا ملال

وقال اخر

طلب کردن علم ازان فرض شد که بی علم کس راجح را دنیست
کسی ننک دارد زآموختن که از ننک نادانی آگاه نبست

حرف الطاء

والآيات ترکية

قال الشاعر

طالب رحمته آلوهه لک انصاف دکل پا کلک واسطه در مغفرت رحمانه
وقال عالی

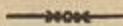
طفل ایکن پروردہ آغوش همت ایندک سرکش ایندی اول کل ناز کتری اهالی
وقال وهبی

طفل نازم بوری کیت مکتبه تنها بولدن حرف اتار بلکه سکا بر ایکی بد چهوره حریف
وقال عبد العزیز

طوت که عالم کلستانش نیلسون سنسر کوکل
خندہ کل فاله زنجیر در دیوانه به
وقال بصیری

طور کن دوست دشمندن خطا در چاره جو اولق
محبہ دوست دردی نوش کلور دشمن دو استدن
وقال وفيق بك

طوقونه آه آگورسین آشیان مع ناچیزه سنک بیشینی تخریه حق کقدر قی وارد

حرف الظاء

والآيات عربية

قال ابن جزى

ظبي هو الكامل في حسنها وثغره ابعى من العقد
جماله المدهش لكنه اخلاقه تحكي صباً مخد

وقال آخر

ظفرت بحق طلما فد طلبه ومن كان يبغى الحق أمسى مظفرا
وقال آخر

الظلم في نفس الفتى كامن وليس الا العجز يخفيه
ذو العقل لا ينهض في حاجة حتى يرى الوقت يوا فيه
من اطلع الناس على سره تنبهت له اعاديه
يكفي الفتى ما كان من شأنه وتركه ما ليس يعنيه

وقال آخر

الظلم نار فلا تحرق صغيرته لعل جذوة نار احرقت بلدا
ـ وقال آخر ـ

ظننت به خيراً فقصر دونه ويارب مظنون به الخير يخلف
وما الناس بالناس الذي قد عرفتهم ولا الدار بالدار التي كنت تعرف
ولا كل من تهواه يهواك قلبه ولا كل من انصفته لك منصف
ـ وقال الواثق بالله

ظهور الموى وتهتك استاره والحب خير سبيله اظهاره
فاعص العواذل في هواك مجاهرا فالذ عيش المستهام جهاره

حرف الظاء

والآيات فارسية

قال شهاب الدين السهروردی

ظالم چوکاب ازدل درویش خورد چون درنگری ز پهلوی خویش خورد
دینا عسل است هر کرویش خورد خون افزایید تب آورد نیش خورد
وقال اخر

ظهور خشم بزرگان تعی زرحمت نیست غبار چهره کردون نشان باران است

حرف الظاء

والآيات تركية

وقال اخر

ظالم بنه بر ظلمه کرفتار اولور آخر البته اولور او بیقانک خانه سی ویران

وقال سرتی پاشا

ظاهر ده نهان جان کبی جانا نزاما اعیان مظاہر ده عیان نوری کاھی

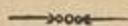
وقال اخر

ظهور خارمخت مژده کل غنچه تردر شب تاریک ک انجامی طلوع مهر انور در

دلا باران غم بویله قالورمی آچلور البت سحاب درد شیرانک صوکی شمس منور در

حرف العين

والآيات عربية

قال الشاعر

عباراتنا شتى وحسنك واحد وكل الى ذاك الجمال يشير

وقال اخر

العبد يقع بالعصا والحرث تكفيه الاشاره

وقال اخر

عجبًا للزماف يرفع حرًا ما لديه وينجح المال نزلا

فهو مثل الميزان يرفع ماحف وييهوى في الزانة سفلا

وقال اخر

عجبًا للناس في إرزاهم ذاك عطشان وهذا قد غرق

وقال اخر

عجبت لقلبك كيف انتقلب ومن طول ودك اني ذهب

واعجب من ذا وذا اني اراك بعين الرضا في الغضب

وقال اخر

عجبت لمتابع الفلاله بالهدى وللشتري دنياه بالدى ان اعجب

واعجب من هذين من باع دينه بدنيا سواه فهو من زين اخيبر

وقال ابو نواس

عجبت من ابليس ومن كبره وخبت ما اضمره في نيته

ناه على آدم في سجدة وصار فوادا لذرته
وقال الباخرزي

عجبت من دمعي وعياني من قبل بين وبعد بين
قد كاف عيني بغير دمع فصار دمعي بغير عين
وقال آخر

عجبت من شيخ ومن زهذه يذكر النار واهواها
يكره ان يشرب في فضة ويشرب الفضة ان ناما
وقال آخر

العجز ذل وما في الحزم من ضرر واحزم الحزم سوه الظن بالناس
لانترك الحزم في شيء محاولة فان سلت فما للحزم من باس
وقال ابن الرومي

عدوك من صديقك مستفاد فلا تستكترون من الصحاب
فان الداء اكثر ما تراه يكون من الطعام او الشراب
وقال ابو الفتح البستي

عزلت ولم اذنب ولم اك خائبا وهذا لانصاف الوزير خلاف
حذفت وغيري مثبت في مكانه كاني نون الجم حين تضاف
وقال عمر الخياط

العقل يعجب في تصرفه من على الايام يتكل
فتوهاها كالريح منقلب ونعيها كالظلل ينقال
وقال آخر

عقم النساء فلا يلدن نظيره فنظيره في العالمين قليل
هيئات لا ياتي الرماط بهمثله ان الزمان بهمثله ليجيئ
وقال آخر

علامة من كان الموى في فواده اذا لقي المحبوب ان يخيرا

وقال محمد بن طاهر

علامة من يودك ان تراه يطيل اليك ان غبت الكتابا
اذا قصر الكتاب فايسه وتد ترجي من حبيبك حين غابا

وقال اخر

العلم والحلم حلتا كرم لره زين اذا هما اجتمعا
صنوان لا يستتم حسنهما الا يجمع لنا وذاك معا

وقال مجذون

على اني راض بان احمل الموى واخلص منه لا علي ولا لي

وقال اخر

على المرء ان يسعى لما فيه نفعه وليس عليه ان يساعد الدهر
فان نال بالسعى المني تم امره وان عرض المقدور كان له عذر

رقال الامام الشافعي

عليك باخوات الصفاء فانهم عاد اذا استجدتهم وظهور
وليس كثيرا الفخل وصاحب وان عدو واحدا لكتير

وقال اخر

عليك بار باب الصدور فمن غدا مضافا لارباب الصدور تصدرا
وابايك ان ترض بصحبة ناقص فتختلط قدرآ عن علاك وتقصرا

وقال آخر

عليك باقلال الزياره انها تكون اذا دامت الى الهرم مسلكا
فاني رأيت الغيث يسام داما ويسال بالايدي اذا هو امساكا

وقال الامام الشافعي رضي الله عنه

عمدة الخير عندنا كمات اربع فالمهن خير البريه
اتق المشبهات وازهد ودع ما ليس يعنيك واعمل بنية

وقال اخر

عمر النفي ذكره لاطول مدته وموته خزيه لا يومه الداني
فاحي ذكرك بالاحسان تزره يجمع به لك في الدنيا حياتان
وقال ابن جابر الاندلسي

عمل ان لم يوافق نية فهو غرس لا يرى منه ثمر
اما الاعمال بالنيات قد نصه عن سيد الخلق عمر
وقال ايبيوردي

عندی لاهل الحی والرکب مرتحل قلب یشیعهم او مدمع همل
اما الفواد فلا یغای بہم بدلاً وهل عن الرؤوح ان فارقتها بدل
بأیت ولم تک نفسی بعد فرقتها ترجو الحياة ولكن اخر الاجل

حرف العین

والایات فارسیة

— ۳۰۰ —

قال اخر

عادت کردون چواییار برخلاف مطلب است
من فراق یارخواهم چونکه وصل آ رزو است
عاقلاً کر پیش یعنی در عمل کن چارچیز خوردن و پوشیدن و بخشیدن و فکر مآل
وقال اخر

عجبی نیست اگر زنده شود جان عزیز چون ازان یار جدا مانده پیامی بر سد
وقال حالی
عدو شود سبب خیر اگر خدا خواهد خمیر مایه دکان شیشه کر سنث است
وقال اخر

عزت این در چنین کرد افضل کدر او دور باشد هر کذا
وقال مولانا خالد قدس سره

عزیزا کر زروی عُمکساری خیال دوستان در خاطر آری
زمهران آب بحرین دودیده ابد بر بندر روم است جاری

وقال اخر

عزیز من چواز ردی کسی را مرا عاش مکن تامی توانی
که هر چند خدمت از تو پیش یابند مرا اورا پیش کردد بد کافی

وقال اخر

عضوی زتو کرد و ستد شود باد شمن دشمن دوشتر تیغ دوکش زخم دوزن

وقال اخر

عشقدره مشربی کیفیتی دارد عجیب یک شراب است این و لیکن نشته دیگر دهد
وقال اخر

علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد درین سودن دارد چورفت کارا زدست
وقال اخر

علم زاده نادرت بچه ماند دانی نسخه معتبر خوش خط بسیار غلط
وقال اخر

علم دادند بادریس و بقارون زرسیم شدیکی فوق سماک و دکری تحت سماک
وقال حسن

عمرا کر خوش کدر دزند کی خضرم کاست ورتلخی کدر دنیم نفس بسیار است
وقال اخر

عهد من با تونه عهدی است که تغیر پذیرد
بوستانی است که هر کز بنود بادرخانش

وقال حافظ

عیب است بزرگ برکشیدن خود را وز جمله خلق برگزیدن خود را
از مردمک دیده باید آموخت دیدن همه کس را و ندیدن خود را

وقال اخر

عیب خود را صلاح چون نکنی باری از عیب دیگران خاموش
وقال حافظ

عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت که کا اد کران بر تو نخواهند نوشت

حرف العين

والآيات ترکية

قال الشاعر

عارف وحدت اولوب کثوت ياراندن کچ

راضي قسمت اولوب غيرت افرازدن کچ

وقال على

عارضی مذمت ایدر اهل ابتدال شمدى ظرافت اولدی سفاهت دید کلری

وقال فضولی

عاشق اولدکم قيلار جانن فدا جانانه ميل جانان ايت سون هرم کم کي ز جانه

جانانی جانانه وير مکدر کالی عاشقك وير مین جان اعتراف ايت ک کل نقصانه

وقال السلطان سليم خان عليه الرحمه

عالی ایچره معتبر برنسنه يوق دولت کی اولیمه دولت جهانده بر نفس صحت کی

وقال وهي

عالمه نه درويشه نه خود شاهه نياز اي

برکار که دشوار اوله الله نياز اي

وقال راغب

عالمنده هر کس ايلار خود نجود عوای زور مردمیدان هنر معلوم او لور روز مصاف

وقال نابي

عدو بندن منی تبریده او لسه اتفاق او زره نه با کوار خلوص البته غالبدرنفاق او زره

وقال نبیل

عرض اینتمدیکم یاره مکر یاره می قالدی یا اینتمدیکم درد دله چاره می قالدی
وقال اخر

عسکره ویردی غزا آلتی شاه جهان جبه وجوشن و تیغ و تبر و تیر و سنان
وقال اخر

علاوه اینکه وجه خدادون غیری زائد در جمال لايزاله عاشقم الله شاهد در
وقال رشد

عقد صلح اتحاد ایله بنده ای پری حرف ارباب نفاقه با قمه غوفا در غرض
وقال اخر

علم کسبیله پایه رفت آرزوی محال ایشان بحقیق
عشق ایش هرنه وارسه عالمده علم بر قیل وقال ایش بحقیق
وقال اخر

علم و عرفات سبب رفعت در عالم اولین نه یوک دولتدر
وقال نصی

عقله مغزور اوله افلاطون وقت اولسه که اکر
برادیب کاملی کورد کده طفل مکتب اول
وقال عالی

عنایت هر کیمہ یوز طوتسه عصیانی، حجاب اولیز
کونش طوغد قدہ زیر پرده ظلت نقاب اولیز

حرف الغين

والآيات عربية

قال الشاعر

غائط صديقك تكشف عن ضمائره وتهتك السترعون محبوب اسرار
فالعود ينبعك عن مكنون باطنك دخانه حير تلقيه على النار
وقال ابو صالح اليامي

غالبت كل شديدة فغلبتها فالفقر غالبي فاصبح غالبي
ان ابده يفصح وان لم ابده يقتل ففتح وجهه من صاحب
وقال ابن الشبل البغدادي

غاية الحزن والسرور انقضاء مالي من بعد ميت بقاء
صحة المرأة للسلام طريق وطريق الفناه هذا البقاء

وقال كثاجم

غضط الناس بالكتابه قوما صرحا حظهم بحسن الكتابه
واذا اخطأ الكتابه حظ سقطت تاؤه فصارت كتابه

وقال اخر

غرك الدهر بما تهوى فهن واذا ما اخشى الدهر فلن
لانتمسره وخذ ميسوره وتقنن معه في كل فن

وقال اخر

غسلت وجهي بدمعي يوم فرقنك وجذوة النار تذكرة بين احشائي
فكيف حال محبتات منفردا مبليل البال بين النار والماء

حرف الغين

والآيات فارسية

قال الشاعر

غافل منشين که این زمانی است عزیز هردم که برآید از تو جانی است عزیز
عمری که باید و مخواهد رفت ضائع مکنیش که میهمانی است عزیز
وقال سعدی

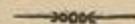
غرض نقشی است کرما بازماند که هستی رانی ینم بقایی
مکرضاً جبدی روزی برحمت کد در حق درو یشان دعایی

وقال اخر

غلام همت آن عارفان با کرم کدیک صواب به یتنند و صد خطاب نخشد

حرف الغين

والآيات ترکية

قال چلبی زاده

غرض نامنکو تخصیلید را نایه دنیادن مراد شاعر انجق استدر بیت همادن
کر انبار هنرالبته کردن پیچ حیرتدر نکاه ایسه که هو بدادربو معنی شاخ خرمادن
وقال راشد

غفلت هدار معدرت جرم او لورمی هیچ معفو او لورمی ایلسه فرضا کاهه مست
وقال تجلی

غم کیسوی یاردن فریاد فتنه روز کاردن فریاد

وقال وهی

غم هجران بنی هم حالت یعقوب ایده لی کریه و نالشیه کلبه احزان اغلار
برف که ساری دخی ناله کرم ار بدو ب یورکی طاشدن ایکن کوه کرانچان اغلار

حرف الفاء

والآيات عربية

قال محيي

فتح الورد في الرياض صباحاً قبل ما قبل النسيم خدوده
بلغ الزعفران فهو لهذا ضاحك شق من سرور بروده
وقال ابو العناية

فتشت في الدنيا فليس بها احد اراه لآخر حامد
حتى كان الناس كلهم قد افرغوا في قالب واحد
وقال ابو سعيد الرستي

فني حاز رق المجد من كل جانب اليه وخلي كاهل الحمد ذا نقل
وقال ابو منصور الهروي

فديتك ليس امساكى بخلقي ولكن لا ينفي بالخرج دخلي
وفي طبعي السماحة غيراني على قدر الكسامة امدد رجلي
وقال البهائزي

فرق ووتجد واشتياق ولوحة تعددت البلوى على واحد فرد
رعى الله اياماً تقضت بغيركم كاني بها قد كنت في جنة الخلد
وكنت لكم عبداً وللعبد حرمة فما بالكم ضيعتم حرمة العبد
وقال منعد الدين القمي

فرق فرق الدّرس وحصل مالا فالمرء مضى ولن تدل آمالا

لайнفعك القياس والمعكس ولا افتعل بفتعل افتعل لا

وقال اخر

فصاحة حسان وخط ابن مفلة وحكمة لقان وزهد ابن ادم
اذا اجتمعوا في المرء والمرء مفلس ونادوا عليه لا يباع بدرهم

وقال اخر

فضول بلا فضل وسن بلا سنا وطول بلا طول وعرض بلا عرض

وقال اخر

فضول العيش اكثرا هموم واكثر ما يضرك ما تحب

اذا اتفق القليل وفيه سلم فلا ترد الكثير وفيه حرب

وقال اخر

فقدت زمان الوصل والمرء جاهل بقدر لذيد العيش قبل المصائب

وقال اخر

الفقر يزري باقوم ذوي حسب وقد يسود غير السيد المال

وقال ايوردي

فؤاد بين الطاعين مرعوع وعين على اثر الاحبة تدمع

وكيف اداري عبرة سمحت بها وان حضر الواشي وسلى تودع

فيادهر رفقاء بين جوانحي حشاشة نفس من امي تقطع

وقال اخر

فواعجب انت الصوارم والقتنا تحيض بابدي القوم وهي ذكر

واعجب من ذا انها با كفهم توج نارا والاكف بجور

واعجب من هذين انك قادر على حسن انصافي وانت تجور

واعجب من هذا وهذا وذا وذا غزال يصيد الاسد وهو نفور

واعجب من هذى العجائب كلها مزارى قريب والبعيد تزور

وقال السيد احمد الرفاعي قدس سره
في حالة البعد روحي كنت ارسلها قبل الارض مني وهي نائبتي
وهذه نوبة الاشباح قد حضرت فامدد يدك لك تحظى به شفتي
وقال اخر

في خدمة الخلق ما لنسبي من جملة الطيبات حصه
شربة ماء والفقير لقمة خبز والف غصه
وقال القيراطي

في خده الروض فلا تحسبي ثلث شامات بدت عن حقيق
بل كاتب الحسن على خده نقط بالعنبر شين الشقيق
وقال ابن الرومي

في زخرف القول تزبين بلاطه والحق قد يعتريه سوء تعبير
تقول هذا مجاج النحل تندحه وان ذمت فقل في الزنابير
مدحاؤذماً وما غيرت من صفة سحر البيان يرى الغلام كالدور
وقال اخر

في سعة الارض وفي اهلها مستبدل بالخل والجار
فنـ دـنـاـ مـنـكـ فـاهـلاـ بـهـ وـمـنـ توـلـيـ فـالـيـ النـارـ

وقال اخر

في المهد ينطع عن سعادة جده اثر التجابة ساطع البرهان
ان الملال اذا رأيت نموه ايقنت بدراما منه في اللمعان

وقال الصووى

في الناس من لا يرجي خيره الا اذا مس باضرار
الکلعود لا يعلم ما قدره الا اذا احرق بالنار

حرف الفاء

والایات فارسیة

قال الشاعر

فرق بزم تواز شرح خامه بیرون است زنامه پرسن که حال درون من چون است
وقال اخر

فرق تواز مایه زندگی چه کوی که باما چهارمی کند
بکیتی سیه باد روی فراق که باران زیاران جدا می کند
وقال اخر

فرخنده فاصلی که رسید از دیار یار بانامه رفمزده زان کلک مشکبار
کاهی زذوق مقدم اودل کنم فدا کاهی برای نامه او جان کنم نثار
وقال اخر

فر یادبی کردم و فر یادر می نیست کو یا که درین کنبد فیروزه کمی نیست
وقال جلال

فر یاد من زدست طبیب است که دانست
درمان دل ریشم و مرهم نفرستاد
وقال اخر

فصل کل ومل نوای مرغان بهار حاضر همه و تو غائب ای زیبایار

آندم که تو غایبی از بینهام چه سود و آندم که تو حاضری با بینهام چه کار
قال اخـر

فال طبیعت شاکر دشیشه کرد اورد هزار دل شکنند تایکی بدست آرد
وقال اخـر

فنا پذیر بود هر بنا که می بینی مکر بنای محبت که خالی از خلل است
وقال حافظ

فیض روح القدس ار باز مدد فرماید دکران هم بگنند آنچه مسیحی کرد

حرف الفاء

والآيات ترکیة

— ۹۰۰۶ —

قال بلیغ

فارسی شعر یا پار رومده شاعر مثلاً روش زاغ اونودر که که آیدر کن تقیید

وقال شهری

فاش ایتد یکیچون عالمه راز نهانی کوزدن بر اقدم عاقبت اشک روانی

وقال اخر

فردوس حقائق کلیدر روی محمد کلزار ارم سنبیلدر موی محمد

آرایش دیباچه اوراق از لدر سرشطر شر فاتمه ابروی محمد

سرتا بقدم امر بنه رام ایندی جهانی اخلاق پستندیده خوشنخوی محمد

وقال حالی

فرزانه دهر اولشیدم لیک زمانه کردیدی بی محنت ایله خانه بخانه

وقال فنی

فرفتکله اوقدر کر به لر ایتمد جانا بر کوچک صوکور بیورا شکه نسبتله در برا

وقال اخر

فساد اولسه اساسنده بنانک پایدار اوبلز نیچه سمار همت صرف اولنسه استوار اوبلز

وقال اخر

فک اینده در هیئتني بیت خدانک بیهوده دکل دتره دیکی قبله نانک

وقال اخر

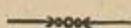
فلک آيردى بى جور ايله جاناندەن حذر ايتمىزى عجب نالە و افغاندەن
بن نە حاجت كە فيم داغ نەھام شرخن عاقبت ظاهر او لور چاڭ كېپىغاندەن
وقال عاطف

فهم ايتميان دقائق نقش صانعى عبرستان عالمه اعمى كولور كىدر

حرف القاف

والآيات عربية

وقال اخر

قابلتها فرأيت صفت وجهها مرأة حسن بالجمال صقيل
ابكي فانظر دمعي في خدتها تجري فاحسب انها تبكي لي
وقال اخر

قال حكيم قولا في غاية البيان
الصبرصون وعون الا على الموان
وقال اخر

قالوا تزوج فقلت كلاما لا ابدل راحتني بقبرى
سرور شهر وزن مهر وقصد ظهر وهم دهر

وقال مجير الدين بن تميم
قالوا رأيناك كل وقت تهتم بالشرب والغناء
فقلت الى اني فتى قنوع اعيش بالماء والهواء
وقال المصباح المروى

قالوا عوى الكلب جدا وكان قبل ضعيفا
فقلت الامر مهل القوا اليه رغيفا

وقال اخر

قالوا فلان عالم فاضل فاكرمهو مثلا يرتفع

فقلت لما يكُن ذاتي تعارض المانع والمنفي
وقال الإمام الشافعي رضي الله عنه
قالوا يزورك أَحْمَد ويزوره قلت الفضائل لا تفارق منزلة
أن زار في فضله أو زرته ففضله فالفضل في الحالين له
وقال آخر

قد اول الناس بالثلاثي والمرء صب إلى مناه
وأغا منهم صديقي من لا يراني ولا أراه
وقال صلاح الدين الصفدي
قد شبه أخال على صدره تشبيه من لاعنته شك
بسجحة من جوهر أودعت حق عقيق ختمه مسك
وقال آخر

قد قال قوم بغير علم ما المرء الا باصغر يه
اقول قول اسرء عليم ما المرء الا باصغر يه
وقال قطامي

قد يدرك المتناف بعض حاجته وقد يكون مع المستحبل الزلل
وربما فات قوماً جل امرهم من الثاني وكانت الحزم لوعجلوا
وقال آخر

قد يغتاب المرء بتديبه القاولا يغلبهم بالسلاح
وقال عباس بن الأخفف

فلي الى ما ضرني داعي يكثر اسقامي واجاعي
كيف احتراسي من عقلي اذا كان عدوبي بين اضلاعي
وقال عبد الرحمن العباسى

فلي من المجر في اضطراب يأساً كنا فيه دون ثانى
فكيف عاملته بكر وما التقى فيه ساكنان

وقال ابن الفارض

قلي يحدثني بانك متلقى روحى فذاك عرفت ام لم تعرف
ما لي سوى روحى و باديل نفسه في حب من يهواه ليس بمسرف
وقال البهازهير

قل الثقة فلا تركن الى احد فاسعد الناس من لا يعرف الناس
لم الق لي صاحبا في الله اصحابه وقد رأيت وقد جربت اجتناسا
وقال المظفر الامدي

قل للذين جفونى اذ لهجت بهم دون الانقام وخير القول اصدقه
احبكم وهلاكي في محبتكم كعايد النار يهواها وتحرقه
وقال اخر

قلت لما بدا بخدية سطر يابديعا لنا معانيه تحلى
اعذار حقيقة ام مجاز قال لي ابنت الربيع البلا
وقال اخر

قولا لاحق يلوى التيه اخدعه لو كنت تعرف ما في التيه لم نته
التيه مفسدة للدين منقصة للعقل مهلكة للعرض فاتقه
وقال ابونصر

قوم خيامك من ارض تهان به وجائب الذل ان الذل يحيى نسب
وارحل اذا كان في الاوطان منقصة فالمندل الرطب في اوطانه حطب

حرف القاف

والآيات فارسية

قال الشاعر

قادری بر هرچه میخواهی بجز آزار من زانک کوششی بر فرق قزی آزار نیست
وقال سعدی

قدر مردم سفر پدید کند خانه خویش مرد را بند است
تابستک اندرون بود کوهر کس چه داند که فیلش چند است
وقال ابن عین

فرنها باید که تا صاحب دل پید اشود بوسیعه اندرون خراسان یا اویس اندرون
سالها باید که تایک سنک اصلی زافت اباب لعل کردد در بد خشان یا عقیق اندرون
ماهها باید که تایک پنبه دانه ز آب و خاک شاهدی راحله کردد یا شمپدی را کفن
وقال اخر

قصه مامی نوشت خاقانی قلم اینجا رسید و سر بشکست
وقال اخر

قلمرا آن زبان نبود که شرح شوق کوید باز
ورای حد تقریر است شرح آزر و مندی
وقال اخر

قلم کردم و کفتم سلام بنویسم حکایت شب هجران تمام بنویسم

حکایت شب هجران و درد مشتاقی زحد کذشت ندانم کدام بنویسم

قال اخر

فم مژ کان و کاغذ ساختم رخسار زرد خود بخون دل نوشتم موبیو احوال درد خود

وقال اخر

قلندر مشرب و صوفی نهاد باش بهفتا دو دو ملت آشنا باش

حرف القاف

والآيات ترکية

وقال آخر

قابلیت استز لرقدر وجاوه مقبل اول شمسوار تومن بخت اول هنرده راجل اول
وقال ناجم مؤلف هذا الکتاب
فالدی سنسر صورت بیجان کبی جاناتنم روحسر در بق بن تصویرمه اشته بنم
وقال نیلی

فالمزمیان بلجه محنتده فلک دل البته بر مساعدة روزگار اویور
وقال واصف

قامشک سرو کبی اوچه ایر یشمیش طوته لم
ای نهال چمنستان صفا ما المروه
قال نابی

قبله کاد صف مقصد اوله مزین ای دل
سینه چاک اویله جق صورت عراب کبی
وقال سلطان سلیمان عليه الرحمة والرضوان
قدیاره کیسی عرع دیدی کبی الف جمله نک مقصدی بر اماروایت مختلف
وقال آخر

قضار ابرصیان طاشی برالتون کاسه بی فرسه
نه ارتق فیق طاشک نه قیمتدن دوشکاسه

وقال نظيم

قلب کرم که مرکدر اقبال لابقا عشرت میسر اولسه ده عسرت دلکلیدر

وقال نابی

قلم اویلسون الى اول کاتب بدخیریک که فسادرقی سوز مزی شور ایلر

کاه بر حرف سقوطیله ایدرنادری نار کاه بر نقطه قصور یله کوزی کور ایلر

وقال اخر

قلم فریاد ایدوب اغلر مرکب بزه جاھل یوزی کوسترمہ یارب

وقال نابی

قلم کچدل مرکب روسيه کاغددورو بیلم کیمی ایتسه ماوشونه عر خاما بازمه معرم

وقال اخر

فند مکرر اینک ایچون شهد الفق شیرین هدیه اینکه ایندم جسارقی

مانع ایسه قبولة سنک یینیکز کفارته یسارکر ایلر کفایقی

چونکه هدیه اولدی حلا و تده تحاب شاهد بت قبولة تحابوا صراحتی

وقال نابی

فنده بر فتنه دزدیده ظهور ایلر ایسه ینه با قسه کبر او بوجی غمزه دلد ارد چیقار

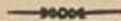
وقال اخر

قهردن اکراه ایدنلر لطفه اولن مسحق مستحق درد اولا نلر قابل درمان اولور

وقال اخر

قیل صبا کو کلم پریشان اولدی یعن جانانه عرض

صورت حالن بو ویران ملکن ایت سلطانه عرض

حرف الكاف

والآيات عريّة

قال ابن المتن

كان الثريا هودج فوق ناقهٍ يحيث بها حاد الى القرب مزعج
وقد لمعت حتى كأن بريتها توارير فيها زريق يترجرج
وقال ابن المرنجي

كان الحال في الخد الشمالي ظلام العبر في صبح الوصال
وقال عرقله

كان الحال في الخد العیني ظلام الشك في صبح اليقين
وقال اخر

كانك من كل النفوس مركب فانت الى كل القلوب حبيب
وقال اخر

الكبر ياس والتواضع رفة والمزح والضحك الكثير سقوط
والحرص فقر والقناعة نعمة والياس من روح الله فنوط
وقال اخر

كبير بلا نسب تيه بلا حسب غريب بلا ادب هذا من العجب
وقال اخر

كريم القوم يعتقد ثم يغفو ولا يغفو اذا حقد اللئيم

وقال اخر

كل الامور تر عنك وتنقضي الا الثناء فانه لك باقي
ولو اني خبرت كل فضيلة ما اخترت غير مكارم الاخلاق

وقال الشاعر الشبلي

كل بيت انت ساكنه غير محاج الى السرج
وجهك المأمول حجتنا يوم تأتي الناس بالحج
وقال اخر

كل الذنوب خفيفة محمودة الا ذنوب اذاعة الاسرار
وقال آخر

كلا ترنق اليه يوم من جلال وقدرة وسناء
فالذى ابدع البرية اعلا منه سجان مبدع الاشياء
وقال اخر

كل من في الوجود يطلب صيدا غير ان الشباك مختلفات
وقال المتنبي

كل من لاقيت يشكودره لين شعرى هذه الدنيا لمن
وقال ابيجه بن الحلاج

كل الندا اذا ناديت يخذلني الا ندائى اذا ناديت ياماى
فاستغنى او مت فلا يغرك ذونسب من ابى عم ولا عم ولا خال
وقال اخر

كلهم اعمى اذا ما كان خير ولدى الشر بصير وسميع
وقال ناجم مؤلف هذا الكتاب

كم بت اشكو باكيانا من هرمكم فاسمح بوصل او وبعد منجز
وقال الغزى

كم عالم لم يلمس بالقرع باب مني وجاهل قبل قرع الباب قد وجا

وقال البيوردي

كم من اخ اعدته لشدائدي حتى بلوت المز من اخلافه
كاملح يحسب سكرا من لونه ومجسه وبخول عند مذاقه
وقال اخر

كنا جيما والدهر يجمعنا مثل حروف الجميع من صفة
واليوم جاء الوداع هدا دنا مثل حروف الوداع مفترقة

وقال اخر

كن ابن من شئت وكن مؤدبأ فانما المرء بفضل حسه
وليس من تكرمه لغيره مثل الذي تكرمه لنفسه
وقال اخر

كن كيف شئت فان الله ذو كرم وما عليك بما تطيه من باس
الا اثنتان فلا تقرهما ابدا الشرك بالله والاضرار بالناس

وقال اخر

كن حمولان عائدتك الليالي وصبورا اذا عرتك مصيبة
فالليالي من الزمان جبار مثقلات يلدن كل عجيبة
وقال الامام الشافعي رضه

كيف الوصول الى سعاد ودونها قلل الجبال ودوبهن مخوف
والرجل حافية وما لي مركب والكف صفر والطريق مخوف
وقال ابو قاتم

كيف يرجو الحياة منه صديق ومكان الحياة منه خراب
وقال اخر

كيف يرجى الصلاح من امر قوم ضيعوا الحزم اي مضاع
قطاع المقال غير سديد وسدید المقال غير مطاع

حرف الکاف

والایات فارسیه

— ۳۰۰۰ —

قال کلیم

کدورت بیشتر آن را که جوهر بیشتر دارد

نمی باشد غبار زنک هر کز تیغ چوبین را

وقال اخر

کذرفا دبسر وقت کشتکان غمت هزار جان کرامی فدای هر قدمت

فکند سروقدت بر من از کرم سایه مباد از سرمهت دور سایه کرمت

وقال جامی

کذشت شوکت محمود در زمانه مانند جزا بین فسانه که نشانخت قدر فردوسی

وقال اخر

کر الاف را حرکت بیست چراست الف قد تو شیرین حرکات

وقال اخر

کربه مسکین اکر پرد اشتبه نهم بخشش از جهان برد اشتبه

وقال اخر

کر بتومکتوب ندویسم عیب مامکن در میان راز مشتاقان قلم نا محروم است

وقال اخر

کر بدا نستی که فرق تنو این چنین سخن باشد و دلسوز

از تو دوری نجستمی هر کر وز تو غائب نبودم یک روز
وقال اخر

کر بیری و دشمنان بخورند به که محتاج دوستان باشی
وقال کلام

کر جان بجانان نسپر من بسته آن نیستم نتوان بدست پادشاه دادن کل پژمرده را
وقال اخر

کرت هواست که دلدار نکشد پیوند نک هدار سر رشته تانکهد ارد
وقال قاسم انوار

کرب سر پیار در آبی بعیادت صد سال بامید تو پیار توان بود
وقال نجم الدين کبری

کر در دلت از کسی شکایت باشد ور در دلت ازو بغايت باشد
زنها ربان مقام مشغول مشو بدرابدی خویش کفایت باشد
وقال اخر

کر در دلت کذر کنم از کار دور نیست خاشاک نیز در دل دریا کذر کند
وقال سعدی

کر در همه شهر یکسر نیشترا است در پای کسی رود که درویش تراست
با لین همه راستی که میزارت دارد میل از طرف کند که او پیش تراست
وقال اخر

کردست بخل برنه جود شود ور پای بخار برنه عود شود
ور نام تو بیر یام فالک بنویسند هر عافتی که هست محمود شود
وقال اخر

کدن چرانهیم جفای زمانه را منت چرانهیم ہر کار مختصر
در یا و کوه را بکذار یم و بکذربیم سیخ غ وار زیر پر آریم بخوبیم
یا بر مراد برس کردون نهیم پای با مراد درس همت کیم

وقال اخر

کرسایه نشین سرو باغ ارمی ور جرمه کش مراد از جام جمی
مغور مشوکه تازنی چشم بهم از خیل مجاوران کوه عدمی

وقال اخر

کرسنک همه لعل بدخشنان بودی پس فیت لعل و سنک یکسان بودی

وقال اخر

کرشاخ صبوری ببرآید چه عجب ور محنت دورے بسرآید چه عجب
چون دل که خلاصه وجود است آنجاست آن نیز اکبر اثر آید چه عجب

وقال اخر

کرفند پرتو آن شمع بویرانه ما شمع خورشید بردنور زکاشانه ما
کر بخمانه ما یار قدم رنجه کند رشك فردوس شودا ز قدمش خانه ما

وقال ابن بیین

کر کار تو نیک است بتدبیر تو نیست ورنیز بد است هم ز تقدیر تو نیست
تسلیم ورضا پیشه کن و شادبزی چون نیک و بد قضا بتدبیر تو نیست

وقال قطب الدین

کر کسی شکر تو فرون کوید شکر توفیق شکر چون کوید

وقال اخر

کر کوهر طاعنت نصفتم هر کر کرد کنه از چهره نرفتم هر کر

نومید نیم ز بار کاه کرمت زیرا که یکی رادو نکفم هر کر

وقال کمال استعیل

کراف زنم که بار خوش خوست نه باما بوفا وعهد نکوست نه

زین نادره ترکه از برای نومرا شهری همه دشمنند تودوست نه

وقال اخر

کر لطف تو باری نناید زنخست هم توبه شکن است هم بیان سست

چون توبه بامید پذير قلن تست تاتو نپذيري نبود توبه درست
وقال اخر

کر مصور صورت آن دلستان خواهد کشيد
حیرتی دارم که نازش راچه سان خواهد کشيد

وقال الشیخ ابوسعید ابوالخیر قدس سره
کرمن که جمله جهان گردستم عفو تو اميد است که کي ردستم
کفني که بروز عجز دستت كريم عاجز ترازيں مخواه کا کون هستم
وقال ابن يمين

کر نوازد فلکت غره مشواز پي آن که صعودي نبود کش نه هبوطي ز پي است
ور بلندی دهدت بخت بدان نيزمناز کار تعاعی نبود کش نه سقوطي ز پي است
وقال اخر

کر نه همکار بانيکان ز همانامي پنه سود يك مسيح ابراي آنكه کر دود يک را عوراست
وقال سعدی

کر هنر مند ز او باش جفايي ييند تادل خويش نپازارد و درهم نشود
سنک بد کوهرا کر کاسه زرين شکد فيت سنک نيفزايد وزرم نشود
وقال اخر

کروصف کم ز بان وصف تو کراست ور شکر کم فوت شکر تو بجاست
کر زانکه غایم بدعما ختم رواست دردست متاعی که مراهست دعا است
وقال اخر

کسی ز چون و چرادم نی تو اندر زد که نقشبند حوات و رای چون و چراست
وقال اخر

کمی کز صرصر ظلش دمادم چراغ عيش مظلومات بيرد
نی ترسد از از کا يزد تعالی آکرچه دير کيرد سخت کيرد

وقال اخر

کفتم که برآید آبی از چاه امید افسوس که دلو نیز در جاه فتاد

وقال اخر

کفتن نیارم بتوراز نهفتہ را دانی حدیث کفته ما و نکفته را

وقال سعدی

کفته بودم چو یابی عم دل با تو بکوی چه بکوی چو یابی غم از دل برود

وقال ابو علی بن سینا

کفری چومنی کراف و آسان نبود محکمر ازا یمان من ایمان نبود

درد هر چون بکی و آنهم کافر پس در همد هر یک مسلمان نبود

وقال اخر

کل صحمدی بخود برآشست و بریخت بابا دصبا حکایتی کفت و بریخت

بد عهدی دهر بین که کل درده روز سر بزرد و غنچه کشت و بشکفت و بریخت

وقال اخر

هل همان به که هر حرف نیندازد کوش ورنه درد سر مرغان چمن بسیار است

وقال اخر

کلک تو بار ک الله برملاک و دین کشاده صد چشمہ آب حیوان از قطره سیاشه

وقال بابا افضل کاشی

کم کوی بجز مصلحت خویش مکو چیزی که نپرسند تو خود پیش مکو

دادند دو کوش و بک ز بات آغاز یعنی که دو بشنو و بکی پیش مکو

وقال آخر

کم مباش از درخت سایه فکن هر که سنگش زند ثمر بخشد

از صد باد کیر نکته حمل هر که سر بر دش کهر بخشد

وقال آخر

کند پنهان بزرگی عیها را سواری پرده رفتار لند است

وقال کلیم

کون کرز عشه پیری بجام می نمی ماند

چه حاصل کرد هد دوران شراب کامرانی را

زرو یش دیده محروم است کوش از مرده و صلس

که دوران بسته بردل چارراه شادمانی را

وقال اختر

که خدم در خور اثبات تو نیست اندیشه من بجز مناجات تو نیست

من ذات ترا بواجی کی دامن دانند ذات تو بجز ذات تو نیست

وقال اختر

که ما بود فزون زنمار غفت افرون ترا زکاه همه

قطره آبرحمت تو بس است شستن نامه سیاه همه

وقال اختر

کوش بتحیف خط از هر نظر لیک نه چندان که شوی جمله خط

وقال اختر

کوک بخت چو طالع شود ازاوج مراد آنچه مقصود بود زود میسر کردد

مدد طالع اکر نیست مرنجان خود را که اکر روی سوی بجز نهی بر کردد

وقال حافظ

کوهر پاک یا باید که شود قابل فیض ورنه هرستنک و کلی لو^{لو} و مرجان شود

وقال کلیم

که خزف بود آنجا که جوهری نبود هنر غریب شد آنجا که امتیاز نبود

وقال اختر

کی بچو کان هو س بردن توان کوی مراد پادرین میدان نهی اول زمر باید کذشت

وقال اختر

کی توانم شکر کردن در خور الای تو شکر نعمتهای توجند انکه نعمتهای تو

و قال اخر

کی داشتم این کان که شادم نکنی کافی چوزمانه بر مرادم نکنی
با آنکه یادت کذرا نم همه عمر عمری کذرا نی توکه یادم نکنی
و قال فتاحی

کیما خواهی زراعت کن که کفتند اهل دل
زرع ثناش ز راست و ثلث دیگر هم ز راست
و قال انوری

کیمای کنم ترا تعلم کاندر اکسیرو در صناعت نیست
روقناعت کریم که در عالم کیمایی به از قناعت نیست

حرف الکاف

والایات ترکیة

قال ضیا

کاهایدر بر نشتر مسحوم سر همدن ظهور

کاه ایلر نوشدارو کاسه همدن ظهور

هبا آثر بر موثردن بولور فیض وجود

کرچه ایلر صورتا اثار آدمدن ظهور

وقال حشمت

کبار دولت او لغله کشی میر کلام او لز کانقیت نکینک اکثر نده نقش نام او لز

وقال حاذق

کبار دولت دور زمانه عندنده سخنوارانه کرم اکبر کبائر د.

وقال اخر

کباره مانع عزت دکل شفقت کدایانه ضیاء شمس خاور خاک دو شمکله حقیر او لز

وقال حاذق

کتاب حسن دلبر خال و خط ایله محشادر

کورن دیر بارک الله بر عجب ترتیب ز پادر

وقال فیضی

کچدم هوای طرہ پر پیچ باردن اولدم خلاص کشمکش روز کاردن

وقال نایی

کچ نهادان راست طبعان ایله اینز امیزاج

اتحادی او لز انکچون کانک تیر ایله

وقال راغب

کذار باشتا بعمری اشرا به کلور داشم لب جوده صماخ جانه جوش آبدن فریاد

وقال رشدی

کذبی ترک ایت بولق استرسک جهانه احترام

صحیح صادق کیمی اول کیم خلق ایده سا که قیام

وقال حسنه

کرداب بمحر عشقه اتار عاقبت سفی فلک دلی صقین قومه کندی هواسنه

وقال نابی

کردون ویرمی کسه یه شیرازه نظام تاصق منجه منکه اضطر ابده

وقال حسن چلبی

کرک سنک سیه او لوسون کرکسه اطلس و خارا

غرض بر بالش راحت بولنقدر سرتنده

وقال اخر

کرم و مردینه قلز بوفنا دنیانک ایله و قتنی ضائع دیمه قیش یاز او فویاز

وقال نخینی

کریم او در که مجازات عقوایده خصمه فلک مساعده انتقام ویرد کجه

وقال خاقانی

کمیش اتشدر انى ایمه جدل بیغ (لا یسأّل عما یفعل)

وقال اخر

کشم امیدمی الطاف خدادن زیرا کرم ولطفی فرووندر بنم امید مدن

وقال اخر

کلسه جانان کلبه احزانه او لز عجیب خانه بیهاره کمک رسد زیر اطیب

وقال باقی

کل کولسه داشم اغلسه بدل عجب دکل زیرا کمینه اغله دیشور کمینه کل

وقال عاصم

کلوی فمری کچمش طوفه پای سرودر زنجیر

عجب یکدر جهان باعنه سیم فیدن آزاد

وقال واصف

کمال موجب اولور کرشان انسانه ثمر او تجهه فزوف شاخنی شکست ایله

قال اخر

کسه بی دلتنک آزار اینه سلطانلی بودر

قلب موری دستکاه ایله سلیما نلق بودر

کچه هر بر درده وارد ربر طیب چاره ساز

بنفسکیر قلب محزون اول که لقمانلی بودر

وقال صاحب

کچ سنده سربکیان صبر اولان کردن دراز عاطفت کرد کار اولور

وقال اخر

کچ محنتده دل زاره نه همدم بولنور الم عشق نه شرح اینکه محروم بولنور

کچه خاطرده بولنگ اثرذوق وسرور دلده امانه قدر استرايسه کغم بولنور

وقال نورس

کدی الله یاره کسوب ویردیکم فام فتوای خون ناھنی یازدے ابتدا

وقال اخر

کدی پروردنه نی آدم ایدرمی پامال آبی سیرا ایله که باش او زره طاشر خاشاکی

وقال اخر

کندوسن کور مکه یوقد رحاجت بیلکه عارف ایله نادافی

زاده طبعی ایله ظاهر اولور هر کسک مرتبه عرفانی

وقال نورس

کور دک غام کارکه امتحانی بز بر مرد کور مدک که اوله خالص العیار

وقال اخر

کور مزنقیصه قدری عوارضه کاملک شمسک کسوف ایله خلل ایرمزم ضیاسنه
وقال عدلی

کوزم یاشینه رحم ایت سورمه دردن که مردم زاده در دو شمش نظردن
وقال رفیع

کوستر رسک اولدن کوستر بکا آق سینه بی
یوقسه خسته صوک نفسده نیلسون آینه بی

وقال اخر

کوشہ راحت ایدی قبرک عذابی اولسه
خوش تفرجکاه ایدی محشر حسابی اولسه

وقال نابی

کوکل نامنده بر غمغوار مز قالمشندی عالمده
اوده واردی سرکوی، دلا آراده وطن طوتدى

وقال طالب

کوکلد صدق دعوای خلوصه شاهد عادل
میان راست کوبان محبتده مین اولز

دکلدر مرغ زیرک حیله صیاددن غافل

نوازش کونه عاقل مکرد شمندن امین اولز

وقال اخر

کوی جانان بکاجنت، اوی کورینو وطنی هر کشینک کدینه اعلا کور بیور

وقال نابی

که بلندی پست ایدر کاهی ایدر پستی بلند
مقتضای کردش دولاب عالم بویله در

وقال فائضی

که غبار غم ویر کاهی صونر جام صفا آدمی که اغلادر که کولدر دور زمان
وقال عاطف

کیرمز الله تکاسل ایله شاهد امل تحصیل وصل کامه اتک در میان کرک
وقال نابی

کیندر بزی منع ایلیه جلک باع جناندن موروث پدر در کیر رز خانه بزمدر
وقال حاذق

کیندر بروز کارده آسوده حال اولان تاریخ سر کذشت سلف از بر مده د.
وقال کمال

کی عرفانه نه طوفندی کی جسم وجانه
ذوق ایچون هرنه که یا پد مسه پشیان اولدم

حرف اللام

والآيات عربية

قال الشاعر

لام العوازل في سوداء فاحمة
كانها في سواد القلب تثال
وهام بالخالق اقوام وما علوا
انى اهيم بشخيص كله خال
وقال اخر

لان فخرت بباب ذوي حسب
لقد صدق ولكن يشما ولدوا
وقال اخر

لساني كتوم لاسارهم ودمعي بسري ثوم مزيع
فلولا دموعي كتلت الموى ولو لا الموى لم يكن لي دموع
وقال عبد الله بن معاوية

لنسنا وان احسابنا كرمت يوماً على الاحساب تكل
بني كا كانت اوائلنا تبني وتنقل مثلما فعلوا
وقال اخر

لقد صدق الباقي المرتفع سليل الامام عليه السلام
بما قاله في بعض الفاظه قبيح الكلام سلاح اللثام
وقال محمد الشيرستاني

لقد طفت في تلك المعاهد كلها وسیرت طرفي بين تلك المعالم
على ذقن او قارعاً كف حائز
فلم ار الا واضعاً كف حائز

وقال اخر

لكل شيء زينة في الورى وزينة المرأة تمام الادب
قد يشرف المرأة بأدابه فيما وان كان وضع النسب
وقال اخر

لم اجد كثرة الاخلاع الا تعب النفس في اداء الحقوق
فاصرف الود عن كثيرون النا س فما كل من ترى بصدق
وقال ابن الرومي

لم ار شيئاً حاضراً نفعه لمرء كالدرهم والسيف
يغطي له الدرهم حاجاته والسيف يحميه عن الحيف
وقال الاصمبي

لم ار مثل الرفق فيه لينه قد اخرج العذراء من خدرها
من يستعن بالرفق في امره يستخرج الحياة من وكرها
وقال اخر

لم يبكى الا حديث فراقه لما اسر به الى مودعي
هو ذلك الدر الذي اودعنه في مسمعي اجريته من مدمعي
وقال اخر

لن تكسر العيدان مجموعة واما تكسر اذ تفرد
كذلك الناس اذا لم تكن آراؤهم مجتمعة بددوا
وقال سعد بن ليون

لن لن تخشى اذاء والقه في باب داره
اما الدنيا مداراً فـ من تخشاه داره

وقال اخر

لو ان لي في الحب امرًا نافذاً وعلكت بسط الارض في التعذيب
لقطعت السنة العوازل كلها ولكت افلع عين كل رقيب

وقال يحيى بن نزار

لو صدعني دللاً أو معانبة لكت ارجو تلافيه واعذر
كُن ملالاً فلا ارجو تعطفه جبر الزجاج عسير حين ينكسر
وقال اخر

لو قسم الله جزءاً من محاسنه في الناس طرأت الحسن في الناس
وقال اخر

لو علينا بحثكم لنشرنا مع القلب او سواد العيون
وفرشنا على الطريق خودداً ليكون الممر فوق الجفون
وقال اخر

لو كنت ساعة يتنا ما يتنا وشهدت حين نكر التوديعا
تعلمت انت من الدموع محدثاً وعلمت ان من الحديث دموعا
وقال اخر

لولا تطبيه فيما وجدت يد المذابا الى ارواحنا سبلا
وقال اخر

لها حكمة لقمان وصورة يوسف ونغمة داود وعفة مريم
ولي حزن يعقوب وذلة يونس وألام ايوب ووحشة آدم
وقال اخر

له خال على صفات خد كقطة عنبر في صحن مرمر
والخاط باسياف تادي على عامى الهوى الله اكبر
وقال عنتره

ليت السبع كانت لنا مجاورة وليتنا لا نرى من نرى احدا
ان الاسود لتهدى في مرايضاها والناس ليس بهاد شرم ابدا
وقال اخر

ليس الفقى كل الفقى الا الفقى في ادبه

وحسن اخلاق النّى اولى به من نسبه

وقال احمد بن رضى المالقى

ليس المدامة مما استريح له ولا مجاوبة الاوتار والنغم

وانما لذى كتب اطاعها وخدمي ابدأ في نصري قلبي

وقال كذا

ليس اليتيم الذي قدّمات والده ان اليتيم بثيم العلم والادب
وقال صفي الحلبي

ليهنك ان لي ولداً وعبدًا سواه في المقال وفي المقام

فهذا سابق من غير سين وهذا عاقل من غير لام

حرف اللام

والایات فارسیة

—————

قال الشاعر

لائق بند قطره بغان بردن خارو خس صحرا بکستان بردن
اما چه کم که رم موران باشد پای ملنی نزد سلیمان بردن
و قال کلم

لباس کنه قدر نیک مردان کنی سازد اکر جوهر شناسی نیغ را عرب یان تماشا کن
و قال حافظ

لام ساغر کیرو نر کس مست و بمن نام فرق
داوری دارم بسی یارب کرا داور کم
و قال اخر

لطف بسوی عالم خاک ار کذر کند از عود بیدسا زدو از ذره خور کند
اکسیر اعظم است حقیقت عنایت زیرا که ین خاصیتش خاک زر کند
و قال اخر

لطفت بکرم چاره یچاره کند عدل ستم از زمانه آواره کند
در موسم عدل تو صبارا نبود آن زهره که پیراهن کل پاره کند
و قال اخر

لطف لفظش داده باهم آب و آتش راقرار حسن خطش کرده باهم نور و ظلت راقرین
صورت زیباش منشور سعادت راطراز نقش لفظش خاتم اقبال و دولت رانگین
و قال اخر

الله الحمد که آن نقش که خاطر می خواست آمد آخر زپس پرده نقدیر پدید

حرف اللام

والآيات ترکية

وقال آخر

لازم کوردى سرو وچنار او له میوه دار فضل و هنرده مدخلی او لسه قیاقتك

وقال راغب پاشا

لاف ايله زبات تفاخر فشان ايله بالاي بامه چيچمه چورك نزدبان ايله

وقال راغب پاشا

لال او لور البت زبان خامه^{پیچیده موی} قیلجه غمدن طبع ارباب سخن علن سور

وقال احمد

لثيمه^ه ربط تعقدن احتراز ايله اميد نفعله جر مضرت اينه صقين

وقال آخر

لباس نوبنوه اي او لان آرایشه مائل کالندن خبر وير كسه سندن احتشام المز

وقال آخر

لسنان عرض جاهه برام بوق پيشكا هنده مدداي خامه^{مشكاشاهت سكافالدى}

وقال السلطان مراد الثالث رحمة الله عليه

لطف رحمانه استنادم وار فضل حقدن نيجه مرادم وار

چون درست اينشم خدا يه کوكل مدد حقه اعتمادم وار

چالشك اي مجاهدان غزا ديرت يولنده بنم جهادم وار

وقال سامي

لطف سخن نزاكت طبعه نونه در اولز نمایشی عرضك جوهر اویله

وقال نابی

لطفله حاسد بدخواهه ندامت کلز نخ اولان میوه یه شکرله حلاوت کلز

حرف الميم

والآيات عربية

قال العميد

ما أكثر الناس بل ما اقلهم والله يعلم اني لم افل فندا
اني لاذلت عيني تم افتحها على الكثير ولكن ما ارى احدا
وقال اخر

ما حال قلبي عما كنت تعهدت وكيف ينساك عبد انت سيده
او كيف ينكر ما اوليت من نعم والعين تنظره والقلب يشهد
وقال سيدنا علي رضي الله عنه

ما حوى العلم جيئاً احد لا ولو مارسه الف سنة
اما العلم بعيد غوره فخذلوا من كل علم احسنها
وقال اخر

ما الزهد صوم يذوب الصائمون به ولا صلوة ولا صوف على الجسد
اكتنا الزهد ترك الشر مضطهداماً ونفضك الصدر من غل ومن حسد
وقال ابو سليمان

ما دمت حياً فدار الناس كلهم فاما انت في دار المدارات
من يدر داري ومن لم يدرسوف يرى عما قليل نديماً للندامات
وقال آخر

ما ضاع من كان له صاحب يقدر انت يصلح من شأنه

فاما الدنيا بسكنها واما المرء باخوانه
وقال الحكم دانيال

ما عاينت عيناي بـ عطلي اقل من جطي ومن بختي
قد بعث عبدي وحماري مما وصرت لا فرق ولا تختي
وقال اخر

ما في زمانك ماجد لقد تاملت الشواهد
فأشهد بصدق مقالتي او لا فكذبني بوحد
وقال اخر

ما كلف الله نفساً غير طاقتها ولا تجود يد الا بما تجد
وقال ابن الحاج

ما كل من شد على راسه عامة يحيطى بسمت الوفار
ما قيمة المرء باثوابه السر في السكان لا في الديار
وقال اخر

ما كنت اعلم والضمير تصدق ان المسامع كالنواذير تعشق
حتى سمعت بذكركم فهو يكمن وكذاك اسباب الحبه تعلق
وقال صالح بن عبد القدوس

ما الناس الا عاملين فواحد قد مات من عطش وآخر يفرق
والناس في طلب المعاش واما بالجلد يرزق منها من يرزق
ون قال اخر

ما لا يكون فلا يكون بحيلة ابدا وما هو كائن سيكون
سيكون ما هو كائن في وقته واخوه الجهة متبع ممزور
يسعى الزكي فلا ينال بسعيه حظاً ويسعى عاجز ومهين
وقال اخر

متى يبلغ البناء يوماً تاماً اذا كنت تبنيه وغيرك يهدم

وقال ابن الراتب

مُنْ الْزَمَانِ كَثِيرَةٌ لَا تُنْفَضِي
وَسُورُهَا يَاتِيكَ كَالْعِيَادَ
مَلِكُ الْأَكَارِمِ فَاسْتَرَقَ رِقَابِهِمْ وَزَرَاهُ رِقَانِي بَدَ الْأَوْغَادَ
وَقَالَ أَخْرَى

الْمَوْءُ مَادَمْ حَيَا يَسْتَهَانُ بِهِ
وَيَعْظُمُ الرَّزْءُ فِيهِ حِينَ يَفْتَنُدُ
وَقَالَ أَخْرَى

مَرَتْ عَلَى الْمَرْوَةِ وَهِيَ تَبْكِي
فَقَلَتْ عَلَى مَنْ تَنْتَهِيَ النَّفَّةُ
فَقَالَتْ كَيْفَ لَا إِبْكِي وَاهْلِي
جَمِيعًا دُونَ كُلِّ النَّاسِ مَا تَوَا
وَقَالَ مُنْصُورُ الْحَلَاجَ

مَرْجَتْ رُوحَكَ مِنْ رُوحِكَ كَمْ تَنْزَجُ الْقَهْوَةُ بِالْمَاءِ الْزَلَالَ
فَإِذَا مَسَكَ شَيْءٌ مَسْنَى فَإِذَا اتَّ اتَّا يَفِي كُلَّ حَالٍ
وَقَالَ ابْنُ نَبَانِهِ

مَسْئَلَةُ الدُّورِ غَدَتْ بَيْنِي وَبَيْنِي مِنْ أَحَبِّ
لَوْلَا مُشَبِّي مَا جَفَّتْ لَوْلَا جَفَّاهَا لَمْ أَشْبِ
وَقَالَ أَخْرَى

مَعَانِي بَدِيعَاتِ النَّظَامِ يَخْلُلُهَا
ذُووُ الْفَضْلِ درَا فِي الْعَوْدِ مِنْظَلَا
تَكَادُ مَعَانِيهِ خَلَالَ سَطُورِهِ
لَحْسُنِ مَبْانِي الْلَّفْظِ اَنْ تَنْكِلَا
تَامَلَتْ فِي تَرْكِيبِ اَشْكَالِ خَطْهِ
رَأَيْتَ ظَلَاماً عَنْ ضِيَاءِ تَبِسِّما
وَقَالَ ابْوَ فَرَاسِ

مَعْلَمَتِي بِالْوَصْلِ وَالْمَوْتِ دُونَهِ
اَذَا مَتَ عَطْشَانَّا فَلَا نَزَلَ الْقَطْرُ
سَيِّدَ كَرْنِي قَوْمِي اَذَا جَدَّ جَدَهِ
وَفِي الْلَّيْلَةِ الظَّلَاءِ يَفْتَنُدُ الْبَدْرُ
وَقَالَ أَخْرَى

مَلَ عنِ النَّامِ وَازْجَرَهُ ثَمَّا
بَلَغَ الْمَكْرُوهَ الْأَمْنِ نَقْلَ
وَتَفَاقَلَ عَنْ اَمْوَالِهِ لَيْسَ بِحُجَّيِ الْجَدِ الْأَمْنِ غَلَ

وقال ابو عبد الله بن خميس الجزائري

من ادب ابنا له صغيرا فرت به عينه كثيرا
وارغم الانف من عدو يحسد نعماه كثيرا
وقال ابو العلاء

من راعه سبب او هاله عجب في ثمانون حولا لا ارى عجبها
الدهر كالدهر والايام واحدة والناس كالناس والدنيا ملئ غلبها

وقال سليم الخامس

من راقب الناس مات ها وفاز باللذة الجسور
وقال اخر

من عادة الدهر ادبها واقبال فا يدوم له بين الورى حال
وكل شيء من الدنيا له اجل وتنقضى جميع الناس آجال
وقال اخر

من قال لا في حاجة مطلوبة فا ظلم
وانما الظالم من قال لا بعد نعم
وقال اخر

من عاشر الاشراف عاش مشرفاً ومعاشر الارذال غير مشرف
او ما ترى الجلد الخسيس مقبلًا بالشغر لما صار جار المصحف
وقال اخر

من كان يرجو نعيم لا زوال له فلا تكون هذه الدنيا له سجننا
وقال اخر

من لم يعدنا اذا مرضا ان مات لم نشهد الجنازة

وقال صفي الدين الحلبي

من كان يعلم ان الشهد مطلب فلا يخاف للبغ التخل من الم

وقال اخر

من لم يكن الوصال اهلاً فكلّ احسانه ذنوب

وقال اخر

من لم يؤدبه والداه ادبه الليل والنهار

وقال اخر

من منصفي من عاذل جاهم يخون باللواء ملوك لا يخون

ان قلت ما لومك الا اذى قال وما عشقك الا جنون

وقال سعد بن ليون

من واصل اللذات لابد ان تعقبه منها الندامات

فخذ من اللذات بعضاً ولا تسرف في الاسراف آفات

وقال ابن الحازن

من يستقيم يحرم منه ومن يزعج يختص بالاسعاف والتلذين

انظر الى الالف استقام ففاته عجم ونال به اعوجاج النون

حرف المیم

والایات فارسیة

وقال اخر

ما از توجیهای بصورت نه یعنی چوْن فاصله بیت بود فاصله ما
وقال اخر

ما بیم ودل هزار پاره قربان لبت هزار باره
هر چند غرور حسن داری از عاشق خود مکن کناره

وقال اخر

ما نظر بر روی او از راه معنی کرده ایم هر که مار ابسته صورت شناسد غافل است
وقال اخر

میا ش مرد دل و همدی جان بکرین که از مصاحبیت جان تو نیز جان کردی
چو سایه باش ملازم به پیش اهل صفا که آفتاب صفت شهره جهان کردی
وقال اخر

مرا امید وصال توزنده می دارد و کرنه هر دم از هجر نست بیم هلاک
وقال جلال

مرا بیگر به معلوم شد در آخر حال که قدر مرد بعلم است و قدر علم بال
وقال اخر

مرا رفیق باید که بار بر کرید نه صاحبی که من ازوی کنم تحمل بار
اکبر بشرط وفادوستی بیجای آرد و کرنه دوست مدارش تو نیز دست بدأر

وقال اخر

مرا مکوی که خاموش باش ودم در کش که در چمن نتوان کفت منع را خاموش
وقال ابن بیین

مرد باید که در جهان خودرا همچو شترخی باز پندارد
هرچه باید ازان خصم برد دانکه دارد نکاه میدارد

وقال اخر

منع دست آویزرا چند انکه کس دور انکند
بأنشاط بال آید باز چون کویدیا

وقال اخر

مرهم چونی نهی مزن زخم آخر چون دوست نه مباش دشمن باری
وقال اخر

مزن در دادی مکر و حیل دام که در دام بلا افتی سرانجام
وقال اخر

مست توم از باده و جام آزادم مید توم ازوانه و دام آزادم
مقصود من از کعبه و بخانه توی ورنه من ازین هرد و مقام ازادم

وقال خواجه

مسیح و قنی ازین خسته دم در بیغ مدار ز پا در آمد از من قدم در بیغ مدار
کرم قدم بعیادت نهی باری تقدی ز زیارت قلم در بیغ مدار

وقال اخر

مشتاق و دورم غم جانکام از آنست مشتاقتران دور ترند ام از آنست
وقال اخر

مشوبا هر کسی ای غنچه باع حیا هدم بسم کرد نت با این و آن کل می کدادر
وقال اخر

مکتوب جان فرای تو آمد بسوی من کفتم مکر نسیم صبا از چمن رسید

با آسمان مجمر خور شید عود سوخت با کاربان مشک زماه ختن رسید

وقال اخر

مکن تاخیر در باب ملاقات نی دانی که فی التاخیر آفات

قال حافظ

مکن زغضه شکایت که در طریق ادب بر احتی نرسید آنکه محنتی نکشید

وقال اخر

مکن زور بر مردم زیردست که بالای دست توهم دست هست

وقال حافظ

من اکرین کم و کرب بد تبر و خود را باش هر کسی آن درود عافت کار که کشت

وقال اخر

من آنچه شرط بлаг است باتویی کوی تو خواه از سخن پند کیر و خواه ملال

وقال اخر

من اینجا دیر ماندم خوار کشم عزیز از ماندن دائم شود خوار

چواب اندوچمن بسیار ماند غفونت کیرد از آرام بسیار

وقال اخر

من این آه چکر سوز از دل پیمان شکن دارم

چرا از دیکری نالم که در داز خویشن دارم

وقال اخر

من با تو بجان و دل تکلف نکنم دل ملک تو شدد و ان تصرف نکنم

در عهد و وفا اکر ز من جاق طلبی در حال فرستم و توقف نکنم

وقال فیضی

من بر ای میردم کآنچا قدم ناخرم است وز مقامی حرف می کوی که دم ناخرم است

در میان راز مشتاقان قلم ناخرم است ما اکرم کمکتوب نبوی سیم عیب ما مکن

وقال ابوسعید ابوالخیر

من بندۀ عاصیم رضای توکاست تاریک دلم نور وصفای توکاست
مارا توهشت اکر بطاعت بخشی این یعنی بود لطف وعطای توکاست

وقال شاه نقشبند قدس سره

من بی تودمی فرار نتوانم کرد احسان تراشمار نتوانم کرد
کر بر تن من زبان شود هرموبی یک شکر تواز هزار نتوانم کرد

وقال عطار

من زین دل بی خبر بیچار آمده ام وزجان سنگش بتفان آمده ام
چون کار جهان بامن و بی من یکسان پس من بچه کارد رجهان آمده ام

وقال سلطان سلیم علیه الرحمه

من شاخ درخت سایه پروردیم من هیچ حریص باده و نزد ینم
کر بر سر مرکشان بзор بازو مجرم نهم همچو زنان مزدیم

وقال اخر

من شکر چون کنم که همه نعمت توم نعمت چه کونه شکر کند بزر بان خویش

وقال حافظ

من که باشم که بران خاطر عاطر کنرم لطفها بی کی ای خاک در تاج سرم
وقال ایضاً

من که در هیچ مقامی نزدم خیمه انس پیش تورخت یافکندم و دل بنها دم

وقال اخر

من وفایی ندیده ام زکسان کر تودیدی سلام من بر سان

وقال اخر

من یکی کوهر مفتاده بخاک از ره تربیت مرا بردار
کرچه باشد بنزد همت تو کوهر از خاک بکرقن عار

وقال نصیر طومی

موجود بحق واحد اول باشد باقی همه موهوم و مخيل باشد
هر چیز جزو که آیداندر نظرت نقش دومین چشم احول باشد
و قال مدهوش

موئیست بر سرم همه خار محبت است یک یک پا خلیده وا زسر بدر شده
وقال اخر

موئی شده ام ب خط مشکین رفم او کوچخت که آم بز بان قلم او
و قال وحید

می شود این زمک آن کس که بنشینندز پا هر که بر افتاده کبرد سخت از سک کتر است

حرف المیسر

والایات ترکية

— ۳۰۰۰۰ —

وقال واصف

ماران کبی بربینی صوقده یاران برم هلاهدر آدی صحبت احباب
دکز الم کلتنه صحبتی خلقك راحت بولور عالمده ایدن غلت احباب
وقال اخر

ماهه چکدم شب هجران علم شعله آه آه کم اویلدی اول ماه خبر دارهنوز
وقال اخر

محنون ایله بز مکتب عشق ایچره او قوردق
بن صحبتی ختم ایتمد او والیده قالدے
وقال اخر

محب صادق او در مقتضای حال او زره یا صرف مال ایده احبا به یا بذل وجود
وقال راغب

محرك دل او لور دل ربا به محنا جز زمان ضعف قوادر عصایه محنا جز
وقال عاصم

محله قابلیت شرطدر باران نیسانک تماشاقیل که هر بر قطره می درمین اولز
وقال صدقی

مرادم وصل ایکن دوشدم فراقه بوزرمش چاره نه تدبیری نقدیر

وقال نابی

مراد ایدنجه مسبب برآدمک کارین یدتشبّثی جستجو ایدر اسباب

وقال سلطان سلم

مردم دیده مه بیلم نه فسون ایتدی فلک

کریه می قیلدی فزون اشکی خون ایتدی فلک

شیر لر پنجه قهرمده اوور کن لرzan

بنی بر کوز لری آهویه زبور ایتدی فلک

وقال نصرت علی دهلوی

مضطر بدر دل مجرّوح فسدہ هردم نه اوور باشک ایچون ایلسه ک آزاد بینی

وقال فاروق

مرهون غم حسرت اولان خاطرا آچلز مدیون اولان آدمده شطارت بولنوری

وقال اخر

مزرع (نخن فستنا) ده کی آب ودانه چیقار رآدمی بردانه ایچون تاوانه

وقال وهبی

مسنگی ارشاد اوور ارباب حقیقت سکان حرم نیار ایش قبله نابی

وقال اخر

مظفر وقت فرمته عدوون انقام المز مزوقدن اولان ناکامی دشنه کام المز

وقال اخر

معاذ الله طبیعت مستعد صحت اویزسه فلا طون اویسه ده اظهار عجزا یار مداوادن

وقال اخر

مقصود فولا یقله غزیزم الله کیرمنز چشم ایتدی فدا یوسفه یعقوب صحبت

وقال عزت علی

مک دشندن خدر یوقدر دله ناکام ایکن

شرحه دن فص نکین آزاده دری نام ایکن

وقال اخر

منجلی آینه دله نقوش کائنات ایش اومرا آه مجلایه جلا ویرمکده در

وقال ابن کال

منصبده بر او لسه دخی کرام او جاهل ظاهرده مساوی ایسه حقیقته براولمز
التون ایله فرضا که برابر چکیله سنک وزن ایچره براویلچ ایله فیعته براولمز

وقال اخر

منع اینکه تیغ ستم کردش چرخی علمده تحمل کی هر کزه نر او لمز

دفع اینکه نا و کی قوس فضانک البته توکل کی محکم سپر او لمز

وقال راغب پاشا

میاز کفتکوده بدمنش ایه ام ایدر قبحن

شجاعت عرض ایدز کن مرد قبطی سرفتن سویلر

موافقدر ینه البت مزاجه شیوه حکمت

طیبیک او لسه ده کذبی مریضن صحبتن سویلر

وقال ثابت

میدانه کلدی نعش رقیب نمیه ساز قیلدم حضور قلب ایله عمر مده بربغار

وقال نورس قدیم

میزانه اور کورشد یک ک اخوانی الحذر رهبر تصور ایلد یک ک رهزن او لمسون

حرف النون

والآيات عربية

وقال المؤمل بن الأصيل

الناس شقى اذا ما انت ذقفهم لا يستوون كما لا يستوي الشجر
هذا له ثغر حلو مذاقه وذاك س فلا يحلو له ثغر

وقال ابو العتاهية

الناس في غفلاتهم ورحي المية تطعن

وقال اخر

الناس ما استغنت كنت صديقم واذا افترت اليهم فهم العدى
ذو المال عندم يسود بالله ويزول سودده اذا فقد الغنى

وقال محمد بن الوليد

الناس يهدون على قدرهم لكنني اهدي على قدرى

يهدون ما يفني واهدى الذي يبقى على الايام والدهر

وقال المأمون الخليفة

نحن في اكل السرور ولن ليس الاكم يتم السرور

عيوب ما نحن فيه يا اهل ودي انكم غيب ونحن حضور

فاجدوا المسير بل ان قدرتم ان تطيروا مع الرياح فطيروا

وقال آخر

نديقى جارية ساقية وزهقى ساقية جارية

جار ية اعينها جنة وجنة اعينها جاري
وقال اخر

نذكر بالرفاع اذا نسبنا ونكتب كما غفل الكرام
كذاك الام لم ترضع فناما مع الاشغال لو سكت الغلام
وقال ابو عنان ناجم

نذم زماننا والعيوب فيها ولو نطق الزمان اذا هجانا
وقال اخر

نرجو البقاء كأننا لم نختبر عادات هذا العالم المشهود
وقال اخر

نسب اباء عموده في رفعة كالبلدر فيه ترفع وضياء
وسمائل شهد العدو بفضلها والفضل ما شهدت به الاعداء
وقال اخر

نعم الله على العباد كثيرة واجلهم نجابة الاولاد
وقال اخر

النفس ملاي من المعالي والكيس صفر الجناب خالي
فليت مالي كتل فضلي وليت فضلي كتل مالي
وقال اخر

النفس تكلف بالدنيا وقد علت ان السلامة فيها ترك ما فيها
وقال اخر

تفسي الفداء لغائب عن ناظري ومحله في القلب دون حجابه
ولولا قنوع مقلتي بلقائه لوهبتها لمبشرى باياته
وقال صالح الدين الصفدي

نقل الاراك بان ربيقة ثغره من قهوة مزجت باء الكوثر
قد صح ما نقل الاراك لانه يرويه نصا عن صحاح الجوهرى

وقال ديك الجن

نقل فوادك حيث شئت فلن ترى كهوى جديد او كوصل مقبل
ما لي احن الى خراب مقفر درست معالمه كان لم يوهل
وقال ابو نام

نقل فؤادك حيث شئت من الموى ما الحب الالحبيب الاول
كم منزل في الارض بالله الفتى وحبته ابدا لا ول منزل
وقال اخر

نكد الالحبيب وطيب عيش الجاهل قد ارشدك الى حكيم كامل

حرف النون

والآيات فارسية

— ۰۰۰۴ —

قال الشاعر

ناخوانده نزد کس مرو ارمد عاقلی تادر بلا ورنج غاند دلت رکرو
عزی است اندران که چرانامدی یا ذلی است اندران که چرا آمدی برو
وقال خیام

ناکرده کاه در جهان یکست بکو وانکو که نکرد چون زیست بکو
من بد کنم وتوبد مكافات ده پس فرق میان من و توجیست بکو
وقال اخر

ناکسی کراز کمی بالانشیند عیب نیست
روی دریا پر خس و پایین در یا کوه راست
وقال اخر

نامردا کر هن بر شود دل برو مبند الماس لکه دار زخر مهره کتر است
وقال اخر

نامد جواب نامه شوم مکر زرشک فاصل بدست آن کل رعنانداده است
وقال اخر

ناورده بصبع در طلب شامی چند نهنا ده بروف زخویشن کامی چند
در کسوت خاص آمده عامی چند بدنام کننده نکو نامی چند
وقال غازی

نام لیلی بسر تربت مجnoon مبرید بکذارید که دیوانه قراری کیرد

وقال آخر

نامه کز جانان رسد منشور اقبال من است
مهر او برنامه نقش لوح آمال من است
ذره سان حالم هواد اریست آن خورشید را
یک یک ذرات عالم شاهد حال من است

وقال کلیم

نباشد نیک باطن دری آلاش ظاهر نقاش احیایی نیست دیوار کلستان را
وقال آخر

بود رنگ دو عالم که نقش الفت بود زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت
وقال آخر

ثار کوهر اخلاص هست عادت من اکر قبول تو باید زی سعادت من
وقال حافظ

نخست موعظه پیر مجلس این حرف است
که از مصاحب نا جنس احتراز کنید
وقال آخر

نیم ررضه فردوس هیچ دافی چیست پیام یارکه نا که یار می آید
بدین دیار بران زنده ام که کاهی نیم لطف شمازان دیار می آید
وقال آخر

نظام بی نظام ارکافم خواند چراغ کذب رانبود فردوغی
سلمان خوانش زیرا که نبود مكافات دروغی جز دروغی
وقال آخر

نظری بکارمن کن که زدست رفت کارم بکم مکن حوالت که بجز توکس ندارم
وقال حافظ

نعمت فردوس زاهدر او ماراوی دوست فیمت هر کس بقدر همت والا اوچت

وقال اخر

مانند هج کس درزیر کر دون اکرشه کرکدا کرنیک کردون
وقال سلطان سلیم رحمه الله

غینخوا ه سلیم پادشا هی بندۀ یارم که من شاهنشهی از بندک خویشن دارم
وقال اخر

نشسته یکی عربده آشوب دکر خاست نارفته یکی فتنه بلاعی دکر آمد
وقال اخر

نوبت پیرمه چوزند کوس درد موی سفید از اجل آرد پیام
دل شود از خوشدل و عیش فرد پشت خ از مرک رساند سلام

وقال شاه مظہر

نه تمعت زد نیانه زدین نصیب مظہر بفتون بی کالی چه قدر کال داری
وقال اخر

نوشته که بن حال خویش را بویس نوشته نبود حال من یا و بین
وقال اخر

نه دولت انکه دیده رویش نکرد نه قوت پاکنره بکویش سپرد
ای کاش رساند مخنی فاصد ازو تایکد و نفس بکفکویش کذرد
وقال اخر

یک نجت آن کمی بود که دلش آنچه نیکو دروست پذیرد
دیگران را چو نپد داده شود او از از پند بهره بر کیرد
وقال اخر

بنده یشی ازان روزی که دروی جگرها خورت و دلها ریش بینی
دهندت نامه اعال و کویند نجوان تا کرد های خویش بینی
مکن بدور کی باری دران کوش که اندر نامه نیکی یش بینی

حرف النون

والآيات ترکية

وقال ابن کمال

نا اهل اوپور معارض اهل هر احمده بولنور ابو جهل
وقال راغب

نادر بولنور طینت کاملده قصور کم مایه دن ایدرنه کیم ایلرسه غلور
وقال فضیح دده

ناز ایتسه نوله جهانده اول کل برغنچه و صد هزار بلبل
وقال سامی

نامی چیقار یاضه سیه روی کچروک ثغیر ایدر بوراست پامی نکین بکا
وقال رطدى

نقده کوارایسه دلبری تسخیره حاجت ای دل بوایش چاره می تدبیره نه حاجت
وقال اخر

نکه کلچین حسرت دامن پر خار مختندر کل ای بلل بنی چون ناله قیل کیم وقت فرق تدر
وقال نظمی

نه یلسون اهل دلک رتبه سنی هر اشخاص عوام شهر اوله منزد اخل مجالس خاص
وقال ناشد

نه تعلم و تعلمند نه خود استاددن کوردم
نه کوردم سه فلک دن فیض استعداددن کوردم

وقال اخر

نقدر شعله فروز اولسه ده شمع ظالم آه مظلوم اید البتہ سوزن چوق سودمز

وقال لمعی

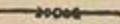
نه زمان اینچه یه جرم دیدم سه ایتمد توبه بر داخی یوک سویله یه یار بی
وقال عزت

نه کندی قدر ینی یلدی نه عاشق زارک زمان حسنی هبا کندی حیف او دلدارک

حرف الواو

والآيات عربية

قال المتنبي

واتعب خلق الله من زاد همه وقصر عما تستهوي النفس وجده
فلا مجد في الدنيا لمن قل ماله ولا مال في الدنيا لمن قل مجده
وقال الاحنف

واحلم في المنام بكل خير فاصبح لا اراه ولا يراني
ولو ابصرت شرّا في منامي لوافي الشر من قبل الاذان
وقال ابو سليمان الخطابي

وادّبني الرمان فما ابالي هجرت فلا ازار ولا ازور
ولست بقائل ما عشت يوماً اسار الجناد امر حل الامير

وقال المتنبي

واذا اتيك مدحبي من ناقص فهي الشهادة لي باني كامل
وقال ابو دلف

واذا الدّيار تذكرت احوالها فدع الدّيار واترك التّجويلا
ليس المقام عليك حتّى لازمًا في موضع بعض العزيز ذليلًا
وقال الرّمخنري

واذا رأيت صعوبة في مطلب فاحمل صعوبته على الدينار
وابعثه فيها تشتهيه فانه حجر يلين قوة الاجمار

وقال اخر

وَإِذَا أَفْتَى لَاقَ الْحَمَّامَ رَأْيَهُ لَوْلَا النَّاءَ كَانَهُ لَمْ يَوْلُدْ

وقال المتنى

وإذا كانت النقوس كباراً تعيّن في مراميها الأجسام

وقال آخر

وَإِذَا الْكَرْمَ اتَّيْتَهُ بِخَدِيعَةٍ فَرَأَيْتَهُ فِيهَا تَرِيدُ يَسَارَعُ

فاعلم بأنك لم تخادع عاقلاً لكنه من فضله يخادع

وقال اخر

وَإِذَا هَمَتْ بِأَصْرِ سُوءٍ فَاتَّئِدْ

وقال اخر

واصابة الخلفاء فيما حاولوا مقرونة بكفاءة الوزارة

وقال الشريف الرضي

واکثر من شاورته غير حازم واکثر من صاحب غير موافق

اذا انت فتشت القلوب وجدتها قلوب الاعداء في جسم الاصداق

وقال اخر

وامرأة ما لاقيت من المأهوى
قرب الحبيب وما إليه وصول
كامل في الدارعاً ذات كالفان
والملائكة فتحوا معا

موں سہوں وہیں پر بیس

قیمت

و قال ابن حجر العسقلاني

نیک

وأنتا أمراً حديثاً بعده فلن حديثاً حسنة من نوعي

وقال اخر

وتربى بالآيات عند سكونها وما رأى بالآيات غير مريب
ما أكله مني فحال المكتبة أكل

وَهُدْوَهُ الدُّرْسِيَّ سَلَامٌ سَلَامٌ بَلَقْ بَلَقْ جَمِيعٌ جَمِيعٌ

وقال اخر

وترى الناس كثيراً واذا عدَّ اهل الفضل قلوا في العدد
وقال اخر

وحلية كل فتى فضله وقيمة كل امرء عقله
وقال اخر

ورد البشير بما اقرَ الاعينا وشقى النفوس فلن غايات المني
فتقاسم الناس المسرة بينهم قسماً فكان اجلهم حظاً انا
وقال عباس بن الاخف

وزهدني في الناس معرفتي بهم وطول اخباري صاحبها بعد صاحب
فلم تعطني الايام خلاً يسرني مباديه الا ساء في في العواقب
ولا ظلت ادعوه لكشف ملة من الدهر الا كان احدى النوائب
وقال اخر

وشادن من بني النصارى قد خط في خده منه نون
فقلت تهجر فقال سبيسي وقلت واصل فقال نونو
وقال ابن الوردي

وشادت يسألني ما المبتدأ والخبر
مثلها لي مسرعاً فقلت انت القمر
وقال المنبي

وعلاج الابدان ايسر خطباً حين تعتل من علاج العقول
وقال بكر بن النطاح
وعلى القلوب من القلوب دلائل بالود قبل تشاهد الا رواح
وقال اخر

وعين البعض تبرز كل عيب وعين الحب لا تجد العيوبا
وقال اخر

وقائلة خل الصابى لاهله فان الصبا بعد المشيب جنون
فقلت لها لاتعذلين فاما الذكرى عند الصباح يكون
وقال اخر

وقال يعود الماء في النهر بعد ما عفت عنه آثار وسدت مشارعه
فقلت الى ان يرجع الماء عائداً ويعشب شطاه توت ضفادعه
وقال اخر

وقد كان حسن الظن بعض مذاهبي فادبى هذا الزمان واهله
وقال الايوردي

وصائد مثل الرياض اصغتها في باخل خاعت به الاحساب
فاذا تناشدتها الرواة وابصرروا المدوح قالوا ساحر كذاب
وقال اخر

وكم ليلة بت في كربة يكاد الرضيع لها ان يشيب
ما اصح الصبح الا قى نصر من الله وفتح قريب
وقال المنبي

وكم من عائب قوله صحيحاً وآفته من الفهم السقيم
ولكن تأخذ الاسماع منه على قدر القراءه والفهم
- وقال اخر

وكت كرهت لنفط الشيب جداً وان قالوا يكون الشيب زينا
فسجين انت قلبت الياء نوناً وعيوب ان قلبت الشين علينا
وقال اخر

ولدتك امك يا ابن آدم باكيأ والناس حولك يضمون سروراً
فاحرض على عمل تكون اذا بكوا في يوم موتك شاحكاً مسروراً
وقال عنتر

ولقد ذكرتك والزماح نواهل مني ويضن المند نظرمن دمي

فوددت نبيل السيف لأنها لفت كبارق شرك المتسم
وقال الوزير ابو سعد الابي

ولما رأيت الدهر لم يرع حرمة لفضلي وآدابي وعلى موضوعي
رضيت بمحور النائيات وحكمها فقلت لصرف الدهر ما شئت فاصنعي
وقال الامام الشافعى رضى الله عنه

ولما قسي قلبي وضاقت مذاهبي جعلت رجائي نحو عفوك سلا
تعاظلمني ذنبي فلما قرنته بعفوك ربي كان عنفك اعظما
وقال كثاجم

وليلك شطر عمرك فاغتنمه ولا تذهب بشطر العمر نوما
وقال اخر

ولي همة فوق الثريا محلها ولكن لنجمي في الحضيض نصيب
رأى الفلك الدوار سعي فقال لي اسائلني حظاً وانت اديب
وقال اخر

وما ينفع الآداب والعلم والبحري وصاحبها عند الكمال يوم
وقال اخر

وما شاب رامي من سنين تتابعت على ولكن شبتي الواقع
وقال اخر

وما نال المفى في الناس الا غي القوم او فطن تعابي
وقال زهير

وما هذه الايام الا مراحل فما استطعت من معروفة فتزود
اذا ما اتيت الامر من غير بابه خللت وان تدخل من الباب تهتدى
وقال اخر

ومن عرف الايام معرفتي بها يبادر باللذات قبل العائق
وقال اخر

ومن لم يرضني للعين كحلاً فلا ارضاه للرجلين نعلا
وقال ابو فراس

ونحن اناس لا توسط عندهنا لنا الصدر دون المعلمين او القبر
تهون علينا في المعلى نقوسنا ومن خطب الحسناء لم يغلها المهر
وقال النبي

ومن نك الدنيا على الحزان يرى عدوأله ما من صداقته بد
وقال آخر

ولا ترخ فعل الصالحات الى غد لعل غداً يأتي وانت فقيه
وقال آخر

ولا خير في وعد اذا كان كاذباً ولا خير في قول اذا لم يكن فعل
وقال اخر

ولا يألف الانسان الانظيره وكل امر يصبو الى من يشاكله
وقال اخر

ولا يساوي درهماً واحداً من لم يكن في كفه درهم
وقال الايوردي

وهيفاء لا اصنعي الى من يلومني عليها وينجزني بها ان اعيبها
اميل باحدى مقلتي اذا بدت اليها وبالآخر اراعي رقيبها
وقال ابو الفرج بن هند وشاعر

ويكاد من كرم الطبع ولديهم هب التائم ليلة الميلاد
واذا امتنع مهدا فليس بيته الا نشيد مدائح الاجداد

حُرْفُ الْوَاءِ

والایات فارسیة

وقال اخر

وصال تست امیدی که از خد است مرا جزاين اميد ندارم خدا کو است مرا
وقال اخر

واز عمرو مراد از جهان و بهره زمال حضور وقت زایام و فرصت ازمه و سال
من این خیال تصور کنم فلک کوید زهی تصور باطل زهی خیال محال
وقال اخر

وفا نودن و برکشتن وجفا کردن طریق یاری و آین دوستداری نیست
وقال اخر

وفات به زیارات کر حیات بناشد حیات هیچ نیزد آکر وفات بناشد
وقال اخر

وقت هر کار نکه دار که نافع نبود نوش دارو که پس از مرگ به راب دهد
وقال سلان

وقت صحیح است ولی دجله و هنکام بهار ای پسر کشتنی می تاخته بغداد یار
وقال اخر

وفا زهر که طلب داشتم جفا دیدم جفا همین نه زتوشوخ یو فادیدم
وقال ناجم مولف هذا الكتاب

وفارا نام باشد نیست صاحب ندیدم من وفا از یک مصاحب

نماید کرچه خودرا یار صادق ندارد راستی چون بفر کاذب
 وقال صائب
 وقت آنکس خوش که چون برق از کریان وجود
 سر برون آورد و بر وضع جهان خندید و رفت

حرف الواو

والایات ترکیة

قال الشاعر

وسیله جوی همت اولد یم باره طویور مشر

وقال اخر

وصلکله شفاویر دل بیاره افندم سودا زده عشقه بود رچاره افندم

بلل کبی فریدای درم ای کل رعنای قهرکله بنی اینه آواره افندم

وقال بصیری

وطنک ذوق ملاقات احبا ایله در بی ملاقات احبا وطنی نیله لم

وقال فضولی

وفا هر کسه دن کیم استدم اندن جفا کوردم

کبی کیم یوفا دنیاده کوردم یوفا کوردم

کیم در دیمی اظهار قیلدم استیوب درمان

او زمدن هم بترا بر درده آتی مبتلا کوردم

فضولی عیب قیله یوز چویرسم اهل عالمدن

ندن کیم هر کیم یوز طوتدم آندن یوز بلا کوردم

وقال نصرت دھلوی

وقف قیلدم سکابن ملک دل وجان تنى قیله سن وقف غم و ناله و فرید بني

وقال اخر

ولد پاک اولور باعث اعزاز پدر دامنا تیرویر قدر کانه رونق

وقال سامي

و يرمز بنای فقره خلل جوش حادثات غرق ایده من کینه خسی صدهزار موج

وقال اخر

و يرمز وقار ذات فرومایه ^{یه} غرور نودولان جاهه اولور کیما عبت
وقال عاشق عمر

و يرم مسکاچک بندنی الاکای ملک الموت جانانه نذر ایلدیم جانه طوقونه

وقال اخر

و يرن قوت همیشه حقه باطلدر بیلن شکسر

انکچون عصر پغمبرده اولدی بوطب پیدا

حرف الهاء

والآيات عربية

قال الشاعر

هذا جواب عليل لا حراك به قد خانه فهمه بل مات خاطره
 يشكو عليك بعاداً عنك اتلنه وطول شوق ونيراف تخامره
 وقال اخر

هذا زمن الريع والكافر فيه من نادمه الحبيب والكافر ب فيه
 والعين تصيب كل من تمس فيه والدهر يقول كل من نم سفيه
 وقال ابن الخل

هذا ولهي وكم كتبت الوها صونا لوداد من هوى النفس لها
 يا آخر معنتي ويا اولها آيات غرامي فيك من اولها
 وقال عبد الرحمن العقيلي

هذى الخدود وهذى الحدق فلدين من بعواده يشق

لو انهم عشقوا لـما عذلوا لكنهم عذلوا وما عشقا

وقال اخر

هذى منازل اقوام عهدهم في حفظ عيش نقيس ما له خطر
 صاحت بهم ناثبات الدهر فانقلبوا الى القبور فلا عيت ولا اثر
 وقال كثاجم

هتف الديك في الدجى فاسقنيها سمرة نترك الحليم سفهها

لست ادري من رقة وصفاء هي في الكاس ام الكاس فيها
وقال قيس بن ذرخ

هل الحب الا عبرة بعد زفرا وحر على الاحشاء ليس له برد
وفيض دموع تستهل اذا بدا لنا علم من ارضكم لم يكن يدو
وقال الايوردي

هل الوجد الا لوعة اعقبت اسا فبالجسم منها نهكة ونحول
او الشوق الا ان ترى من تحبه قربا ولا يرجى اليه وصول
وقال اخر

هل المسع الا ان ترى العرف منكرا او الخسف الا حين تعلو الاسفل
وقال اخر

هل هي الا مدة تتقضى ما يغلب الايام الا من رضى
وقال اخر

هواي له فرض تلطف او جفا وموارده عذب تذكر او صفا
وكلت الى المحبوب امري كلها فان شاء احياني وان شاء اتفنا
وقال ابن الفارض رضي الله عنه

هو الحب فاسلم بالخشأ ما الموى سهل فما اختاره مضنى به وله عقل
وعش خاليا فالحب راحنه عننا واوله سقم واخره قتل
وقال ابو الفرج الساوي

هي الدنيا تقول بلاء فيها حذار حذار من بطشى وفتكي
فلا يغرك طول ابتسامي فقولي مضحكت والفعل مبكي

حرف الهاء

والایات فارسیة

وقال اخر

هران کهتر که با مهتر ستیزد چنان افتاد که هر کس بر نمی خورد
وقال اخر

هر جا که می نشینم و هر سوکه میروم در کردند دودست خیالت حمایل است
وقال اخر

هر جام نشاط را که بردست نہم کردون بحس خسی دران اندازد
وقال ناجم مؤلف هذا الكتاب

هر چند درون تخم فشاندم نشد سبز جز تخم غمت هیچ بدی کاشتنی نیست
وقال اخر

هر چند فکر می کنم از هر چه درجهان نام نکوست حاصل ایام ادمی
وقال کلم

هر چند که از خاک بود طینت هردو خشکی که بود پخته به از آدم خام است
وقال اخر

هر چند که راه ذره بی روی و راه نیست کو خویش را وجود نهاد پیش آفتاب
تادر هرای او نکند عرض حال خویش از فیض عام او نبرد روشنی و تاب

وقال سعدی

هر چه رود بر سرم چون تو پسندی رواست بنده چه دعوی کد حکم خداوند را است

وقال حافظ

هرچه هست از قامت ناسازی اندام ماست

ورنه تشریف تویر بالای کس کوتاه نیست

وقال آخر

هر حکم که از سر یقین است آرایش ملک وزیر دین است

حکمی که بنash برکان است آشوب دل و بلای جان است

وقال آخر

هر خوشد لی که اهل جهان فوت کشته بود

آن رایک لطیفه قضا کرد روزگار

محاج بود ملک به پیرایه چنین

آخر مراد ملک روا کرد روزگار

وقال آخر

هزدر که لبت در صد کوشم ریخت هجران توم زدید کان بیرون کرد

وقال صاحب

اهرد لشده شعر دلا ویز نکوید هر کشده راه خرابات ندادند

وقال آخر

هردم بکوشم آید از سوز دل صدایی کویاز درد مندان خالی نمانده جایی

وقال آخر

هر شب بجستجوی خیالت روان کم آب دودیده نامیک و ناله تاسجا

وقال آخر

هر شب زغمت میان خون خواهم خفت وز پستر عافیت بروت خواهم خفت

باور نکنی خیال خودر ابرست تادر نکرد که یتنو چون خواهم خفت

وقال آخر

هر بکاسا کن شوی اقبال و دولت همنشین هر بکجا عزمی کنی همراه خضر الیاس باد

وقال آخر

هر کرا چشم بر حیب من است کربود چشم من رقیب من است

وقال آخر

هر کرا دادم زعزعت جای بر بالای چشم عاقبت ماند ابروتیغ بر رویم کشید

وقال آخر

هر کرا رهبرش غرائب بود منزلش عاقبت خراب بود

وقال آخر

هر کرا آکرد خدا بهر بلندی پیدا کربری زیر زمین فرق بکردون ساید

آتش هر چند کنی پست کشد سر بفالک آب هر چند ببالا بیری زیر آید

وقال آخر

هر کر دل مازدرد آسوده نبود فارغ زغم بوده و نابوده نبود

دست از پی لقمه نکردید راز کان لقمه بصدخون دل آلوده نبود

وقال فخر رازی

هر کر دل من زعلم معروم نشد کم ماند زاسرار که مفهوم نشد

هفتاد دوده سال فکر کردم شب و روز معلوم شد که هیچ معلوم نشد

قال آخر

هر کس بقدر خویش کرفتار محنت است کس رانداده اندیرات مسلی

وقال سعدی

هر کس مه سودایی دارند و تنایی من بنده فرمان تادوست چه فرماید

وقال جامی

هر کس که سفر کند پسندیده شود خاک قدمش چو سرمه دردیده شود

پا کینه ترازا آب نباشد چیزی به هر جا که بسی ماند کندیده شود

وقال آخر

هر کسی بر شعرو بر فرزند خود متندون بود کرچه آن فرزند زشت و شعر ناموزون بود

وقال سعدی

هر کو نکند بصورت میل در صورت آدمی دواب است
وقال اخـر

هر که دارد شعله ادرار باشد خاکسار زیر خاکستر بود هر جا که آتش پاره ایست
وقال سعدی

هر که در خوردیش ادب نکنند در بزرگ فلاح ازو بر خواست
چوب تر اچانکه خواهی پیچ نشد خشک جز با آتش راست
وقال صائب

هر که دستش بزبان سیقت کند مرد است مرد
ورنه هر ناقص جوانفرد است در میدان لاف
وقال جامی

هر نقش که بر تخته هستی پید است
آن صورت آن کسی است کین نقش آراست
در یای کهنه که بزرند موجی نو
موجش خوانندو در حقیقت در یاست
وقال ظهیری

هزار دامت کوهر نثار شان کودم که هیچ کس شبی بی برگزار من نهاد
هزار بیت بکنم که آب ازو بعکید که جز زدیده دکرآیم از کسی نکنند
وقال اخـر

هزار نقش برا آرد زمانه و بنود یک چنانکه در آینه تصور ماست
وقال اخـر

هست جوانفرد درم صد هزار کار چو با جان بود آنچاست کار
بار غرض کوی فراوات بود هر که کشد بارت بار آن بود
قال چمال الدین

هست سین سوال و طاء طمع آنچه از شعر مقصود شعر است
وین عجب تر نکر که در قرآن طاوسین بده سوره شعراست
وقال حافظ

های اوج سعادت بدام ما افتاد آکر ترا نظری بر مقام ما افتاد
وقال اخر

هایون نامه تو نقش مانیست جواب او نوشتن حد مانیست
وقال اخر

همدمی کفت صبر کن زیرا صبر کار تو خوب و زود کند
آب رفته بیوی باز آید کار بهتر از آنچه بود کند
کفتم آب ارجویه باز آید ماهی مرده را چه سود کند
وقال سعدی

هر راه آکر شتاب کد همراه تو نیست دل در کسی میند که دل بسته تو نیست
وقال شرف

هر راه بذر هزن یکانه بد تراست باهر نیاز موده رفیق سفر مباش
وقال صاحب

همه در پرده ترا می جویند من بی باک عیان میغواهم
تادمی سیر جمال تو کنم یکدم از مرک امام میغواهم
وقال اخر

همنشینم بینیال تتو آسوده دلم این وصالی است که در پی غم هیرانش نیست
وقال اخر

همیشه تابود اندر جهان کون و فساد صبا نقیض دبورو بین خلاف شمال
خدای عز و جل باد حافظت شب و روز دعای زنده دلان باد همدمت مه و سال
وقال اخر

همشه تا که درین کار کاه بوقلون بود زیرمه و مهر کوشش مه و سال

علو نیر اقبال تو برج شرف ز آفتاب فروت باد بی کرند زوال
وقال اخر

همیشه تاکه نسیم صبا بکریه ابر دهان غنچه سیراب را بخداند
لب مراد تو از خنده هیچ بسته مباد که خصم را اثر خنده تو کر یاند
وقال اخر

همیشه تامه تابنده از سپهر بلند هلال و بدر شود ز اجتماع واستقبال
بغضل باش نماینده درجهان چون بدر بعمر باش فراینده در زمان چو هلال
وقال اخر

هر چو مشک بود مشک کی نهان ماند جهان زنگنه او پر ز بو شود نا کاه
بر و بکسب هنر کوش کر فضائل او بسیط خاک پراز کفتکو شود نا کاه
وقال الشیخ ابوسعید ابوالخیر قدس سره

هنکام سپیده دم خرویں سحری دافی که چرا همی کند نوحه کری
یعنی که غودند در آینه صح کر عمر شبی کذشت و توی خبری
وقال اخر

هوای دل نتوان جست بی تعنت خلق درخت کل نتوان چیدبی تعنت خار
دهان خصم وز بان حسود نتوان بست رضای دوست بدست آرودی کران بکذار
وقال حافظ

هوای کوی تواز سر نمیر و د مارا غریب را دل سر کشته باوطن باشد
ییان شوق چه باشد که شرح آتش دل توان شناخت ز سوزی که در سخن باشد

حرف الهاء

والآيات تركية

— ۳۰۰۰ —

قال الشاعر

هې سىى وامك كىدر ييانه آخر دىدىكىن ايدىر زمانە
وقال دانش

هې طوغى يلقەلە واصل اوپور تىرمىزلىھ پىكىدە ييانه اتىيە لم استقامتى
وقال كامى

هې مجازات اوزرە در قانون چىخ سازكار
چىكىد يىكى مستك مىرى خوت دل مينا ايش
وقال نيف

هر اضطرابك آخرى آسايش اولدىقى ظاهر ماڭ سلسە ئاكا هوارە دن
وقال اخر

هر دل كە اسیر غم هجرات اوپىز شايستە ذوق وصل جانان اوپىز
هر درد كە وار واردە مانى ولى يىدر دلوك درد بىنه درمان اوپىز
وقال شىخ غالب

هر رنگ بوياندە رنڭ ويرمە مرآة صفا يە ئىنڭ ويرمە
وقال اخر

هر كارده عاقل كوزە در سمت سهولت انكشت خرد عقدە دشوارە يا پىشىز

وقال جمعی

هر کس اول سه نوله سر کشته کرد اب ام دومنی یلکی بوق کشی به دوندی عالم
او قال ثابت

هر کس نوال سفره خواهشده مستغید خوان عطیه دن بکامافش نوال عید
و قال اخر

هر کیم ایلرسه تحمل صدمات دهره بولور الته امور نده خدادار بهره
و قال اخر

هان کدین صانور مختنده هر کس اعتقد نجه
فلک دیرلر بوكا برکسه نک دونز مراد نجه
و قال حامی آمدی

همتی حاضر اولان مرشد کامل نایاب بنده بی همت اولان شیخه انا بت ایده م
و قال بلیغ

هن کام خط وصل ایچون اوله مترب کوندوز کورایشک هرنها ایسه کیجه بیه قالمه
و قال صحیح

هوس زلگت ابله ظاهر او لور ذله مدام راز سر بسته مضمون (علیک بالشام)
و قال فائضی

هیچ جمعیت خاطر دن اثر کورد کی بوقدر مجلسه او غرار بولک ای باد صبا
و قال ناب

هیچ عرض حال قیدیه دوشمه مرامکی تذکیر لطف ترک اد بدر اکابره
و قال اخر

هیچ کسه مشیت خدایی بیلز قانون مؤسس قضایی بیلز
اسناد خطا ایدن نظام قله (جف القلم با جرا) بی یلمن

حرف اللام الف

والآيات عربية

قال عبد القاهر الجرجاني

لا تامن النفثة من شاعر ما دام حيا سالما ناطقا
فإن من يدحكم كاذبا يقدر أن يهجوك صادقا
وقال آخر

لأنجذب بالعطاء في غير حق ليس في منع غير ذي الحق ينخل
إذا الجود أن تجود على من هو للبذل منه الجود أهل
وقال الوزير بن مقلة الخطاط الشهير

لاتحسبوا حسن الخط هيني ولا طلاوات تلك الطاء والخاء
وإذا أنا معناج لواحدة لنقل نقطة تلك الحاء للطاء
وقال آخر

لاتحسبوا شامة في خد عارضه على صحيحة قد راق منظره
وإذا خدك الصافي تخال به سواد عينيك خالا حين تنظره
وقال آخر

لاتحقرب الرأي وهو موافق حكم الصواب اذا اتي من ناقص
فالدهر وهو اجل شيء يقتني ما حط قيمته هوان الغائص
وقال آخر

لاتحقرب ضعيفا في ثقله ان البعوضة تدمي مقلة الاسد

ولا الشارة يوماً حين تنظرها فربما اضرمت ناراً على بلد
وقال اخر

لا ترجون دوام الخير من احد فالشرع يطع وفيه الخير للعرض
ولاتظن امرأ اسدى اليك يدا لاجل ذاتك بل اسداء للغرض
وقال ابو بكر الخوارزمي

لا تصحب الكسلان في حالاته ك صالح بفساد آخر يفسد
عدوى البدى الى الجليد ببريمته والجر بوضع في الرماد يخمد
وقال مالك الاندلسي

لا تعاد الناس في اوطانهم قلاب روعى غريب الوطن
واذا ما شئت عيشاً بينهم (خالق الناس بخلق حسن)

وقال الصق الحى

لا تعرضن على الرواة قصيدة ما لم تكن بالغت في تهذيبها
واذا عرضت الشعر غير مهذب عدوه منك وساوساً تهذب بها

وقال نصير الحمامي

لا نقل ما حيت الا بخير ليكون الجواب خيراً للديكا
قد سمعت الصدى وذاك جماد كل شيء، نقول رد عليكما

وقال ابن الرومي

لا تلم المرأة على بخلها وله انت زاد على بذلك
لا لوم في الدنيا على حازم يكرم ما يكرم من اجله

وقال اخر

لا تلم المرأة على فعله وانت منسوب الى مثله
من ذم شيئاً واقى مثله فاما دلك على جهله

وقال اخر

لا تندحن امراً حتى تخبر به ولا تذمنه من غير تجربة

ان الرجال صناديق مقلدة وما مفاسدها غير التجارب
وقال اخر

لا تيأسن اذا ما كنت ذا ادب على خمولك ان ترقى على ذلك
يئنا ترى الذهب الابريز مطروحا على الترب اذا صارا كليلا على ملك
وقال اخر

لا خير في العلم اذا لم يكن حظ من المال او الجاه لي
والعلمات لم اكذا ثروة انزلني منزلة الجاهل
وقال المتنبي

لا يسلم الشرف الرفيع من الاذى حتى يراق على جوانبه الدم
والظلم من شيم النفوس فان ترى ذا عفة فلعله لا يظلم
وقال اخر

لا يكن ذلك الا سينا ان سوء الفتن من حسن الفطن
ما رمى الانسان في مغلطة غير حسن الفتن والتفكير الحسن
وقال محمد بن بخيار

لا يعرف الشوق الا من يكابده ولا الصيابة الا من يعانيها

لاتوجد حرف اللام الف في الفارسية والتركية

حرف الياء

والآيات عربية

قال الشاعر

يا رب جود جز فقر امرء فقام في الناس مقام الذليل
فأشد دعري مالك واستيقه فالبخيل خير من سوال البخيل
وقال اخر

يارب حي ميت ذكره ومبثت يحيى باخبره
ليس بيت عند اهل النهى من كان هذا بعض آثاره
وقال ابن عبد ربه

يا سقim المغبون من غير سقم بين عينيك مصرع المشاق
ان يوم الفراق انقطع يوم لبني مت قبل يوم الفراق
وقال ابن سينا

يا غافلاً عن حركات الفلك نبهك الله فما اغفلك
مالك للغير اذا صنته وكما انفقته منه فالله

وقال ابو منصور

يا قوم ما بي مرض واحد لكن بي عدة امراض
ولست ادربي بعد ذاكه اساخط مولاي امراض

وقال اخر

يا كاتباً نشر افلامه من كنه دراً على الاسطر

كاما الفرطاس كافورة وحبره المسك مع العنبر
وقال اخر

يامر يض الجفون عذبة قلبا كان قبل الموى قوياسويا
لاتحارب بناظر يك فؤادي فضيقات يغلبان قويما
وقال الشیخ ابو سعید ابو الحیر قدس سرته

يامن بك حاجتي وروحي ييديك من غيرك اعرضت واقبت اليك
ما لي عمل صالح استظهير به قد جئتكم راجيما توكلت عليك
وقال ناجم مولف هذا الكتاب

يأنفس لاطلبي عزما بلا ادب ولا علا في الورى ان لم يكن ذهب
لا تسر في سفها ان نلت مكرمة فالسفاهة عز المرء ينتبه
وقال اخر

يمخوض الشیخ في بحر المنايا ويرجع سالمًا والجر طامي
ويأتي الموت طفلا في مهود ويلقي حتفه قبل النطام
وقال عطاء الله السلوان

يراعلك ان ابكيته ضحك الندى وغضبك ان اضحكته بك العذى
فشيبة هذا ما اعندى فقط داسه وشيبة هذا فقط راس من اعندى
وقال ابن نباته

يقول لك العقل الذي بين المدى اذا انت لم تدرأ عدوا فداره
وقبل يد الجانى الذي لست واصلا الى قطعها وانظر سقوط جداره

وقال اخر

يكون امثال في خد قبچ فيكسوه الملاحة والجمالا
فكيف يلام ذوعشق على من يراها كلها في الخلد خالا
وقال المتنبي

يموت راعي الفنان في جهله ميتة جالينوس في طبه

وقال الموسى

يَوْمَ قَوْمٌ وَلَا يَامِي لَهُ احَدٌ وَوَاحِدٌ مُوْنَهُ هُمْ لَاقِوْمٌ

وقال حبيب بن اوس

يَتَالَ الْفَقِيْمَ مِنْ عِيشَهُ وَهُوَ جَاهِلٌ وَيَكْدِي الْذِي فِي دَهْرِهِ وَهُوَ عَالَمٌ
فَلَوْ كَانَ الْأَدْرَازُقُ تَجْرِي عَلَى التَّحْجِيِّ هَلْكَنْ إِذَا مِنْ جَهَنَّمَ الْبَهَائِمَ

وقال اخر

يُولَدُ الْلَّوْلُوُّ الْمُشْوَرُ مُنْطَقَهُ وَيَنْظُمُ الدَّرَّ بِالْأَقْلَامِ فِي الْكِتَابِ

وقال اخر

يَهُوِي النَّيَاءُ مِيزُ وَمَقْصُرٍ حُبُّ النَّيَاءِ طَبِيعَةُ الْإِنْسَانِ

حرف الیاء

والایات فارسیة

قال حافظ

یادبا دانکه سرکوی توم منزل بود دیده را روشی از خاک درت حاصل بود
وقال اخ

یارآمد و کفت خسته میداردلت دائم بامید بسته میدار دلت
مار اشکستکان نظرها باشد مار اخواه شکته میدار دلت
وقال اخ

یارب بفضل خوش مرانجش طاعتی کزوی کناه بنده بطاعت بدل شود
وانکه نکاه دار مرا از جریه کو هادم اساس سرای عمل شود
وقال اخ

یارب بکرامات رسول النقلین یارب بغزا کننده بدر و حنین
عصیان مرا بدونم کن در عرصات نیش بمحسن بخش و نیش بمحسین
وقال الشیخ ابوسعید ابوالخیر قدس سره

یارب بکشا کره زکار من زار رحمی که زخلقی عاجزم در همه کار
جز در که توکی بودم در کاهی محروم ازین در نکم (یاغفار)

وقال مولانا جلال الدین الروی قدس سره

یارب چوب آرنده حاجات توی هم قاضی و کافی مناجات توی
من سر دل خویش چه کویم با تو چون عالم السر والخلفیات توی

وقال اخر

یارب در خلق تکه کام نکنی محتاج کدا و پادشاه نکنی
موی سیهم سفید کردی زکرم باموی سفید رو سیاه نکنی
وقال اخر

یارب دل مار اتو برجت جان ده درد همه را بصایری درمان ده
این بنده چه داند کچه می بايد خواست دانده توی هر آنچه باید آن ده
وقال الشیخ ابوسعید ابوالخیر قدس سرہ

یارب زدو کون ب نیازم کردان وز افسر فقر سرفرازم کردان
در راه طلب محروم رازم کردان راشی که نه سوی تست بازم کردان
وقال ايضاً

یارب زکناه زشت خود من فعل از فعل بدو خوی بدخود خیل
فیضی بد لم ز عالم قدس رسان تامحو شود خیال باطل زدم
وقال ايضاً

یارب زنفاعتم تو انکر کرдан وز نور یقین دلم منور کردان
احوال من سوخته سر کردان بی منت مخلوق میسر کردان
وقال اخر

یارب تو مر ایار دمساز رسان آوازه دردم بهم آواز رسان
آنکن که من از فراق او غمگین اورا بیت و مرآ باو باز رسان
وقال اخر

یارب بکرم بر من درویش نکر بر حال من خسته دل ریش نکر
هر چند نم لائق بخشایش تو بر من نکر بر کرم خویش نکر
وقال اخر

یارب من اکر کاه یهد کردم بر جان وجوانی و تن خود کردم
چون بر کرم و ثوق کلی دارم بر کشم و توبه کردم و بد کردم

وقال اخر

یاری اندر کس نمی بینیم یاران را چه شد دوستی کی آخر آمد و ستداران را چه شد
وقال اخر

یاری از حق بجوکه جز فضاش عقده مشکلات نکشاید
هر چه خواهی از وطلب که جزا و ره بکنج مراد نماید
وقال حافظ

یوسف ککشته باز آید بکعبان غم مخور کلبه اخراج شود روزی کاسن ان غم مخور
وقال ناجم مولف هذا الكتاب

یوسف که ز حسنی قر و شمس خجل بود از حسرت آن چاه زندگان بچه افتاد

حرف الیاء

والایات ترکیة

قال الشاعر

یارب بني سن نطق ایله موسای کال ایت مجموعه می سر نسخه امبهای جلال ایت
مضمون خط یار ایله ویر شعرمه رونق هر یتی بر طور تمثیلی جمال ایت
وقال آخر

یارب همیشه لطفک قیل رهنا بکا کوستمه او لطريق که ینز سکا بکا
بریده ثابت ایت قدم اعتبارمی کیم رهبر شریعت اوله مقندا بکا
وقال عاصم

یارموزون طبع اولور البته داخل صحبته مصرع برجسته هیچ قابلی تضمین اولیه
وقال فصیح دده

یاره شرح سوزدله رآ و افغاندن غرض عرض داغ سینه در چاک کر پاندن غرض
وقال ناب

بنه هجنس یلور بر بر نیک مقداری یوسف حسن پدر سوزینی اخواندن صور
وقال آخر

بنه هجنس چکبر بر نیک غیرتی زخم مقراضه ویر سوزن انکچون مرهم
وقال فضولی

یوز چیو یرمش خاردن ایملق استربی سبب
نم ناکس کبی اصلندن ایلد عار کل

ترجمته بالفارسی مؤلف الكتاب

روی خود پیچیده می خواهد جدائی کل زخار

منم ناکس صفت دارد زاصل خویش عار

وقال نابی

یوقدر ثبات چونکه جهان خرایده برد هز ارسال ایله یکدم حسابده

وقال آخر

یوق عطای خداده کم و کاست راست دیدی بوسوزی شیع اجل

فیضن کامل عظامی شاملدر هب وسائله در قصور و خلل

قدیل

قال (ناجم) جامع هذا الكتاب حين تعين رئيس محكمة استئناف
الجزاء بديار بكر . صانها الله من كل آفة و مكر . في مشهوداته
اثاء الطريق . وكان عنون الله له نعم الرفيق .

(راهنامه دیار بکر)

چون زمستان رفت و آمد نوبهار بهر آمد رفتن شد بر فرار
آنکه از شبادل مارا آمد سودا دیار بکر بود
زانکه با امر شهنشاه زمان کشتم کمن من رئيس آن مکان
بهر استئناف در حق جزاست حکم بر اهل جنایت هم سزاست
که همی پرسی زقار بخش بدان یکهرا روی صد و دو بودان
(۱۳۰۲)

هست اید از خدا و از رسول
از عدالت بندم هر کعدول
بود مقصد چونکه راه آمد
بر مرام خویشن باز آمد
شده عزیت روز شنبه ای خلیل
از (استانبول) آن قمی بس جلیل
حضرت (عبدالحید) دین پناه
ملجاه عالم ملاذ انس و جان
ظل بیزان نائب فخر زمان
تا که کردد چرخ و تابد مهر و ماه
یابد استانبول زائشه فروجاه
بود کشتی آتشین دوزخ شرار
در ششم ساعت شده بروی سوار
راه ماقوف بود بر (بحر سیاه)
همه ماشد دران عنون آله
ماند دوشب بر مرات بحرا

استانبول

به

راهرورا چون توکل لازم است
 حمد الله روز دوشنبه سحر
 اندر آنجای تعب بیرون شدیم
 یکنی ماندیم آنجا شاد کام
 هفت مجیدی اجرت کردند داد
 او مهاجر بود و شخصی پاک دین
 شد رفیق ره دو ذات نامدار
 یک از یشان بود نام او سلم
 از سما نازل شود چون اسم ذات
 بهر توفیق وسلامت شد دلیل
 زان نقال ترک هروسوس شد
 راه صاف چون دل مرد خدا
 چشم می افتاد درره هر زمان
 فرش کشته با هزار انبساط
 منزل اول (چقالی) نام شد
 محمد پیش از طلوع آفتاب
 چشم خود را دره مقصد کشود
 آن محل پاک شد مارا مقر
 عزم ره شد بادلی خالی زغم
 تا که شد (اما سیه) شهر شهر
 بس جو اعم بس بناهای قدیم
 در میان شهر نهری پر جسور
 بود آنچا والی عالی تبار
 حضرت (رفت خلیل پاشا) ای راد

حمسون

خجالی

حوضه و چهار

حمسه

رهروان راساخته راه نجات
 کرده از همت بسی قلع جبال
 (نادیاً هذا صراط مستقیم)
 نه برای فرع ذاتی همچو غیر
 بر وزیرو والیان دستور باد
 عقل حیران مانداز ادراک او
 عزم ره شد باطلوع آفتاب
 بانی آن پادشاهی بی نظیر
 تاقیامت نام خیرش باد باد
 کشت منزل ساحه^ه (چنگل بوغاز)
 درره مقصود بنهاهه قدم
 بلده^ه (توقات) شد منزل مرا
 کرده اطرافش احاطه با غیا
 وزکل و کلار قصر چین شده
 دیدنش نور دل شور بیده شد
 همدم و همراه تونس بوده ایم
 بعد ازان کردیم ما عنم سفر
 در (یک خان) بی تعب نازل شدیم
 مکرم و صاحب ادب خوش مشربی
 شهر (سیواس) آمده آرا مکاه
 حضرت شوق اندی باشد آن
 کرده ایقا از وفالطف مزید
 لطف بر لطف و مسرت را فرود
 فهمی پاشا را برادر باشداو

داده از تو او ولایت راجیات
 بهر شهره از بیت وا ز شمال
 جسر هارا ساخته غایت جسم
 فکر او مصروف اندر کارخیر
 تاقیامت سعی او مشکور باد
 رفت و دیدم جمال پاک او
 اندر آنجاشد شبی آرام و خواب
 دیده شد در راه خانی دلپذیر
 روح آن بانی بر حمت شاد باد
 بود آن ره بی نشیب وی فراز
 یک شبی ماندیم آنجا صحمد
 نیست از ره مشکل حاصل مرا
 بلده ایست اندر میان راغها
 از درخنان با غیا تزیین شده
 اندر آنجا هادی پاشادیده شد
 چونکه با هم یار و مونس بوده ایم
 خواب کردیم اندر آنجا تا سحر
 وقت مغرب واصل منزل شدیم
 متزلم شد خانه^ه یک راهی
 صحمد کشتم از آنجا رو براه
 میر احمد بود مکتوبی در آن
 داده مارا دیدنش شوق جدید
 از کمال خود مرا دعوت نمود
 در تکلم درو کوه ر پاشداو

نه
آنچه

توقات

بکی کهان

سیواس

ناظر عدیه است آن پر فطن
 ماندرسیواس دوشب بعد از آن
 اجرت کردونه آنجا در فرود
 هر یکی را قطع شد همچه مجید
 ساخته از لطف خود آن پادشاه
 هر طرف پید اشده امن و امان
 شد طریق خیر اساس هر صواب
 نفر کرد آن سرور و سلطان کل
 بذل کرد آن صاحب خلق عظیم
 کفت علم راشرف من داده ام
 رفت و باقی ماند از نو شیر وان
 ملک را آید بقا از عدل و دین
 هست این اخبار چون شهره رواست
 آفتاب شوکتش تابنده باد
 راه خدمت از صداقت می شود
 از ره صدق و صفا دُر سفته شد
 بهر راه عدل بس باشد کلام
 چونکه هستم در سفر با اهل راز
 رفته شد آن روز بی رنج و تعب
 خواب مارا برد آنجا نامحر
 راه هموار و سپاه نوبهار
 مانده اندک برف بر کوهسارها
 از فراق برف کر یان کوهسار
 باصفا و بی غم و رنج و کدر

می غودم اندر آن ره ما عبور
 از نسیم و نکهت نوع بات
 بز مران راه نوامد کذار
 یک شبی آنجا فرار و خواب شد
 اندر آنجا صح شد آهنگ راه
 شد (حکیم خان) نهایت جامرا
 از برای راحت و بهر منام
 داشت از مهان نوازی شهره
 شب یامدیش مایک شخص پر
 ساخوره خورده بین و هوشیار
 بود مامور آن کهن در تلغاف
 هدر آنجا بود یک مردی مدیر
 منصر حکم بصلح واشتی
 اندرا آنجاشب بسی خوایده شد
 کشته شدیدار در هنگام چاشت
 بود بازدیک آن ره چون خراب
 نوجوانی از پی ماشد دوان
 بود یوسف زاده و نامش حسین
 کشت اندرا بحر شادی او غریق
 داشت آن شهر اهبا هم انتظام
 بارفیقان خود اندرا راه کشت
 چون نظر اطراف را کردیده شد
 بود آبادان و خرم هر طرف
 پن دشتی در میانش نهرها
 بادل پرنور و باشوق و سرور
 در مشام ماشدم بیو حیات
 تا که شد (آل جه خان) جای قرار
 از برای ره شتاب و تاب شد
 راه ناهموار و پرسنگ سیاه
 وان محل دلکشا ماوی مرا
 خانه محمود افندی شد مقام
 وز کتابت وز ادب او بهره
 نکته سخن و خوش زبان روشن ضمیر
 دیده بودی کرم و سرد روزگار
 بود چون نامش فلاطون بخلاف
 کامل و صاحب خرد بود و خبر
 نام عبد الله افندی داشتی
 زانکه از دوری ره و نجیده شد
 روی خود را باز اند ره کذاشت
 شد (حسن بطريق) مراجای خواب
 کرد اندرا خانه خود میهمان
 حفظ کرد اند خدا اورا زعین
 وقت صبح باز شد عزم طریق
 کرچه مانده بعض موقع ناتمام
 شاکر وداعی ظل الله کشت
 قریه بر بالای قریه دیده شد
 یافته از عدل سلطانی شرف
 از بزرگ قریه ها چون شهرها

شاد کردید اندر آنجا دل مرا
 هست شهری بس لطیف و دلستان
 هر طرف بستان و باع و کستان
 خانه های دلکش و قصر و رواق
 فبه هایش بود چون سبع طباق
 آها از هر طرف کشته روان
 از لطافت باعها رنگ جنان
 دیده شد پاشای شا کر اندر و
 آن کرم الذات نادر اندر و
 دیده شد پاشای شا کر اندر و
 وزجالش دیده ام پر نور شد
 کشت ابراهیم افتندی رئیس
 میزبان از هر ما وهم اینس
 از قدیمی داشت چون الفت مرا
 کرد اندر خانه اش دعوت مرا
 شرط یاری را نامی از صفا
 ازره صدق وولا دمساز شد
 خواب ما بر پستر اعزاز شد
 سیرشد از خواب تا وقت سحر
 روز روشن کشت و شد عزم سفر
 آمد اندر راه مانهر مراد
 بود در طغیات و آیش مستزاد
 فلکه موجود بود اندر کنار
 کشته شد بالای آن فلکه سوار
 با کمال سهلی آنجا در گذشت
 (فاضی کوبی) بر لبس منزل بکشت
 کرد بودند اهل آن ده جمله شان
 دیدم آنجا عالمی بافضل و شان
 بود او حاجی و شخصی با کمال
 نام او حافظ محمد اهل حال
 شب بخواید اندر آنجا صحیح زود
 روبراه انداخت و شوق مافروود
 قربی مقصد دل مارا کشاد
 از نشاطش جسم و جان کردید شاد
 آرزوی وصل شوق انکیز کشت
 آتش عشق و محبت تیز کشت
 چون شود نزدیک ایام وصال
 دور کردد از دل عاشق کلال
 شد نسیم وصل مار ارهنا
 بی تعجب طی می شدی راه صفا
 بر مزارع بر نباتات و چمن
 می کند پشمیم و مفرح جان و تن
 تا که شد (خرپوت) مارا آشکار
 (مزرعه) منزل شد وجای فرار
 جای دلکش بود و والی اندر و
 حضرت (حاجی حسن بک) بود او

پارک

کوچه

خرپوت

مزرعه

منتظر رائف افندی در طریق
 بود اندر محکمہ سر کاتب او
 هم مراد عوت نمودی آن جناب
 کردم اول ذات والی را سؤال
 کفت اکنون هست آن ذات کرین
 تا که بیند بشنود احکام عدل
 خدمتش رفتم میان محکمہ
 دیده شد و هبی افندی^۱ رئیس
 بود هم محمود افندی آن علم
 ذات اورا دیده بودم پیش ازین
 صاحب علم و عمل بود آن شریف
 عزم ما بود آستانه آن زمان
 بود آنجاییک رشیدی معتمد
 کاردان و عارف و شیرین زبان
 بود صالح بک معاون اندر و
 حاضر آنجای رشدی^۲ حکمت شیم
 می کند از سعی و عرفان فواد
 دیدم انصاری هان یار قدمیم
 صحبت دیرینه اش تذکار شد
 این همه هر اهالی می شود
 ذات او والی و عالی ذات او
 بود فکر و رای اکرامش حسن
 ارزه جود و کرم دعوت نمود
 کشت دل خور سند ازانعam او
 بود او باعلم و باقانون اینس
 داشت اندر حفظ قرآن عظیم
 باشیریف رشدی افندی^۳ بهین
 کامل و دانا و خطاط ولطیف
 حق کند روح شریف شادمان
 می نمودی اور بیاست بر بلد
 رهروان را بود غایت مهر بان
 کردد عوت جمله را آن نکته کو
 او معارف را مفتش بود هم
 اندر آنجای باب مکتب را کشاد
 بود مامور اراضی و مقیم
 همدم و همرازو هم افکار شد
 حسن همت هم زوالی می شود
 همچو نامش جمله اجرآت او
 قول و فعلش بود چون نامش حسن
 عطف و لطف خویش را بر مافروود
 وز کلام و صحبت واکرام او

مدت آرام شدسه شب تمام
 صبیدم خورشید چون شد آشکار
 کشم آنجا بر سراسی سوار
 روبره بنهد بایار قدیم
 یعنی توفیق ورفیق ما سلیم
 راه هموار و منین ور است بود
 بر سره جوی پل بی کاست بود
 هر طرف پرقریه هر جا شهر زار
 آب صاف سوبسو جاری شده
 در دل زرع و چمن ساری شده
 از نیم واز هواش جان ودل
 می کذشیم اندران راه حسن
 در دل زرع و چمن ساری شده
 از نیم واز هواش جان ودل
 فارغ از بار ره و قیدرسن
 جلوه که هرجا عروسان بهار
 بود پر نور مسیرت آن نهار
 قرب ره دیدم ما در یاچه
 ضبط کرده چوش او دشت و کوه
 در کذشیم از کنارش بی الم
 تک آمد دشت و صحراء چون برو
 راه برخود حالیا بکشاده است
 کرشود فارغ هان صحراء آب
 کشت منزل جنب او (خان گزین)
 بود آن موقع ولايت را حدود
 بهر دفع ماندکی آنجا شب
 داد شرب چای بس لذت مرا
 اندران خان خواب کردم و همان
 از فروع شمس در ره کوه و دشت
 هر طرف پیدا است آثار بهار
 دیدم آن شهره مر ناس بود
 نهرها از یکطرف باما روان

در میان کوهها راه جدید
 جسرها بر جوها دیدم متین
 کرچه از سیلا بدر بعض محل
 رخنه ها از سیل آنجا کم نمود
 اندر آن ره هم عربه هم دواب
 چونکه (معدن) در کارره غمود
 روی کردم سوی آن معدن هان
 دیدم آنجانیک مردی مهر بان
 او محمد بود و متروح السیر
 نام او حاجی محمد کشت یاد
 اندر آن دم نزدما آمد رئیس
 هم معاون آمد و کرده سلام
 کاتب و اعضای مجلس دیده شد
 استراحت حاصل آمد بعد از آن
 زان های بون معدن شاه غنی
 ظل کمت کنزا آن شاه جهان
 او خلیفه است و امیر المؤمنین
 نام (خان عبدالحید) است و لقب
 او طریق عدل را شهره کرد
 وصف آنحضرت چوبی پایان بود
 کشت آنجا صدق پاشامیز بان
 خانه اش بودی بلند و با صفا
 شب بخوایدم اندر خانه اش
 چون شدم یدار هنگام ناز

معنی

معنى

از کل وزرع و چمن مثل نعیم
 ازدو جانب سبزه ها مشهود بود
 در دل مرغ و چمن بود آشتنی
 دیدم آنجا کله اما جدید
 بود چاووش ضبط ور بطن مغلی
 خواب کردم نزد او تاصیح زود
 بر سر شهراه می آمد کذار
 پانزده ازمه نیسان بی تعب
 منتهای نظم فکر بکر شد
 آن مشیر عسکر و خالص نهاد
 مفخر بافضل او سیف و قلم
 خامه اش ملک شهنشه راحیات
 دشمنان دین و دولت را هلاک
 دوستار ملک و ملت را بکام
 بهر من آنجا اقامتكاه شد
 شکر حق چندانکه نعمتهای حق
 کشته شد آغاز خدمت باوصول
 هم بامداد رسول کبر یا
 هم قبول حق وظل حق شود
 رهروان را (راهنمه) ساخت نام
 بهر صدر اعظم آصف نشان
 کرده شان ملک و ملت را سعید
 بس بود مارا نشان افتخار
 لطف صدر او را شود ترفع شان

شد عبور ما بصحرای عظیم
 ره میان زرعها محدود بود
 رقن آن ره صفائی داشتی
 چون ره مابر (دوه چانی) رسید
 اندر و یک خابطی نامش علی
 کرد اکرام و مرا خدمت نمود
 اندر آنجا نیز کشتم من سوار
 تا که دوشنبه ده دو از رجب
 واصل شهر (دیار بکر) شد
 والی آنجا سامح آن پاشای راد
 از شجاعات کشته در عالم علم
 سیف قبرش دشمن شه رامات
 زان همیشه می کدان ذات پاک
 زین دمادم کرده آن آصف مقام
 چونکه عون حق رفیق راه شد
 کشت (ناجم اغرق در نوعی حق
 کردم استداد از حق و رسول
 هست امیدم بتوفیق خدا
 جمله خدمتهای من الیق شود
 چونکه شد منظومه اما آخر قام
 تحفه باشد منیه این بیان
 آن (سعید پاشا) که از رای سدید
 کرشود مقبول صدر کامکار
 هست (ناجم) کرچه بی نام و نشان

روزگار

پیکر

کر کدبرخاک پست او بیک نظر
 کردد از تاثیر آن اکسیر زر
 من چه کوی وصف آن صدر سعید
 وصف او از ذات او آمد پدید
 از کتاب حضرت متلای روم
 آن جلال الدین ره پیغای روم
 هر زمان آید بکوشم این خطاب
 آفتاب آمد دلیل آفتاب
 سعد با ایام او همراه باد
 بدرا فخم صدر شاهنشاه باد
 نائب فخر زمان ظل مجيد
 یعنی خاقان زمان (عبد الحمید)
 خلد الله تعالی شوکته ابد الله واعلی صولته
 چون پیايان کشت و ختم آمد کلام
 بر روان پا بک احمد صد سلام

في ۱۳۰۲ سنة ارجب
 وفي ۱۳۰۱ نيسان سنة

تکمیل

تحمیس نقیس علی غزل حضرت مولانا جلال الدین الرومي قدس
سره العزیز جامع هذه الجموعه الطیفه . ملنها به تبرکا
بانفاسه المبارکة الشریفه . لیکون الختم باحسن
الكلام . دلیلاً علی حسن الختم .

کر طالب وصلی بدر دوست بیاپید یکره نظر پاک بدان کوی کشاید
وزشوق وصالش همین بیت سراپید (ای د رطلب او شده بیخود بخود آپید)
(سرتا قدمت اوست شما خود بکجاپید)

دل منزل آن دلبر موزون حرکات است جان مظہر اما وشئونات وصفات است
با خضر اکراه سکندر ظلمات است (مقصود از این ظلت اکرا آب حیات است)
(لب تشنه مباشد که سر چشمہ شماپید)

از بیخودی خود نفسی کر بخود آپی دافی چه بود سلطنت و عرش خدای
بر درکه او آه مزن کرچه کدایی (آهی کبر آرید دمام زجدای)
(ای بیخبران در دل آن بار دراپید)

هر چیز که آپید بتوان یار نکو خوست زهار مکن شکوه توازد شمن واز دوست
دائم حرکات و سکنات همه چون زوست (ب اونتوان زدن نفسی همنفس است اوست)
(یکبار بکرد نفس خویش بر آپید)

هان معرفت نفس خود او ل بکف آرید تابی جهت آن کنزنخی را بتوان دید
 هر چند که آینه اسرار نماید (آن رتبه ندارید که خود را بشناسید)
 (ورنه نماید امظیر ییچون و چرا پید)

خواهی کشود کشف ترا معنی موجود رو پیر طلب پیر که گردد بتومشهود
 وز پیر نماید بتویک ساجد و مسجدود (بی بدرقه این ره نتوان برد بنقصود)
 (پس در طلب پیر طریقت بکر اید)

تاکی شوی (نام) تواسیر غم دنیا از خاک کذر کرن بسوی عالم بالا
 وز ذره بیر راه بخور شید معلا (منلا) صفت از جوی شتايد بدریا)
 (چون خضر درین ظلت اکر طالب ماید)

* قدمت طبعه في شهر رمضان المبارك *

* سنة ۱۳۰۹ *

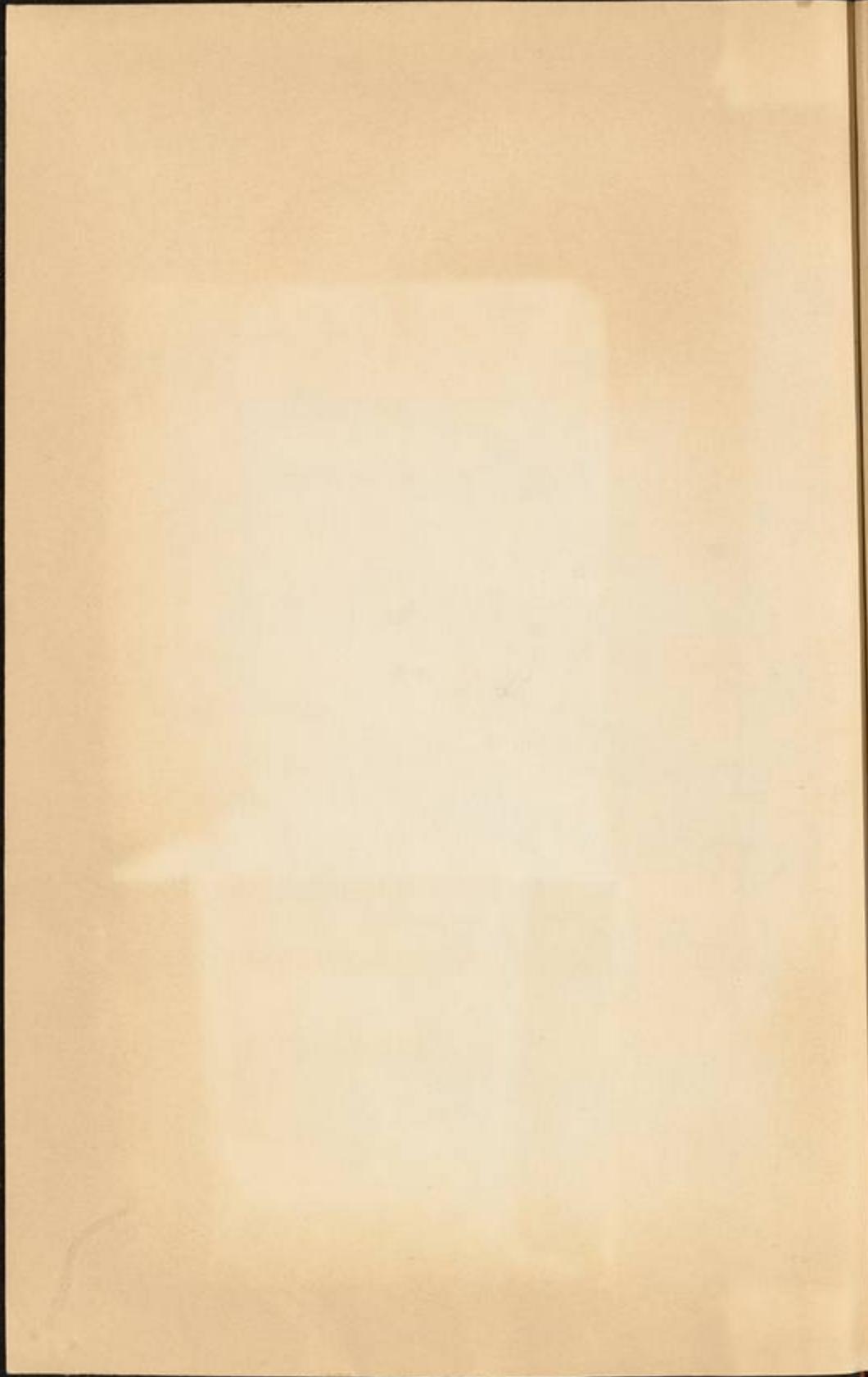
اصلاح غلط

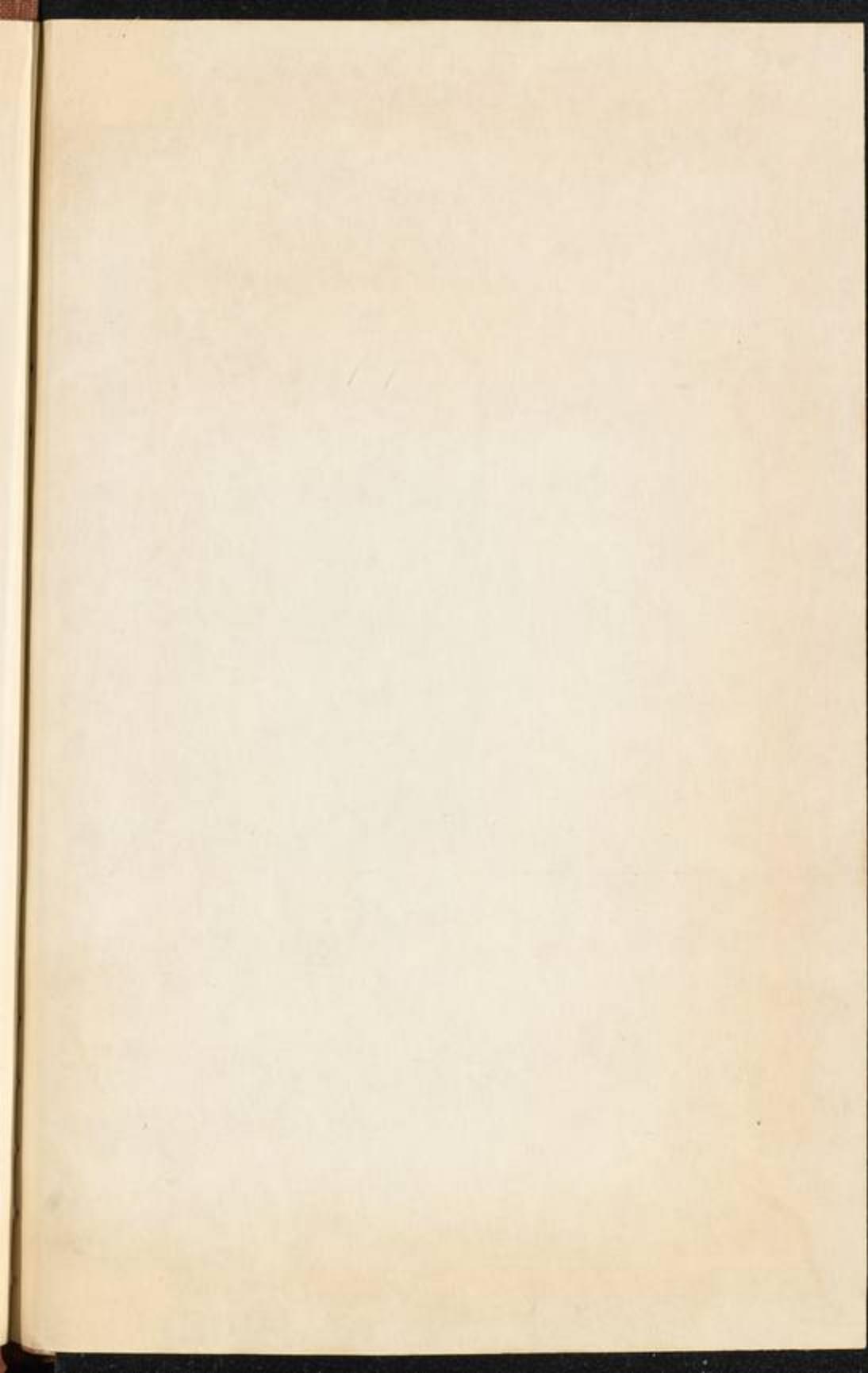
صواب	خطأ	سطر	صحيفه
وقوة	وفرة	١٢	٤
وبوسي	وبوس	١٦	٤
مسموع	مطابع	٠٩	٦
فسوده	فوسوده	١٧	٥٧
بيهوده	بيهوده	١٣	٦٠
ليقول	لقول	٢٣	٦٣
همجو	هجو	١١	٧٦
تها	تهنا	٠٥	٨٢
طاڨني	طاڨني	٠٥	٨٤
براقه	بواقسنه	٢٤	٨٤
غيروا	تغيروا	٠٥	٨٦
حي	من	١١	٨٩
اطوار	اطواد	٠١	١٢٨
احكم	حكم	٦	١٣٢
سكره	سكر	١٢	١٤٩
سنکده	سنک	١٦	١٥٥
بغضله	بغسله	٤	١٧٧

صواب	خطا	سطر	صحيفة
فوارير	تواتير	٥	١٨٣
خيرت	خبرت	٣	١٨٤
البيوردي	البيوردي	١	١٨٥
بجز	بجز	٢	١٩١
ابدن	ابدن	٢	١٩٤
وجرانه	عرفانه	١٠	١٩٧
ناميله نه	ايچون هرنه که	١١	١٦٧
وانکه	دانکه	٥	٢١١
وادي	دادی	١٢	٢١١
صيد	ميد	١٤	٢١١
دانه	وانه	١٤	٢١١
همدم	هدم	٢٢	٢١١
جان	جلق	٢٠	٢١٢
ميروم	ميردم	٢٢	٢١٢
بغان	بغان	٠٨	٢١٣
قسده	قسده	٠٩	٢١٦
فرصته	فرمتده	١٧	٢١٦
ولكن	ولن	١٥	٢١٨
اعينها	اعيئتها	٠١	٢١٩
درکرو	ركرد	٠٤	٢٢١
نهاده	نهناده	١٧	٢٢١
فروعى	فردوعى	١٩	٢٢٢
اوست	اوچت	٢٧	٢٢٢

صواب	خطا	سطر	صحيفة
نيك	بيك	١٨	٢٢٢
ايله	ايد	٢١	١٣٤
سورمز	سودفر	٢١	٣٤٤

893.782
N145

JAN 3 1964

COLUMBIA LIBRARIES OFFSITE

CU58888896

893.782 N145

Gulzar-i asar,